

**KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDETİN VERİ MADENCİLİĞİ İLE ANALİZİ:
TÜRKİYE UYGULAMASI**

Mehmet SEYREK

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ ANA BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
BİLİŞİM SİSTEMLERİ ENSTİTÜSÜ**

HAZİRAN 2020

Mehmet SEYREK tarafından hazırlanan “KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDETİN VERİ MADENCİLİĞİ İLE ANALİZİ: TÜRKİYE UYGULAMASI” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Gazi Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Cevriye Temel GENCER

Endüstri Mühendisliği, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum

Başkan: Prof. Dr. Süleyman ERSÖZ

Endüstri Mühendisliği, Kırıkkale Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum

Üye: Doç. Dr. Aslıhan TÜFEKÇİ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojisi Eğitimi, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum

Tez Savunma Tarihi: 29 / 06 / 2020

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....

Doç. Dr. Aslıhan TÜFEKÇİ

Bilişim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Mehmet SEYREK

29 / 06 / 2020

KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDETİN VERİ MADENCİLİĞİ İLE ANALİZİ: TÜRKİYE UYGULAMASI**(Yüksek Lisans Tezi)****Mehmet SEYREK****GAZİ ÜNİVERSİTESİ****BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ****Haziran 2020****ÖZET**

Şiddet, yaşamımızdaki en önemli problemlerden birisidir. Gerek çevremizde yaptığımız gözlemlerle gerekse yazılı/görsel/sosyal medya aracılığıyla her gün birçok şiddet olayına tanık olunmaktadır. Şiddet olayları; fiziksel, cinsel, ekonomik ve psikolojik olarak gerçekleşebilmektedir. Genel olarak; şiddet uygulayan tarafta erkekler bulunmakta iken, şiddete mağdur kalan tarafta kadınlar ve çocuklar yer almaktadır. Şiddet olayları aile içi, okul, iş yeri gibi çeşitli ortamlarda olabilmektedir. Kadına yönelik aile içi şiddetin nedenleri; biyolojik, psikolojik, kültürel, ekonomik nedenler olarak gruplandırılmaktadır. Kadına yönelik aile içi şiddetin, kadın ve çocuklar üzerindeki etkileri ile birlikte toplumsal ve ekonomik etkileri de bulunmaktadır. Veri madenciliği genel olarak; çeşitli yöntemler kullanılarak büyük veri setlerinden yeni bilgiler edinme süreci olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı; kadına aile içi şiddete yönelik daha dinamik aksiyonların gerçekleştirilebilmesi maksadıyla veri madenciliği yöntemleri ile çıkarsamalarda bulunmaktadır. Çalışma kapsamında; Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) kadına yönelik aile içi şiddet konusunda 2014 yılında ülke genelinde gerçekleştirdiği ve 7462 kadın ile yapılan görüşmeleri kapsayan araştırmaya ait verilerden faydalanılmıştır. Çalışma IBM SPSS Statistics programı ile gerçekleştirilmiş ve ikili lojistik regresyon yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlarda; kadına yönelik şiddet ile kadın temel özellikleri, evlilik özellikleri, genel sağlık durumu, eş temel özellikleri, kadının eşi ile ilişki durumu, kadının eşi dışındaki kişilerle ilişki durumu arasında anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Ayrıca, kadınların kadına yönelik şiddetle mücadele tedbirleri ile kadına yönelik şiddete ilişkin yasalarla ilgili farkındalık durumlarının; kadına yönelik aile içi şiddet ile olan ilişkisi de analiz edilmiştir.

Bilim Kodu : 114611**Anahtar kelimeler : Veri madenciliği, kadına yönelik aile içi şiddet, lojistik regresyon****Sayfa Adedi : 95****Danışman : Prof. Dr. Cevriye GENCER**

DATA MINING ANALYSIS ON DOMESTIC VIOLENCE AGAINST WOMEN: A CASE OF TURKEY**(M. Sc. Thesis)****Mehmet SEYREK****GAZİ UNIVERSITY****INFORMATICS INSTITUTE****June 2020****ABSTRACT**

Violence is one of the most important problems in our life. We can witness violence cases by the observations we make in our environment and we can also witness violence cases on written / visual / social media platforms. Violence cases can occur physically, sexually, economically and psychologically. Most of the time, men cause violence and women and children become the victims of violence. Violence incidents can occur in various environments such as family, school, workplace, etc.. Causes of domestic violence against women are grouped as biological, psychological, cultural and economic reasons. Domestic violence against women not only affects women and children but also it has social and economic effects. Data mining is generally defined as the process of getting new information from big data sets by using various methods. The purpose of this study; to make predictions with data mining methods in order to take more dynamic actions for domestic violence against women. In this study, Turkish Statistic Institute's (TUIK) research made in 2014 across the country covering the interview of 7462 women is used as the data source. The study was carried out with IBM SPSS Statistics program and binary logistic regression method was used. The study unveiled significant relationship between domestic violence against women with various factors such as the basic characteristics of women, marriage characteristics, general health status, spouse basic characteristics, relationship status with their husbands, relationship status with other people. Additionally, the study analyzes the relationships between domestic violence against women with the awareness states of women on laws and measures for domestic violence against them.

Science Code : 114611

Key Words : Data mining, domestic violence against women, logistic regression

Page Number : 95

Supervisor : Prof. Dr. Cevriye GENCER

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım boyunca değerli yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren, kıymetli tecrübelerinden faydalandığım danışmanım Prof. Dr. Cevriye GENCER'e, manevi destekleriyle beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan çok değerli Eşim ve Oğluma, çalışmada kullanılan "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet" konulu araştırma verilerini paylaşan TÜİK'e teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ	x
RESİMLERİN LİSTESİ	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR	xiii
1. GİRİŞ	1
2. KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET	5
2.1. Şiddet	5
2.1.1. Şiddet nedenleri	5
2.1.2. Şiddet türleri	7
2.2. Aile ve Evlilik, Aile Türleri ve İşlevleri	9
2.2.1. Aile türleri	9
2.2.2. Aile işlevleri	10
2.3. Aile İçi Şiddet	10
2.4. Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet	11
2.4.1. Dünyada kadına yönelik aile içi şiddet literatür araştırması	12
2.4.2. Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet literatür araştırması	14
2.4.3. Kadına yönelik aile içi şiddetin aşamaları	20
2.4.4. Kadına yönelik aile içi şiddetin kadın üzerindeki etkileri	21
2.4.5. Kadına yönelik aile içi şiddetin çocuklar üzerindeki etkileri	21
2.4.6. Kadına yönelik aile içi şiddet sonuçları	22

Sayfa

2.4.7. Kadına yönelik aile içi şiddeti önlemeye ilişkin destek birimleri	23
2.4.8. Kadına yönelik aile içi şiddete yönelik yasal düzenlemeler	25
3. VERİ MADENCİLİĞİ	27
3.1. Temel Kavramlar	27
3.2. Veri Madenciliği Tanımı, Süreci, Kullanım Alanları	28
3.2.1. Veri madenciliği tanımı	28
3.2.2. Veri madenciliği süreci	29
3.2.3. Veri madenciliği kullanım alanları	30
3.3. Veri Madenciliği Yöntemleri	31
3.3.1. Sınıflama ve regresyon	32
3.3.2. Kümeleme	39
3.3.3. Birliktelik kuralları	39
3.4. Veri Madenciliğinde Karşılaşılan Problemler	40
3.5. Veri Madenciliği Uygulama Araçları	41
3.5.1. IBM SPSS Modeler/Statistica	41
3.5.2. WEKA	42
3.5.3. Diğer araçlar/programlama dilleri	42
4. MATERYAL VE METOT	43
4.1. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	43
4.2. Veriyi Anlama	44
4.3. Tanımlayıcı İstatistik	44
4.4. Veriyi Hazırlama	45
4.5. Kullanılan Veri Madenciliği Yöntemi	48
5. BULGULAR	51

	Sayfa
5.1. Temel Özellikler	51
5.2. Evlilik	55
5.3. Genel Sağlık, Üreme Sağlığı ve Çocuklar	58
5.4. Eş Temel Özellikler	62
5.5. Eşi ile İlişkisi	64
5.6. Etki ve Mücadele	66
5.7. Yasalara, Kurumlara ve Tedbir Kararlarına İlişkin Bilgi	68
5.8. Eş Dışındaki Kişiler ile İlişkiler	71
6. SONUÇ	73
KAYNAKLAR	79
EKLER	87
ÖZGEÇMİŞ	95

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.1. Konu başlıkları	44
Çizelge 4.2. Tanımlayıcı istatistik	44
Çizelge 4.3. Ekonomik-psikolojik şiddet tanım soruları	47
Çizelge 5.1. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (temel özellikler-1)	52
Çizelge 5.2. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (temel özellikler-1)	53
Çizelge 5.3. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (temel özellikler-2)	54
Çizelge 5.4. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (temel özellikler-2)	55
Çizelge 5.5. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (evlilik)	56
Çizelge 5.6. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (evlilik)	57
Çizelge 5.7. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (üreme sağlığı, çocuk sayısı)	59
Çizelge 5.8. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (üreme sağlığı, çocuk sayısı)	59
Çizelge 5.9. Çocuk etkilenme belirleyicileri	60
Çizelge 5.10. Rahatsızlık belirleyicileri (son 12 ay)	61
Çizelge 5.11. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (eş temel özellikler)	63
Çizelge 5.12. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (eş temel özellikler)	64
Çizelge 5.13. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (eş ile ilişki durumu)	65
Çizelge 5.14. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (eş ile ilişki durumu)	66
Çizelge 5.15. Şiddet maruz kalan kadınlara verilen kurum hizmetlerinden haberdar olma (Polis-Jandarma)	67
Çizelge 5.16. Şiddet maruz kalan kadınlara verilen kurum hizmetlerinden haberdar olma (Alo 183 KOZA-ŞÖNİM)	67
Çizelge 5.17. Şiddet maruz kalan kadınlara verilen kurum hizmetlerinden haberdar olma (Aile Mahkemesi- Kadın Konukevi)	68

Çizelge	Sayfa
Çizelge 5.18. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (hukuk kurallarından haberdar olma-1)	69
Çizelge 5.19. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (hukuk kurallarından haberdar olma-1)	69
Çizelge 5.20. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (hukuk kurallarından haberdar olma-2)	70
Çizelge 5.21. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (hukuk kurallarından haberdar olma-2)	70
Çizelge 5.22. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (eş haricindeki diğer bireylerle ilişkiler)	71
Çizelge 5.23. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (eş haricindeki diğer bireylerle ilişkiler)	72

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim	Sayfa
Resim 4.1. Veri tabanına veri aktarma (adım-1).....	45
Resim 4.2. Veri tabanına veri aktarma (adım-2).....	46
Resim 4.3. Veri ön işleme safhası.....	47
Resim 4.4. IBM SPSS Statistica veri tipi, ölçeği belirleme.....	49
Resim 4.5. IBM SPSS Statistica yöntem özellikleri seçimi	49

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler

β

Açıklama

Katsayı

p

Anlam değeri

Kısaltmalar

Açıklama

CART

Sınıflandırma ve regresyon ağacı
(Classification and regression tree)

CHAID

Ki-kare otomatik etkileşim tespiti
(Chi-squared automatic interaction detector)

GKRY

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi

KSGM

Kadının Sağlığı Genel Merkezi

QUEST

Hızlı, tarafsız, etkili istatistik ağacı
(Quick, unbiased, efficient, statistical tree)

SSMS

SQL sunucu yönetim ortamı
(SQL server management studio)

ŞÖNİM

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi

TÜİK

Türkiye İstatistik Kurumu

WHO

Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization)

1. GİRİŞ

Şiddet olayları, hayatımızdaki en önemli problemlerden birisidir. Gerek çevremizde yaptığımız gözlemlerle gerekse yazılı/görsel/sosyal medya aracılığıyla her gün birçok şiddet olayına tanık olunmaktadır. Şiddet; karşısındaki kişi ve kişilere nazaran fiziksel olarak daha güçlü olan kişiler tarafından, karşısındaki kişi ve kişilere zarar veren hareketlerin tümü olarak tanımlanmaktadır. Şiddet olayları, etkileri bakımından sadece şiddeti uygulayan ve şiddete maruz kalan kişileri değil, şiddete tanık olan kişileri de etkilemektedir. Şiddet olayları, toplumun huzurunu etkilemekte, gerginliği arttırmakta, bunların neticesinde toplumun verimliliğini azaltmakta ve yaşam kalitesinin düşmesine sebebiyet vermektedir.

Şiddet olayları; fiziki, psikolojik, ekonomik, cinsel saldırılardan birini veya birkaçını içermektedir. Şiddet olaylarında; şiddet uygulayan ve uygulanan taraflarda erkek, kadın ve çocuk yer almaktadır. Şiddet erkekler arasında, kadınlar arasında, çocuklar arasında, erkek-kadın arasında, vb. yaşanmaktadır. Ancak genel olarak şiddet uygulayan tarafta erkekler, şiddet uygulanan tarafta ise kadın ve çocuklar bulunmaktadır. Kadın ve çocuklar şiddete aile içinde, iş yeri ve okul gibi çeşitli ortamlarda maruz kalmaktadır.

Kadına yönelik aile içi şiddetin nedenleri; biyolojik, psikolojik, kültürel, ekonomik nedenler olarak sınıflandırılmaktadır. Ayrıca yaş, bölge, gelir düzeyi, refah düzeyi, hane halkı nüfusu, çocukların sağlık durumu, tahsil durumu, evlilik süresi, eşler arası cinsel uyum faktörleri de kadına yönelik aile içi şiddeti etkilemektedir.

Kadına yönelik aile içi şiddet; kadınlar üzerinde etkilere, çocuklar üzerinde etkilere, toplumsal etkilere ve ekonomik etkilere yol açmaktadır. Kadınlar üzerindeki etkileri de; ölüme sebebiyet veren ve ölüme sebebiyet vermeyen sonuçlar olarak kategorize edilmektedir. Kadına yönelik aile içi şiddete tanık olan çocuklar ise psikolojik sorunlar yaşamakta, bu sorunlar hem sosyal hayatına hem öğretim hayatına olumsuz etkiler yapmakta ve sağlıklı bir birey olarak yetiştirilmesinde aksaklıklar ortaya çıkarmaktadır. Kadına yönelik aile içi şiddete tanıklık eden çocuklar ile bu çocukların büyüdüklerinde eşlerine şiddet uygulamaları arasında ilişki olduğunu belirten araştırmalar da bulunmaktadır. Kadına yönelik aile içi şiddet; intihar ve tecavüz vakalarının artması, yaşam

kalitesinin düşmesi gibi toplumsal; tedavi ve barınma ücretleri gibi ekonomik etkilere de sebep olmaktadır.

Veri madenciliği, farklı kaynaklardan farklı yöntemlerle elde edilen verilerin, anlamlı hale dönüştürülmesine yönelik işlemler olarak tanımlanmaktadır (Şeker, 2013). Başka bir çalışmada ise; veri madenciliği, büyük hacimli veri tabanları içerisindeki bilginin ortaya çıkarılması amacıyla makine öğrenmesi, örüntü tanımanın, istatistiki, görselleştirme gibi alanlarını bütünleştiren disiplinler arası bir alan olarak tanımlanmaktadır (Cabena, Hadjinian, Stadler, Verhees ve Zanasi, 1998).

Veri madenciliği modelleri tahmin edici ve tanımlayıcı olarak 2 ana başlığa ayrılmaktadır. Sınıflama ve regresyon modelleri tahmin edici modeller, kümeleme ve birliktelik kuralı modelleri ise tanımlayıcı modeller kategorisi altında yer almaktadır. Bu modellere ilişkin detaylı bilgilere çalışmanın 3.bölümünde yer verilmiştir.

Çalışma kapsamında TÜİK tarafından “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet” konusunda 2014 yılında ülke çapında gerçekleştirilen araştırmaya ait veriler kullanılmıştır. Araştırmada “Kadına Yönelik Aile İçi Fiziksel, Psikolojik, Ekonomik ve Cinsel Şiddet” konusunda aile yapısı, yaş grubu, eğitim düzeyi, refah düzeyi ve sosyo-ekonomik statü gibi değişkenler çerçevesinde Türkiye genelinde veri toplanmıştır.

Literatürde genel olarak çeşitli bölgelerden anket yöntemiyle toplanan veriler esas alınarak gerçekleştirilen çalışmalar bulunmakta olduğu, TÜİK verileri kullanılarak gerçekleştirilen çalışmalarda ise 2008 yılı araştırmasına ait verilerin kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca, literatür incelemesinde; TÜİK’in ilgili konu hakkında yapılan en güncel araştırması olan 2014 yılı araştırması verilerini esas alan bir çalışma tespit edilememiştir. TÜİK tarafından 2008 yılında yapılan araştırmaya ait veriler kullanılarak gerçekleştirilen çalışmalara 4.bölümde değinilmiştir. İlgili çalışmalarda lojistik regresyon ve multinominal lojistik regresyon yöntemleri kullanılmıştır.

Bu çalışmanın amacı; kadına yönelik şiddetle daha etkili bir şekilde mücadele etmek için ihtiyaç duyulan politika ve programların oluşturulmasına ve hali hazırdaki politika ve

programların geliştirilmesine destek sağlamak maksadıyla; TÜİK tarafından Türkiye genelinde yapılan “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet” araştırması verilerini esas alarak veri madenciliği yöntemleri ile çıkarsamalarda bulunmaktadır.

Veri madenciliği uygulaması için IBM SPSS Statistics programı vasıtasıyla ikili lojistik regresyon yöntemi kullanılmış ve veri ön işleme işlemleri için Microsoft SQL Server ve SSMS aracından istifade edilmiştir.

Sonuç olarak; bu tez çalışması kapsamında, ülke/bölge/şehir, aile yapısı, yaş grubu, eğitim düzeyi, refah düzeyi ve sosyo-ekonomik statü değişkenlerine göre kadınların hangi tür şiddete maruz kaldığına yönelik çıkarsamalar yapılması ile; Kadına Yönelik Aile İçi Şiddete yönelik gerekli ve etkin çözümlerin bulunabilmesi ve gerekli tedbirlerin alınabilmesine destek sağlanması hedeflenmektedir.

2. KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

Kadına yönelik aile içi şiddete yönelik detaylı bilgi verilmeden önce; genel olarak şiddet, aile ve evlilik konularına da değinilmiştir.

2.1. Şiddet

Şiddet; aynı görüşte olmayanları, ikna ederek inandırma veya uzlaştırma yerine, duygu ve davranışları kaba kuvvet kullanarak ifade etmek olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2005).

Şiddet, genel olarak herhangi kişi veya gruba rızası dışında güç ve baskı ile bir şey yapma ve yaptırma olarak tanımlanabilir. Şiddetin gözlemlenebilen davranışları; zorlamak, bedensel ya da psikolojik acı çektirme, yaralamak, vurmak, dövmek, işkence olarak sıralanabilir. Şiddet zihinsel veya duygusal olarak ta uygulanabilir. Ayrıca eşyaya fiziki olarak zarar verme de şiddet olarak tanımlanabilir (Vatandaş, 2003:3).

2.1.1. Şiddet nedenleri

Biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel faktörler, insan davranışlarının temelinde farklı oranlarda belirleyici roller oynarlar. İnsan davranışlarından tek bir faktörü sorumlu tutmak doğru değildir. Ama tüm davranışların temelinde beyin bulunmaktadır (Savaş, 2003).

Şiddet nedenleri aşağıda belirtilen şekilde sınıflandırılabilir;

1. Biyolojik Nedenler,
2. Psiko-Sosyal ve Ekonomik Nedenler.

Biyolojik nedenler

Saldırgan davranışlardan, biyolojik açıdan genel olarak, limbik sistem ile beynin temporal ve frontal lobları sorumlu tutulmaktadır. Nörotransmitterlerin ve endokrin bozukluklarının şiddeti etkilediğine yönelik çalışmalar bulunmaktadır (Çifçi, 2011).

Ayrıca; genetik faktörler de şiddetin biyolojik nedenlerinden bir tanesidir. Freud tarafından; “yaşam içgüdü” ve “saldırganlık-ölüm içgüdü”nün doğuştan tüm insanlarda ortak olduğu ve insan davranışlarının bu iki içgüdü tarafından etkilendiği belirtilmektedir (Fromm, 1995). Ayrıca saldırganlığın, kaçınılmaz bir şey olduğu ve bazı zamanlarda kendiliğinden boşalabildiği, bu ilkel dürtünün sadece ahlaki sorumluluk ile kontrol edilebileceği belirtilmektedir (Göksu, 2006).

Psiko-sosyal ve ekonomik nedenler

Psiko-sosyal ve ekonomik nedenler olarak; gelişimsel faktörler, alkol ve uyuşturucular, çevre, sosyo-ekonomik faktörler ve psikiyatrik bozuklular sıralanabilir (Çifçi, 2011).

- Gelişimsel faktörler: Çocukluk döneminde şiddete maruz kalan kişi, şiddete başvuran bir yetişkin olma bakımından daha fazla riske sahiptir. Çocukluk döneminde direk olarak şiddete maruz kalmasa bile şiddet olaylarına tanıklık etmek de yetişkinlik döneminde şiddete başvurma konusunda yüksek riske sahiptir. Annesine veya diğer aile üyelerine şiddet uygulandığına tanık olan çocuk; şiddet kendisine yönelmezse bile gelecekteki davranışlarını etkileyebilmektedir (Subaşı ve Akın, 2003).
- Alkol ve uyuşturucular: Alkol, dürtü kontrolünde engelleme ve değerlendirme kabiliyetinde azalmaya sebep olmaktadır. Alkol sarhoşluğu ve şiddet eylemi arasında açık bir ilişki bulunmaktadır. Uyuşturucuların (amfetamin, kokain, fensiklidin ve sedatif-hipnotik maddeler vb.) da benzer etkileri bulunmaktadır. Bu tür yasal olmayan maddelerin kullanılması, saldırgan ve kriminal davranışlara sebep olması birlikte şiddet davranışlarına da sebep olmaktadır (Subaşı ve Akın, 2003).
- Çevre: Kalabalık ortamlarda (aile, düğün, tören, vb.) bulunmanın ve hava durumunun, şiddet bakımından daha fazla risk taşımaktadır. Örnek olarak; rahatsız edecek kadar sıcak olan ortamlar, saldırganlığı artırıcı yönde tesir edebilmektedir (Subaşı ve Akın, 2003).
- Sosyo-ekonomik faktörler: Maddi yoksulluk durumları ve evlilik hayatındaki problemler de şiddeti artırmaktadır (Subaşı ve Akın, 2003).

- Psikiyatrik bozukluklar: Psikotik bozukluklardan manik tip bipolar bozuklukta, şizofrenide, paranoid bozukluklarda çevreye ve/veya kendine yönelik saldırgan davranışlar görülebilmektedir. Nonpsikotik bozukluklardan post travmatik stres bozukluğu olan kişilerde, borderline, antisosyal ve paranoid kişilik bozukluklarında şiddet içeren davranışlar sık görülmektedir (Subaşı ve Akın, 2003).

2.1.2. Şiddet türleri

Şiddet türleri incelendiğinde genel olarak; fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik şiddet olarak 4 türe ayrıldığı görülmektedir.

Fiziksel şiddet

Fiziksel şiddet, karşısındaki bireyin iradesini dikkate almayan, bireyi kontrol altına almayı hedefleyen, yaralayıcı hatta öldürücü hareketler olarak belirtilebilir. Vurmak, yumruk veya tokat atmak, kişinin vücudunda sigara söndürmek, itmek, bıçakla veya ateşli silahlarla korkutmak, yaralamak ve öldürmek fiziki şiddete örnek olarak gösterilebilecek hareketlerdir (Oluk, 2019).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO); fiziksel şiddet seviyesini orta ve ağır olarak iki gruba ayırmaktadır. İtme, sarsma, tokat atma, tartaklama gibi müdahaleler 'orta seviyede', vurma, tekmeleme, boğazını sıkma, bıçak ya da silah kullanma ise 'ağır seviyede' fiziksel şiddet olarak değerlendirilmektedir (WHO, 2005).

Psikolojik şiddet

Psikolojik şiddeti, yetersiz fiziksel ve duygusal ilgi, ihmal, sevgi, sempati, anlayış göstermeme, sınırlı monoton bir yaşama alanına ve tarzına kapatma oluşturmaktadır (Vatandaş, 2003: 23).

Kişiye bağırma, başkaları önünde onu küçük düşürme, gururunu incitme, kişiyi fiziksel şiddet uygulamakla tehdit etme, kişinin duygu ve düşüncelerini açıkça ifade etme özgürlüğünü elinden alma, kişinin hareket özgürlüğünü kısıtlama, kendi aile bireyleriyle veya arkadaşlarıyla iletişimini yasaklama, kişiyi istediği gibi giyinme özgürlüğünü kısıtlama gibi fiziksel bir baskı olmaksızın uygulanan ve ruh sağlığını bozucu eylemlerin tümüdür (Günay, 2004: 94).

Cinsel şiddet

Cinsel şiddet; cinselliğin karşı tarafı korkutmada, sindirmede ya da denetim altına almada araç olarak kullanılmasıdır (Yetim ve Şahin, 2009). Cinsel şiddet; kültür, dini inanç, sosyoekonomik düzey ve rejim ayrımı olmadan, bütün toplumlarda, bireyin gizliliğine, kişiliğine, beden ve ruh sağlığına ve çevresine karşı işlenen bir şiddet türü olup, kişinin cinsel bağımsızlığını, cinsel bütünlüğünü ve kişiliğini hedef almaktadır (Şen ve Yazıcı, 2017).

Kadın Sağlığı Genel Merkezi (KSGM) tarafından; cinsel şiddetin tanımı, kadın evli bile olsa eşi tarafından kadının rızasının olmadığı yer ve zamanda ilişkiye zorlanması ve bunun tecavüz olarak nitelendirileceği; başkalarıyla cinsel ilişkiye zorlamak ya da cinsel organlara zarar verici hareketlerin yapılması, çocuk sahibi olması ya da olmaması konusunda tahakküm, kürtaja zorlama, aile içi cinsel ilişkilere katmaya çalışma, zorla evlendirilme, sözlü veya yazılı cinsel taciz mesajlarıyla rahatsız etme gibi eylemler olarak belirtilmiştir (KSGM).

Ekonomik şiddet

Ekonomik şiddet, kadının kaynaklardan ve hizmetlerden faydalanmasının engellenmesi, çalışma hayatına katılımının önüne geçilmesi, kadının elde ettiği gelire ilişkin karar verici olmasının ve ekonomik olarak hiç kimseye bağımlılığının kalmamasının engellenmesi maksadıyla; kadının gelirini ve emeğini kontrol etmek, ürettiği varlıkları zorla almaktır (Şener, 2011).

Ekonomik şiddet, kadının ekonomik bağımsızlığını elinden alan, fakirliğe yönelten bir şiddet türüdür ve sadece kadın ile ailesini değil beraberinde kadının yaşadığı ülkenin ekonomik kalkınmasını olumsuz etkileyen bir problemdir (Yazar, 2018).

2.2. Aile ve Evlilik, Aile Türleri ve İşlevleri

Aile, içinde insan türünün üretildiği, topluma hazırlanma sürecinin belli bir ölçüde ilk ve en etkili biçimde yürütüldüğü, cinsel münasebetlerin düzenlendiği, karı-koca ve anne babalarla çocuklar (ailenin biçimine göre başka yakın akrabalar) arasında samimi, sıcak, güven verici ilişkilerin kurulduğu, yine içinde bulunan toplumsal düzene göre ekonomik etkinliklerin az ya da çok yer aldığı bir toplumsal kurumdur (Ozankaya, 2006).

Aile kavramının yanında evlilik kavramı da önemli bir kavramdır. Evlilik iki yetişkin kişinin cinsel münasebetlerinin toplum tarafından onaylanması veya kabullenilmesi sürecidir. Diğer bir deyimle kişilerin çocuk yapma ve yetiştirme için karşılıklı olarak yaptıkları toplumca onaylanan bir sözleşmedir (Özkalp, 2005).

Evliliğin amaçları; sevme ve sevilme ihtiyacı, iki kişinin biyolojik, sosyal ve psikolojik gereksinim ve güdülerini doyurması, dünyaya yeni nesiller getirme, toplumda bir yer edinebilme, birlikte güven içinde olma ve korunma duygusu, dayanışma duygusunu hissetme, geleceğe güvenle bakabilme, birbirlerinden onur ve kıvanç duyabilme, cinsel yaşamın sağlıklı olarak düzenlenmesi olarak sıralanabilir (Canel, 2012).

2.2.1. Aile türleri

Aile kavramı evrensel bir yapı olmakla beraber farklı toplumlarda ve farklı zamanlarda yapı olarak farklılıklar gösterebilmektedir. Bu yapı durumlarına göre; farklı aile kavramı için sınıflandırılmalar yapılmıştır. Bu sınıflandırmalar; eş sayısı, birey sayısı, miras geçişi, bulunduğu toplum, sosyo-ekonomik yapısı, toplumsal gelişme durumuna göre yapılmaktadır.

Aile kavramına aşağıda belirtilen şekilde sınıflandırılmaktadır;

1. Eş sayına göre; tek eşlilik, çok eşlilik (Dinçer, 2010),
2. Birey sayısına göre; geniş aile ve çekirdek aile (Dinçer, 2010),
3. Mirasın geçişine göre; babaerkil aile, kök aile, kararsız aile (Sayın, 1990),
4. Bulunduğu topluma göre; büyük kent ailesi, kasaba ailesi, gecekondu ailesi, köy ailesi, göçebe ailesi (Sayın, 1990),
5. Sosyo-ekonomik yapısına göre; sanayi öncesi aile, sanayi ailesi, sanayi ötesi toplum aile (Aydın, 2000),
6. Toplumsal gelişme durumuna göre; totem aile, anaerkil aile, babaerkil aile, pederi aile, soy ailesi, modern aile (Aydın, 2000).

2.2.2. Aile işlevleri

Aile toplumun yapı taşı oluşturur ve hem aile bireyleri hem de topluma yönelik işlevleri bulunmaktadır.

Ailenin işlevleri; cinsel münasebetleri düzenlemek, topluma yeni bireyler kazandırmak, toplumsallaşma, bakım ve korunma sağlama, sosyal yerleştirme, duygusal destek olarak belirtilmektedir (Özkalp, 2005).

2.3. Aile İçi Şiddet

Aile içi şiddet, en genel tanımıyla; aile bireyine ailedeki diğer bireyler tarafından uygulanan her türlü şiddet olarak belirtilebilir. Aile içi şiddette, çoğunlukla kadın olmak üzere eşler, çocuklar, kardeşler, yaşlılar, bakıma gereksinimi olan özürllüler hedef alınabilmektedir (Naçar, Baykan ve Poyrazoğlu, 2008).

4320 sayılı 'Ailenin Korunmasına Dair Kanun'da, aile içi şiddet; aile bireylerinden en az birisinin aynı ailedeki diğer bir üyeye karşı uyguladığı ve mağdurun fiziksel, duygusal, psikolojik, ekonomik ve cinsel yönden zarar görmesi veya acı çekmesiyle sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskı ya da özgürlüğün keyfi olarak engellenmesini de içeren, toplumsal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel,

psikolojik, duygusal ve ekonomik her türlü davranış olarak tanımlanmıştır (T.C. Resmi Gazete, 17 Ocak 1998, sayı: 23233).

Aile içi şiddetteki tarafların akrabalık ilişkileri, doğum veya evlilik yoluyla oluşmaktadır, genellikle aynı hanede yaşarlar ve mahrem bir ilişkileri vardır. Bu tanımlama çerçevesinde taraflar eş, kardeş, çocuklar ve ebeveynlerden oluşmaktadırlar. Bunun haricinde geniş aile şiddeti olarak belirtilen ayrı yaşayan kardeşler, eski eşler, kuzenler, ailesini terk etmiş ebeveynler arasında görülen şiddet olayları da bulunmaktadır. Ayrıca, evli olmayan ancak beraber yaşayan ya da sürekli olarak aynı evi paylaşmayan çiftler arasında yaşanan şiddet olayları da bulunmaktadır (İçli, Öğün ve Özcan, 1995).

2.4. Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet

Kadına yönelik aile içi şiddet; kadının, eşi veya birlikte yaşadığı kişi tarafından uğradığı fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddet hareketleri olarak tanımlanmaktadır. Kadına yönelik şiddet, Dünya Sağlık Örgütü tarafından; fiziksel saldırganlık, cinsel baskı, psikolojik taciz ve kontrol edici davranışlar dâhil olmak üzere fiziksel, cinsel veya psikolojik zarara neden olan samimi bir ilişki içindeki davranışlar olarak tanımlanmaktadır (WHO, 2005). Kadına yönelik aile içi şiddet; güç eşitsizliği sonucu aile içinde kadının zarar görmesiyle sonuçlanan şiddet uygulamalarıdır (Bakırcıoğlu, 2002).

Kadına yönelik aile içi şiddet, dünyanın her bölgesinde sıkça karşılaşılabilen bir davranış olmakla birlikte çok eski zamanlardan beri meşruluk kazanmış ve din, dil, ırk veya sosyoekonomik statü farkı gözetmeksizin süregelmektedir (Dickstein, 1988). Kadına yönelik şiddet, ülke ve kültüre göre farklılıklar gösterebilir. Bazı ülkelerde, dikkate alınmayan bir şiddet türü başka bir ülkede çok dikkat çekici olabilir. Örnek olarak bazı ülke ve toplumlarda uygulanan kadın sünneti (genital mutilasyon) bu ülkelerde şiddet olarak tanımlanmazken, birçok ülkede kadına yönelik şiddetin bir çeşidi olarak kabul edilmektedir (Çifçi, 2011).

Kadın yönelik aile içi şiddetin nedenleri ve türlerine bakıldığında; 2.1. maddede belirtilen şiddetin nedenleri ve türleri tarafından kapsamaktadır. Bu sebeple bu madde altında ayrıca değinilmemiştir.

2.4.1. Dünyada kadına yönelik aile içi şiddet literatür araştırması

Kadına yönelik aile içi şiddet dünya çapında bir problemdir. Dünyadaki birçok toplum ataerkil yapıya sahip olduğu için gelişmişlik düzeyinden bağımsız olarak kadına yönelik şiddet birçok ülkenin baş problemlerinden bir tanesidir. Dünyada gerçekleşen kadın cinayetlerinin %70'i eş ya sevgili tarafından gerçekleştirilmektedir (Sezgin, 2019).

Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan araştırmaya göre, kadına yönelik fiziksel şiddetin en fazla uygulandığı ülkeler %79 ile Nijerya ve %76 ile Bosna-Hersek; psikolojik şiddetin en fazla uygulandığı ülkeler %86 ile Bosna-Hersek ve %76 ile Japonya, İrlanda Pakistan; cinsel şiddetin en fazla uygulandığı ülkeler %49 ile Etiyopya ve %47 ile Pakistan'dır. Aynı araştırmada; Amerika Birleşik Devletleri'nde fiziksel şiddet uygulama oranı %30, psikolojik şiddet uygulama oranı %34 olarak belirtilmektedir (Sezgin, 2019).

Montero ve diğerleri (2011) tarafından, İspanya'da 10815 kadın ile anket gerçekleştirilmiş ve elde edilen sonuçlar lojistik regresyon yöntemi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %32,7'sinin şiddete maruz kaldığı, bunların içindeki %17'lik bölümün sadece eşinin, %10'luk bölümün diğer kişilerden, %5,7'sinin hem eşinden hem diğerlerinden şiddet gördüğü belirtilmektedir. Ayrıca, yaşı yüksek olan, eğitim seviyesi düşük olan, hane halkı geliri düşük olan, sosyal desteği az olan kadınların risk faktörlerinin fazla olduğu ve araştırmanın yapıldığı anda ayrılmış/boşanmış olan kadınların şiddete uğrama oranlarının daha fazla olduğu belirtilmektedir. Ayrıca çalışma kapsamında; en fazla sağlık harcamasının hem eşinden hem diğerlerinden şiddet gören kadınlar için yapıldığı belirtilmektedir.

Al-Badayneh (2012) tarafından; Ürdün'de 1854 kadın ile anket yapılmış ve elde edilen sonuçlar tek yönlü varyans analizi (One way ANOVA testi) ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %98'inin hayatında en az bir kere şiddete maruz kaldığı, kadının eğitim seviyesi, çalışma durumu, çocuklukta şiddete maruz kalma, evliliğe bağlılık durumlarının şiddet üzerinde etkili olduğu belirtilmektedir. Ayrıca, eşin çalışma durumu, eşin eğitim seviyesi, eşin çocuklarına şiddet uygulamasının şiddet olayları üzerinde etkili olmadığı belirtilmektedir.

Mavrikioua, Apostolidoub ve Parlalisc (2014) tarafından; GKRY’de 1107 kadın ile anket yapılmış ve elde edilen sonuçlar ki-kare testi ve lojistik regresyon ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %28’inin aile içi şiddete maruz kaldığı, yaş, ikamet yeri, aile bütçesinin şiddete yönelik önemli risk faktörleri oldukları belirtilmektedir.

AbdelAzem, Khalid ve Rawia (2014) tarafından; Sudan’da 1009 kadın ile anket yapılmış ve elde edilen sonuçlar lojistik regresyon yöntemi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %33,5’inin fiziksel, %17’sinin cinsel, %30,1’inin psikolojik şiddete maruz kaldığı, kadınların %24,9’unun kocasının boşanma, %26,8’inin ise kocasının başka bir kadınla ikinci evliliğine yönelik tehdit edildiği belirtilmektedir. Ayrıca, eşin eğitim durumu, çok evlilik durumu ve alkol tüketiminin şiddete yönelik önemli risk faktörleri olduğu belirtilmektedir.

Costa ve diğerleri (2015) tarafından, Portekiz, Yunanistan, Macaristan, İsveç, İngiltere ve Almanya’da yaşayan 3496 kadın ve erkek ile anket yapılmış elde edilen bilgiler analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; erkeklerin psikolojik şiddete uğrama yüzdeleri Porto’da %48,8 iken Atina’da %78,8 olarak belirtilmekte, kadınların şiddete uğrama oranı Budapeşte’de 46,4 iken Atina’da %70,5 olarak belirtilmektedir. Cinsel saldırı olaylarının Budapeşte ve Almanya, fiziksel saldırı olaylarının Porto ve Atina’da daha fazla yaşandığı belirtilmektedir.

Adjah ve Agbemafle (2016) tarafından, Gana’da yaşayan 1524 kadın ile anket yapılmış ve elde edilen sonuçlar lojistik regresyon ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %33,6’sının şiddete maruz kaldığı, şehirde yaşayan kadınların şiddete uğrama riskinin %35 olduğu, babasının annesine şiddet uyguladığı gören eşe sahip olan kadınların şiddete uğrama risklerinin daha fazla olduğu belirtilmektedir. Ayrıca eşin eğitim seviyesinin ve alkol kullanma durumunun da önemli faktörler olduğu belirtilmektedir.

Rashad, Sharaf ve Monsour (2018) tarafından; Hindistan’da 2005-2006 yıllarında yapılan ve 69.704 kadına ait veriyi içeren araştırma esas alınarak yapılan çalışmada, ilgili veriler çeşitli regresyon teknikleri ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada gelir eşitsizliği ile kadına yönelik aile içi şiddet arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada gelir eşitsizliğinin daha yaygın olduğu bölgelerde, kadına yönelik aile içi şiddetin de arttığı belirtilmektedir.

Mahmoud, Behzad ve Hadis (2018) tarafından, İran’da 200 çift ile yapılan anket sonucunda elde edilen veriler analiz edilmiştir. Çalışmanın amacı aile içindeki karar alma yöntemlerinin, şiddet olayları üzerindeki etkilerini belirlemektir. Yapılan çalışmada; aile içi karar alma süreçlerinde erkek egemen olan ailelerde şiddet olaylarının daha yaygın olduğu belirtilmektedir. Ayrıca eğitim seviyesi yüksek olan, çalışan ve geliri olan kadınların aile içi kararlarda daha fazla söz sahibi olduğu ve daha az şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir.

Hellman, Kinniger ve Kliem (2018) tarafından; Almanya’da 4450 kadına cinsel şiddete yönelik anket uygulanmış ve sonuçlar c-tree yöntemi ile analiz edilmiştir. Kadınların %5,4’ünün cinsel şiddete maruz kaldığı, çocukluk döneminde fiziksel ve cinsel tacize maruz kalmanın, boşanmış olmanın, ayrılmış olmanın, dul kalmanın cinsel şiddeti arttırdığı belirtilmektedir. Ayrıca evlilik içi tecavüz konusunda yasal cezai işlemler hakkında bilgi sahibi olunmasının, cinsel şiddete uğrama riskini azalttığı belirtilmektedir.

2.4.2. Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet literatür araştırması

Aile içi kadına yönelik şiddet, son zamanlarda Türkiye’de ciddi şekilde artış göstermektedir. Ülkedeki genel şiddet eğilimlerindeki artış ile orantılı olarak kadınlara uygulanan şiddet davranışlarında da artış gözlemlenmektedir. Her yıl artan kadın cinayetleri sayısı, Türkiye’deki aile içi kadına yönelik şiddetin boyutlarını göstermektedir (Sezgin, 2019).

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet konusunda 2000-2019 yılları arasında erişime açık olan 64 tez çalışması bulunmaktadır. Bu 64 çalışmadan 51’i yüksek lisans, 8’i doktora, 5’i de uzmanlık tez çalışmasıdır. Bu çalışmaların %87,5’i Sosyal Bilimler veya Sağlık Bilimleri enstitülerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların %37’5’i, 2010 ve 2011 yıllarında, geriye kalan çalışmalar diğer yıllarda gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların sayısında 2010 ve 2011 yıllarında ciddi bir artış bulunmaktadır. Türkiye’deki ilk tez çalışması ise 2002 yılında yapılmıştır. Yapılan çalışmalardan %40’ının örneklem büyüklüğü 200’den fazla iken, geriye kalan tezlerin örneklem büyüklüğü 200’den azdır. Gerçekleştirilen çalışmaların %54,6’sında nicel yöntemler, %35,9’unda nitel yöntemler, %9,4’ünde karma yöntem kullanılmıştır. (Belen, 2019).

Veri madenciliği çalışmasının, nicel bir yapıda olması sebebiyle; bu bölümde sadece nicel yöntemler kullanılarak yapılan çalışmalara ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Bu nicel çalışmalarda da genel olarak istatistiki yöntemler ve regresyon yöntemleri kullanılmıştır.

Akçer (2006) yaptığı çalışmada; Diyarbakır ilinde, şiddete maruz kalmış 75 kadına anket uygulamış ve anket sonuçlarına göre şiddete maruz kalan kadınların yaş, öğrenim durumu, çalışma durumu, meslek, evlilik yaşı, eşiyle tanışma biçimi, vb. göre dağılımını belirtmiştir.

Camuz (2007) tarafından Hatay ilindeki üç etnik (Türk-Sünni, Arap-Alevi, Rum-Ortodoks) gruba ait 270 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar ki-kare testi yöntemi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %65,1'inin fiziksel şiddete, %84,4'ünün duygusal şiddete, %37,1'inin ekonomik şiddete ve %81,1'inin cinsel şiddet maruz kaldıkları, cinsel şiddetin etnik gruplara göre değiştiği, etnik gruplar arasında şiddetin gösterilme nedenleri arasında da farklılıklar bulunduğu belirtilmektedir.

Kocacık, Kutlar ve Erselcan (2007) tarafından; Adıyaman, Denizli, Kırklareli ve Sivas ilinde yaşayan 700 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar lojistik regresyon yöntemi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada, önceki çalışmaların aksine aile gelir düzeyinin şiddet ile pozitif bir ilişkisinin bulunduğu, üniversite mezunu olmanın ve şahsi gelir sahibi olmanın şiddet yaygınlığını azalttığı, çalışan kadınlar ve çocuklu kadınların şiddete daha çok maruz kaldığı, ikamet edilen il ile şiddet oranı arasında güçlü bir ilişki bulunduğu, ev içinde kararların birlikte alındığı ailelerdeki kadınların daha az şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir.

Kocacık ve Çağlayandereli (2009) tarafından; Denizli ilinde yaşayan 593 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar istatistiki yöntemler ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %52,5'inin şiddete maruz kaldığı, aile biçimi ile şiddet arasında ilişki bulunmadığı, şiddet uygulayanın eğitim seviyesi arttıkça şiddetin arttığı, gelir seviyesi arttıkça şiddetin azaldığı, şiddet içerikli film/dizi izledikçe şiddetin arttığı belirtilmektedir.

Dinçer (2010) tarafından; Düzce ilinde yaşan 256 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar ki-kare testi yöntemi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların en çok sözel

şiddete maruz kaldığı ve her eğitim seviyesinde kadının yakın oranlarda sözel şiddete maruz kaldığı ancak kadının eğitim seviyesi arttıkça fiziksel şiddete maruz kalma riskinin azaltıldığı belirtilmektedir. Ayrıca, eşler arasındaki anlaşmazlık sebeplerinin %36,7'sini anlık öfke ve ekonomik sebeplerin oluşturduğu belirtilmektedir.

Akar, Aksakal, Demirel, Durukan ve Özkan (2010) tarafından; Ankara ilinde yaşayan 1178 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar lojistik regresyon ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada, kadınların %60,4 oran ile en çok ekonomik şiddete maruz kaldığı, %59,6 ile davranış kontrolüne, %39,7 ile duygusal şiddete, %29,9 ile fiziksel şiddete, %31,3 ile cinsel şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir.

Çifçi (2011) tarafından; Mardin ilinde yaşayan 1064 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar ki-kare testi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %44.5'inin fiziksel, %56.4'ünün sözel/duygusal, %37.7'sinin ekonomik ve %14.8'inin cinsel şiddete yaşamı boyunca en az bir kez maruz kaldığı, %13.2'sinin fiziksel şiddete, %15.8'inin sözel/duygusal şiddete ve %7.3'ünün cinsel şiddete halen maruz kaldığı belirtilmektedir. Ayrıca, kadınların ve eşlerinin eğitimi, sosyoekonomik düzeyi ve kişi başına düşen aylık geliri düştükçe şiddete maruz kalma oranlarının arttığı; berdel, başlık parası, töre cinayeti, kuma, çocuklukta şiddet görme, eşin alkol, kumar gibi kötü alışkanlıklarının olmasının kadınların şiddete maruz kalma oranlarını arttırdığı belirtilmektedir.

İzmirli (2013) tarafından; Isparta'da yaşayan 260 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar ki-kare testi ve Fisher'in kesin testi ile analiz edilmiştir. Bu çalışmada; kadının eşi tarafından maruz bırakıldığı şiddet olayları ile birlikte aile içindeki diğer bireyler tarafından maruz bırakıldığı şiddet olayları da incelenmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %65'inin eşinden şiddet gördüğü, %19,6'sının diğer aile bireylerinden şiddet gördüğü, köyde yaşayanların ve eşi erken yaşta (12-19 yaş) daha fazla şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir. Ayrıca eşin alkol bağımlısı olmasının fiziksel ve ekonomik şiddete uğramada ve eşte kumar alışkanlığının bulunmasının cinsel şiddete uğramada, eşin 30 yaşın altında olmasının ekonomik ve cinsel şiddete uğramada riski arttırdığı belirtilmektedir.

Açıkgöz (2014) tarafından; Zonguldak'ta yaşayan 457 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Shapiro Wilk testi, Mann Whitney U testi, Pearson ki-kare, Yates ki-kare ve Fisher kesin ki-kare testleri ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %45,95'inin herhangi bir şiddete maruz kaldığı, kendilerinin ve eşlerinin eğitim düzeyi düştükçe şiddet olaylarının arttığı, eşlerin alkol ve sigara kullanım oranları arttıkça şiddet olaylarının arttığı, erken evlenenlerin ve görücü usulü evlenenlerin daha fazla şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir.

Korkmaz, Yücel, Kahta, Şahbudak, Germir, Şen, Gürkan ve Sevil (2015) tarafından; 663 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Kruskal Wallis, ANOVA, Jonckheere-Terpstra testi yöntemleri ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim durumu, gelir durumu ve yaşadıkları yer değişkenlerine göre şiddet türlerinin farklılık oluşturduğu bulunmuştur.

Kaptanoğlu ve Yüceşahin (2016) tarafından; Türkiye çapında 2008 yılında yapılan ve 12795 kadın ile görüşme gerçekleştirilen araştırma verileri esas alınmış, anılan veriler ki-kare testi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada öncelikle kadınların zamanlarının çoğunu evde (özel mekân) mı ya da ev dışında (kamusal mekân) mı geçirdiği belirlenmiş, sonrasında buna göre sosyo-demografik özellikleri, maruz kaldıkları fiziksel ve cinsel şiddet, kontrol edici davranışlar ve şiddetle mücadele etme biçimleri açısından bir farklılık yaratıp yaratmadığı çeşitli analizlerle incelenmiştir. Kadınlara eşleri tarafından yönelen fiziksel veya cinsel şiddet biçimlerinin kadınların temel özelliklerine göre çok önemli düzeyde farklılaşmadığı ancak cinsiyet temelli mekânlara göre şiddet yaygınlığının belirgin biçimde değiştiği, eşlerin kadınlara yönelik kontrol edici davranış biçimlerinin özel ve kamusal mekânla olan etkileşime göre farklılıklar gösterdiği, kamusal mekânla ilişkili olan kadınların şiddetle mücadele için kurumsal başvuru mekanizmalarını daha yaygın kullandıkları belirtilmektedir.

Büyükyılmaz ve Demir (2016) tarafından; TÜİK tarafından 2008 yılında gerçekleştirilen Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet verileri esas alınmış, anılan veriler multinominal logit modeli ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadına yönelik sadece fiziksel ve hem fiziksel hem de cinsel şiddet üzerinde; kadının yaşının, eğitiminin, eşinin çalışıyor olmasının, eşinin eğitiminin, eşinin alkol kullanmasının, yaşadığı yerin (kır/kent) ve coğrafi bölgenin önemli

bir etkiye sahip olduğu, ayrıca kadının çalışıyor olmasının ise anlamlı bir etkiye sahip olmadığı belirtilmektedir.

Ari ve Aydın (2016) tarafından; TÜİK tarafından 2008 yılında gerçekleştirilen Kadına Yönelik Aile İçi şiddet verileri esas alınmış, anılan veriler multinominal lojistik regresyon modeli ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada 3 farklı karşılaştırma gerçekleştirilmiştir. Birinci karşılaştırmada, kadının eğitim seviyesi ve eşin çalışma alanı, ikinci karşılaştırmada, eş ile akrabalık durumu, eşin eğitim seviyesi ve eşin alkol ve kumar durumu, son karşılaştırmada ise yaşanılan bölge, aldatılma durumu ve evlilik dışı birlikte yaşama değişkenleri üzerinden incelemelerde bulunulmuştur.

Korkmaz, Demiray ve Hablemitoğlu (2016) tarafından Türkiye genelinde 15 şehirden oluşan 5 bölgede yaşayan 221 kadına anket yapılmış ve elde edilen sonuçlar çeşitli istatistiki yöntemler ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada, kadınların en çok fiziksel ve cinsel şiddete maruz kaldığı, genç kadınların daha çok şiddete maruz kaldığı, eğitim seviyesinin fiziksel ve cinsel şiddet üzerinde etkisi olduğu, şiddetin yaygın nedenlerinin alkol kullanımı, başka partner ve internet olduğu belirtilmektedir.

Çalışkan (2017) tarafından; TÜİK tarafından 2008 yılında gerçekleştirilen Kadına Yönelik Aile İçi şiddet verileri esas alınmış, anılan veriler lojistik regresyon modeli ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadının yaşadığı yer, kadının yaşı, kadının ve eşinin eğitim düzeyi, sağlık durumu, şiddeti yaşamada ailenin etkisi, akraba evliliği yapması, intihar dışüncesi ve intihar girişiminde bulunma, çocuklukta aile içi şiddete maruz kalma durumu, evlenirken kadının rızasının alınıp alınmadığı durumu, kadının çocukluğunda istismara uğraması, aldatılması, eşin alkol bağımlılığının olması, eşin kumar alışkanlığının olup olmaması, eşin çalışması ve sosyal güvenliğinin olup olmaması hususlarının şiddeti etkileyen en önemli değişkenler olduğu belirtilmektedir. Yazar tarafından; ilgili çalışmanın kullanımının 19.07.2020 tarihine kadar kısıtlanmış olması sebebiyle, ilgili çalışmaya yönelik daha detaylı bilgilere ulaşılamamıştır.

Yazar (2018) tarafından; Ordu'da yaşayan 300 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar lojistik regresyon yöntemi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; daha önceki

çalışmalarda belirlenen 25 faktörün etkileri incelenmiş ve 20'sinin etkili olduğu belirtilmiştir.

Başar ve Demirci (2018) tarafından; Kütahya'da yaşayan 1481 kadın ile anket yapılmış ve elde edilen veriler T-testi tek yönlü varyans analizi (One way ANOVA testi) ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %41,3'ünün şiddet maruz kaldığı, bunların %89,2'sinin de eşlerinin şiddetine maruz kaldığı, eğitim ve gelir seviyesinin, eş yaşı, eş eğitim seviyesi, evlenme yaşı ile şiddet arasında önemli bir ilişki olduğu belirtilmektedir.

Akkuş ve Yıldırım (2018) tarafından; Manisa'da 386 erkek ile anket yapılmış ve elde edilen veriler Mann Whitney U, Kruskal Wallis H ve ki-kare testi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadına fiziksel şiddet uygulamış ve uygulamamış erkeklerin toplumsal cinsiyet tutumları ile şiddet uygulamaları arasındaki ilişkinin ve şiddet uygulamaya etki eden diğer faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Kadına fiziksel şiddet uygulamış erkeklerin diğer erkeklere göre toplumsal cinsiyet konusunda daha eşitsiz tutum sergilediği; eşin eğitim düzeyi, eşin çalışması, çocuk sayısı ve evlenme şekli gibi faktörlerin kadına şiddet uygulama üzerinde etkili değişkenler olduğu belirtilmektedir.

Gencer, Ağırman ve Arıca (2019) tarafından; İstanbul ilinde yaşayan 350 kadın ile anket yapılmış ve elde edilen sonuçlar ki-kare testi ve tanımlayıcı istatistik yöntemi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; kadınların %67,71'inin şiddete maruz kaldığı, oransal olarak fiziksel, ekonomik ve psikolojik şiddete en çok ilköğretim mezunu kadınları maruz kalırken, cinsel şiddete en çok yüksek lisans/doktora eğitim seviyesinde kadınların maruz kaldıkları belirtilmektedir.

Sezgin (2019) tarafından; Malatya'da yaşayan 701 kadına anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar tek yönlü varyans analizi (One way ANOVA testi), korelasyon analizi (Pearson Correlation, Patrial Correlation), T-testi ve çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada; psikoloji bilimin araştırma yöntemlerini kullanarak din ve dindarlık ile kadına yönelik aile içi şiddete ilişkin tutumlar, aile içi şiddeti meşrulaştırma ve şiddetle başa çıkma tarzları arasındaki ilişkilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışmada dindarlık ve olumlu dini başa çıkma ile kadına yönelik aile içi fiziksel şiddete ilişkin

tutumlar ve kadına yönelik fiziksel şiddeti meşrulaştırma arasında anlamlılık düzeyinde pozitif bir ilişki olduğu belirtilmektedir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün 2014 yılında yaptığı Aile İçi Şiddet Araştırması'nın sonuçlarına göre; Türkiye'deki her 10 kadından yaklaşık 4'ü aile içi fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Kadınların %19'unun normal dereceli şiddete, %16'sının ağır dereceli şiddete maruz kaldığı belirtilmektedir. Evlenmiş kadınların %38'inin hayatlarının herhangi bir döneminde fiziksel ve/veya cinsel şiddete uğradığı belirtilmiştir. Ayrıca, kadınlardan hayatlarının herhangi bir döneminde psikolojik şiddet görenlerinin oranının %44, son 1 yılda psikolojik şiddet görenlerin oranının %26 olduğu, hayatlarının herhangi bir döneminde ekonomik şiddet görenlerinin oranının %30, son 1 yılda ekonomik şiddet görenlerin oranının %15 olduğu belirtilmektedir (Sezgin, 2019).

2.4.3. Kadına yönelik aile içi şiddetin aşamaları

Şiddetin genel olarak 3 safhası olduğu belirtilmektedir. Bu aşamalar; gerginliğin tırmanması aşaması, şiddet aşaması ve balayı aşamasıdır.

- Gerginliğin tırmanması aşaması: Eşler arasında gerginlik vardır, erkek kadını kıskanır ve davranışını kontrol etmeye çalışır ve kadını tehdit eder (Yiğitcan, 2013). Kadın kocasının davranışını dikkate almaz, durumu yönetebileceğini düşünür ve kendini geri çeker (Kadın Dayanışma Vakfı, 2008).
- Şiddet aşaması: Erkek kadının tüm hayatını denetim altına almaya çalışır, basit şeylerden tartışma başlatır ve şiddet uygular (Yiğitcan, 2013). Kadın çoğu zaman durum vahametini dikkate almaz, kocasını sakinleştirmeyi ve kendisini koruma çalışır (Kadın Dayanışma Vakfı, 2008).
- Balayı aşaması: Erkek kadını hoşnut etmeye çalışır, çift arasında gerilim düşer, erkek alışlagelen duruma geçmek için daha olumlu davranışlar sergiler (Yiğitcan, 2013). Kadın kocasının davranışlarına inanmak ister, şiddetin mesulünün kocasının olduğu fikri kaybolmaya başlar (Kadın Dayanışma Vakfı, 2008).

2.4.4. Kadına yönelik aile içi şiddetin kadın üzerindeki etkileri

Kadına yönelik aile içi şiddetin kadın üzerindeki etkileri ölümcül ve ölümcül olmayan olarak iki kategoriye ayrılmaktadır. Kadına yönelik aile içi şiddetin kadın üzerindeki ölümcül etkileri; intihar, cinayet ve HIV/AIDS olarak belirtilebilir (Yazar, 2018). Ölümcül olmayan etkiler ise fiziksel sağlık, üreme sağlığı ve ruh sağlığı açısından üç kategoriye ayrılır.

- Fiziksel etkiler: İncinmeler, hematomlar, diş kırıkları, burun dudak yaralanmaları, morarmış göz, yanıklar, kronik ağrı, kırıklar, bıçak izleri, iç organlarda yaralanmalar, beyin hasarı, göreme ve işitme kaybı (Sevil, 2006).
- Üreme sağlığına yönelik etkiler: istenmeyen hamilelikler, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, enfeksiyonlar, jinekolojik sorunlar, gebelik komplikasyonları (Sarıbiyık, 2012).
- Ruh sağlığına yönelik etkiler: Depresyon, korku, anksiyete bozukluğu, kendine güvensizlik, cinsel bozukluklar, yeme sorunu, travma sonrası stres sendromu (Çifçi, 2011).

2.4.5. Kadına yönelik aile içi şiddetin çocuklar üzerindeki etkileri

Kadına yönelik aile içi şiddet, şiddete tanık olsa da olmasa da aile içinde bulunan çocuklar üzerinde birçok olumsuz etkisi bulunmaktadır.

Aile içi şiddetin çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri; fiziksel şikâyetler, uyku bozuklukları, terk edilme korkusu, çevresini emniyetsiz ve güvensiz bulma, öğretmenleri, arkadaşları ve dersleri ile ilgili problemler yaşama, öldürüleceği veya ebeveynlerinin birbirlerini öldüreceği endişesi, hiddetlenmekten ya da başkalarının hiddetinden korkma, beslenme bozukluğu, yüksek düzeyde endişe bozukluğu, diğer çocuklara karşı şiddete başvurma, başka insanlardan korkma ve utanma eğilimi, çaresizlik ve şiddeti engelleyemediği için kendini suçlama, istismara uğramaya açık hale gelme vb. şeklindedir (Yazar, 2018).

Çocuklukta aile içi şiddete maruz uğrayanların veya tanık olanların, kendi yetişkinliklerinde şiddete daha eğilimli oldukları belirlenmiştir (Yıldırım, 1998). Aile içi şiddete maruz kalma

ile kendi çocuğuna şiddet uygulama arasındaki anlamlı ilişki bulunmaktadır (Vahip, 2002). şiddete uğrayan kadınlar yaşadığı sorunlar ile baş etmeye çalışırken çocukları ihmal eder ve çocuklarına şiddet uygulayabilir (Türkleş, 2013). Ayrıca şiddete maruz kalan kadınlar, annelik işlevlerinin ve çocukları ile olan iletişimlerinin bozulması sebebiyle, anneliğın getirdiğı sorumlukları tam olarak yerine getirememektedir. Yapılan araştırmalarda şiddete maruz kalan kadınların çocuklarının düşük kiloda doğma oranının daha yüksek olduğu ve bu hususunda çocukluk döneminde etkili bir faktör olduğu belirtilmektedir. Buna ek olarak; şiddete maruz kalan kadınların, özgüvenlerinin ve girişkenliklerinin düşük olması ve kaynaklara erişimlerinin daha zor olması sebebiyle çocuklarının sağlıklarını muhafaza etme olasılıkları da düşük oranda olmaktadır (Yiğitcan, 2013).

2.4.6. Kadına yönelik aile içi şiddet sonuçları

Kadına yönelik aile içi şiddet, kadın üzerindeki etkileri ile birlikte uzun vadede başka sonuçlara da sebebiyet vermektedir. Bu sonuçlar; psiko-sosyal, ekonomik ve toplumsal sonuçlar olarak kategorize edilmektedir.

- Psiko-sosyal sonuçlar: Aile içi şiddete uğrayan kadınlar yaşadıkları korku, etiketlenme ve suçluluk sebebiyle kendilerini sosyal olarak izole olmuş hissederek ve bu durum daha fazla psikolojik soruna sebep olmaktadır (Sonkaya, 2016).
- Ekonomik sonuçlar: Kadına yönelik aile içi şiddet dolayısıyla sağlık kuruluşlarına başvuru ve sağlık giderleri artmaktadır. Ayrıca, danışmanlık, adli işlemler, sığınma ve rehabilitasyon hizmetleri sebebiyle topluma önemli bir ekonomik yük getirmektedir. şiddet uğrayan kadınların işgücü kaybı ve artan işsizlik oranları da, ekonomik olarak olumsuz sonuçlar ortaya çıkarmaktadır (Sonkaya, 2016).
- Toplumsal sonuçlar: Kadına yönelik aile içi şiddet; yaşam kalitesinin düşmesi, suçun artması, verimliliğın azalması, toplumsal gelişimin yavaşlaması, intihar, cinayet, taciz, tecavüzün artması, şiddetin etkilerinin kuşaktan kuşağı aktarılması vb. olumsuz toplumsal sonuçlara sebebiyet vermektedir (Yazar, 2018).

2.4.7. Kadına yönelik aile içi şiddeti önlemeye ilişkin destek birimleri

Aile içi şiddete uğrayan kadınlar, genel olarak konu hakkındaki yasal düzenlemeleri ve haklarını bilmemeleri ve sığınacak başka yeri olmaması sebebiyle aile içi şiddete boyun eğmekte ve bu davranışı kabullenmektedir. Bu kapsamda; aile içi şiddete maruz kalan kadınların başvurabileceği ve danışmanlık/destek alabileceği farklı kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan çeşitli destek birimleri bulunmaktadır. Bu destek birimlerine yönelik genel bilgileri aşağıda sunulmuştur.

- Alo 183 Sosyal Destek Hattı: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan Alo 183 Sosyal Destek hattı; 7 gün 24 saat olarak engelli, yaşlı, kadın, çocuk şiddete uğramış kimselere hukuki ve sosyal destek hizmeti vermekte ve ilgili birimlere yönlendirme sağlamaktadır.
- Kadın Konukevleri: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan Kadın Konukevleri; şiddete uğramış kadınların sığınma ihtiyacını sağlamak, onlara psikolojik ve sosyal destek sağlamak, şiddetten korunmasını sağlamak ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılamak için hizmet veren geçici süreli (6 aylık periyotlar ile) ve yatılı sosyal hizmet kuruluşudur. Sığınan kadınların çocuğu (erkek çocukları için 12 yaş altı, kız çocuklar için 18 yaş altı) varsa, onlar da anneleriyle birlikte kalabilmektedirler (Kuş, 2018).
- İlk Kabul Birimleri: Şiddete maruz kaldığı için ilgili birimlere başvuran kadınların, konukevlerine kabulü için ilk durum tespitinin yapıldığı, danışmanlık ve sağlık hizmetlerinin verildiği ve iki haftaya kadar konaklayabildiği birimlerdir.
- Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezleri: Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); psiko-sosyal, hukuksal, eğitim ve mesleki, sağlık, ekonomik destek sağlamak, şiddet olaylarına müdahale ve yönlendirme imkânları sunmakta ve toplumsal bilinçlendirme faaliyetleri yürütmektedir. ŞÖNİM'lerde aile içi şiddete uğrayan bireylerle birlikte engelli ve yaşlı bireyler de hizmet alabilmektedir. ŞÖNİM'ler konukevleri ile koordine çalışma yürütmektedir.
- Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlükleri: Şiddet mağduru kadın ve çocuklara konukevi, danışmanlık, bilgilendirme ve yönlendirme, ayni ve nakdi yardım

sağlamaktadır. Bu birimlerde sosyal hizmet uzmanları ve psikologlar görev yapmakta ve şiddet mağdurlarına gerekli desteği sağlamaktadırlar.

- Sosyal Hizmetler Müdürlüğü: İl Müdürlüklerinin bulunmadığı daha küçük yerleşim birimlerinde bulunur ve İl Müdürlükleri ile aynı işleve sahiptir.
- Kolluk Kuvvetleri: Şiddet mağduru kadınlar, “155 (Polis İmdat)” ve “156 (Jandarma)” hatlarından kolluk birimlerinden yardım isteyebilmektedir. Kolluk kuvvetleri de ilgili birimler ile temasa geçerek gerekli desteğin sağlanmasını koordine etmektedir.
- Belediye Kadın Dayanışma Merkezleri: Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı haricinde özellikle büyükşehirler olmak üzere birçok şehirde belediyeler tarafından da; şiddet mağduru kadınlara yönelik barınma, psikolojik, hukuksal, maddi, eğitim vb. destek sağlanmaktadır.
- Aile Mahkemeleri: 08.03.2017 tarihinde kabul edilen 6284 sayılı "Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Yönelik Kanun" da Aile Mahkemeleri'ne bazı görevler yüklenmiştir. Bu kanunun en önemi amacı aile içi şiddeti önlemek, şiddet mağdurunu korumak ve şiddetin uygulayıcısı hakkında gerekli tedbirleri almaktır. Şiddete uğrayan kadının sözlü şikâyeti yeterli olmakta, şikâyet için herhangi bir yazılı dilekçe, evrak vb. duruma ihtiyaç olmamaktadır. Kadın şiddete uğramış veya şiddete uğrama potansiyeline sahipse mahkemeye başvurarak koruma tedbir kararı talep edebilmektedir (Kuş, 2018).
- Diğer Adli Birimler: Şiddet mağduru kadınlar, kolluk birimleri dışında doğrudan Cumhuriyet Savcılığına başvurması da mümkündür. Ayrıca, her ilde bulunan Adli Yardım Büroları kadına yönelik şiddet olaylarında ücretsiz avukat tayini sağlamaktadır.
- Hastane ve Sağlık Kuruluşları: Şiddete uğrayan kadınlar, sağlık birimlerine giderek sağlık desteği alabilmekte, adli süreçlerde kullanmak için darp raporu alma talebinde bulunabilmektedir. Ayrıca, sağlık birimleri kadına yönelik şiddet olaylarının kolluk birimlerine bildirilmesi hususunda da destek sağlamaktadır.
- Sivil Toplum Örgütleri: Yukarıda belirtilen birimler haricinde gönüllük esasları çerçevesinde hizmet veren ve kadına yönelik şiddete ilişkin çeşitli misyonları bulunan çeşitli vakıf ve dernekler de bulunmaktadır.

2.4.8. Kadına yönelik aile içi şiddete yönelik yasal düzenlemeler

Kadına yönelik şiddetin önüne geçilmesi ve şiddet uygulayanlara cezai yaptırım uygulanması ve gerekli diğer tedbirlerin alınması maksadıyla; Türk Medeni Kanunu'nda, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanununda, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda ve İstanbul Sözleşmesinde yasal düzenlemeler yer almaktadır. Yasal düzenlemelere ilişkin genel bilgiler aşağıda yer almaktadır.

- Türk Medeni Kanunu: 1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren yeni Türk Medeni Kanunu'nda eski ataerkil söylemlerden olan “evlilik birliğinin reisi kocadır, evlilik birliğini koca temsil eder, karının ikametgâhı kocanın ikametgâhıdır” gibi maddeler çıkarılmıştır. Ayrıca boşanma sonrasında kadının ekonomik şiddete uğramaması maksadıyla ““edinilmiş mallara katılma rejimi” maddesi eklenmiştir (Oluk, 2019).
- 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun: Bu Kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.
Bu kanunun en öne çıkan tarafı; kadınlara medeni durumundan bağımsız olarak erkek şiddetine karşı koruma sağlaması ve kadınların şiddete olaylarına yönelik gerekli sosyal, ekonomik ve hukuki olanaklara erişim sağlayabilmesini, destek alabilmesini sağlaması ve toplumsal cinsiyet eşitliği açısından eşitlikçi yaklaşımlara sahip olmasıdır (Oluk, 2019).
- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu: 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, 765 Sayılı Türk Ceza Kanunun yerine 2004 yılında yürürlüğe girmiştir. Geçerli olan kanunda; öldürme, intihara yönlendirme, kasten yaralama, taksirli yaralama, işkence, eziyet, terk, çocuk düşürtme, kısırlaştırma, reşit olamayan bireyle cinsel ilişki, cinsel taciz, tehdit, şantaj, konut dokunulmazlığı ihlali, iş ve çalışma hürriyetinin ihlali, nefret ve ayrımcılık, fuhuş, kötü muamele vb. suçlara ilişkin maddeler bulunmaktadır. Bu maddelerin bazılarında; ilgili suçun kadın ve çocuklara karşı işlenmesi durumunun, cezayı artırıcı etken olduğu belirtilmektedir.

Kadına yönelik aile içi şiddet konusunda; yukarıda belirtilen ulusal çapta yasal düzenlemeler ile birlikte; Türkiye'nin uluslararası seviyede imzaladığı sözleşmeler de bulunmaktadır. Bu sözleşmeler; “Birleşmiş Milletler Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) ve İhtiyari Protokolü”, “1993 Kadınlara Yönelik Şiddetin Bertaraf Edilmesi Sözleşmesi”, “Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG)”, “BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme ve BM Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme”, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)”dir (Oluk, 2019).

3. VERİ MADENCİLİĞİ

Veri madenciliği konusunda detaylı bilgi verilmeden önce; veri, enformasyon, bilgi, veri tabanı ve veri tabanı yönetim sistemi kavramlarının tanımlarına yer verilmiştir.

3.1. Temel Kavramlar

İşlenmemiş ham enformasyon kesitleri veri olarak tanımlanmaktadır. Veri ve enformasyon, beyin dışından aktarılan, alınan ve kaydedilen formlardır (Akgün ve Keskin, 2003: 3). Veri, başka bir birey tarafından daha önce hazırlanmış ve değişik yöntemlerle kişilere aktarılan formlardır. Ancak enformasyonun toplanmasının bilgiyi oluşturmadığına benzer yapıda, verilerin de toplanmasıyla da enformasyon elde edilmemektedir. Veriler içeriği olmayan ve yalnız olarak anlamı olmayan formlardır (Hariharan ve Khaneja, 2003: 38).

Enformasyon, bir maksat veya ilgiye ait verilerin belirtilen maksat doğrultusunda düzenlenmesidir (Davenport ve Prusak, 2001: 24). Enformasyon, değerle gelen verilerdir. Bilginin tamamının bir parçasıdır, ancak hepsi değildir (Şamiloğlu, 2002:11–12). Enformasyon, verilerin çeşitli işlemler vasıtasıyla anlamlandırılmış hali olarak tanımlanabilir.

Bilgi, tecrübe, değerler, enformasyon ve uzman görüşlerine yeni bir şablon sağlamak için tecrübe ve enformasyonun bütünleştirilmesi, anlamlandırılması safhasıdır (Brakensiek, 2002: 73).

Veri tabanı, veriyi tanımlamak, saklamak, işlemek ve yönetmek amacıyla işleyen tüm araçları kapsayan bir yönetim sistemidir. Donanım, yazılım, kullanıcılar, işlevlerden ve veriden meydana gelmektedir (Telciler, 2013: 13). Veri tabanı, gerçekte olan herhangi bir şeye ait bilgi seti olarak da tanımlanmaktadır (Thomsen, 2001: 29).

Veri tabanları OLAP ve OLTP olmak üzere 2 türe ayrılmaktadır. OLTP veri tabanları, günlük işlemlere yönelik verileri içermekte iken; OLAP veri tabanları, analitik işlemlere yönelik geçmiş döneme ait kapsamlı verileri de içermektedir.

Veri tabanı yönetim sistemi, veriyi depolamak, veriye erişmek ve değiştirmek, veri tabanını denetlemek ve yönetmek amacıyla hazırlanmış olan yazılımlar bütünüdür. Bu sistem, kullanıcı ile saklanmış veya depolanmış veriler arasında bir ara yüz işlevi görmektedir (Telciler, 2013: 7). Veri tabanı yönetim sistemi, bir veya daha fazla veri tabanının yönetilebilmesini, veri tabanlarındaki verilerin değiştirilebilmesini, değişik veri tiplerinden veri girişi/çıkışı yapabilmesi sağlayan yazılım paketidir (Thomsen, 2001: 31).

3.2. Veri Madenciliği Tanımı, Süreci, Kullanım Alanları

Veri madenciliğine yönelik literatürde çeşitli tanımlar bulunmaktadır. Ayrıca, veri madenciliği işlemleri gerçekleştirirken izlenecek adımları belirten çeşitli süreç tanımlamaları da yapılmıştır.

3.2.1. Veri madenciliği tanımı

Teknolojinin gelişmesi ve bununla birlikte bilgi gereksinimlerinin de artması neticesinde; üretilen ve saklanan yüklü miktardaki verinin analiz edilmesi ihtiyacı, veri madenciliği kavramını ortaya çıkarmıştır (Gökçen, 2011).

Veri madenciliği kavramı, ilk defa Usama Fayyad tarafından 1995 yılında Birinci Uluslararası Bilgi Keşfi ve Veri Madenciliği konferansında ortaya konmuştur (Gökçen, 2011).

Veri madenciliği ile ilgili literatürde bulunan bazı tanımlar aşağıda yer almaktadır:

- Veri madenciliği, veri tabanı sahibine anlaşılır ve faydalı sonuçlar vermek amacıyla, büyük miktardaki verilerin daha önceden bilinmeyen ve ilişki ve kuralların keşfedilebilmesi için modelleme çıkarım ve seçim sürecidir (Giudici, 2003).
- Veri madenciliği, büyük miktardaki veri içinden gizli kalmış, değerli, kullanılabilir bilgilerin açığa çıkarılması ve bu bilgiler üzerinden gelecekle ilgili tahmin

yapılmasını sağlayacak bağlantı ve kuralların aranması süreci olarak adlandırılabilir (Swift, 2001).

- Veri madenciliği, istatistikî, makine öğrenimi gibi disiplinler ile etkileşim içinde olan yeni nesil disiplin ve çok boyutlu veri tabanları içerisinde önceden bilinmeyen örüntülerin analizi olarak tanımlanmaktadır (Hand, 1998).
- Veri madenciliği, mevcut veriler içerisinde açık olarak ifade edilmeyen, net olmayan, önceden muhakeme edilemeyen bilgilerden potansiyel yararlı bilginin elde edilmesidir (Alataş ve Akın, 2004).

Veri madenciliği, bilgi teknolojilerindeki gelişme ve küresel rekabet sayesinde gün geçtikçe büyüyen ve önemi daha da artan ya da bilinen bir alan olmaya başlamıştır. Bilimsel çevrelerde uzun yıllardır var olan ancak sektörel ilgiyi çok daha geç bulan bu alanda yapılan çalışmalar giderek çeşitlilik kazanmaktadır (Giudici, 2003).

3.2.2. Veri madenciliği süreci

Verilere, veri madenciliği tekniklerinin uygulanarak analiz edilebilmesi için verilerin bazı aşamalardan geçmesi gerekmektedir. Veri madenciliği süreçlerine yönelik literatürdeki hususlar aşağıda sunulmuştur.

Veri madenciliği bilgi keşif süreci olarak da tanımlanmaktadır. Bu süreç çok boyutlu veri ambarlarından, veri yığınlarından gizlenmiş bilgiyi süzerek işleme sürecidir. Süreç bittiğinde ham veriden bilgi elde edilir. Bu süreç aşağıda belirtilen adımlara ihtiyaç duymaktadır (Gorunescu, 2011);

1. Problemin tanımlanması,
2. Verinin elde edilmesi,
3. Veri ön işleme,
4. Veri dönüşümü,
5. Veri madenciliği,
6. Model oluşturma,
7. Sonuçların analizi ve yorumlanması,
8. Sonuçların ortaya çıkması ve uygulamaya geçirilmesidir.

Şirketler birliği tarafından tanımlanan Çapraz Endüstri Veri Madenciliği Standart Süreci (CRISP-DM) ise;

1. Problemin tanımlanması,
2. Verinin Hazırlanması,
3. Modelin kurulması,
4. Modelin değerlendirilmesi,
5. Modelin kullanılması,
6. Modelin izlenmesi aşamalarından oluşmaktadır (Aytaç, 2013).

Hui ve Jha'ya (2000) göre veri madenciliği süreci;

1. Madencilik hedeflerini belirleme,
2. Veri seçimi,
3. Veri önileme,
4. Veri dönüşümü,
5. Veri ambarlama,
6. Veri madenciliği,
7. Madencilik sonuçlarını değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır.

Bu süreç tanımlamaları incelendiğinde; genelde benzer aşamaları içerdiği ancak aşama sıralamalarının farklı olduğu veya aşama isim ve kapsamalarında bazı farklılıklar olduğu görülmektedir. Bütün süreç tanımlamaları genel olarak; çalışma maksadının açıkça belirtilmesi, ham verinin elde edilmesi, ham verinin analiz edilmek üzere hatalı/eksik verilerden arındırılması/dönüştürülmesi, uygun veri madenciliği teknik/modelinin seçimi ve uygulanması ile elde edilen bulguların analizi aşamalarından oluşmaktadır.

3.2.3. Veri madenciliği kullanım alanları

Bilişim sistemlerinin kullanımının yaygınlaşması, bilişim sistemlerinde üretilen, işlenen ve saklanan veri miktarının artması, kullanıcı/müşteri talepleri, küreselleşme ve rekabet ortamının artması sebepleriyle veri madenciliği birçok alanda kullanılmaya başlanmıştır.

Veri madenciliği bankacılık, pazarlama, sigortacılık, sağlık gibi özellikle müşteri tabanlı alanlarla birlikte farklı alan ve sektörlerde de uygulanmaktadır. Veri madenciliğinin kullanılmasında alan ve sektör farkı bulunmamaktadır, ancak geniş veri ambarı oluşturulması bakımından daha iyi imkânlara sahip perakende satış, sigortacılık ve sağlık gibi sektörlerde kullanılması daha yaygın ve doğrudur (Silahtaroglu, 2008).

Altun (2007) tarafından, veri madenciliğinin kullanıldığı başlıca alanları; bilimsel ve mühendislik, bankacılık ve finans, müşteri ilişkileri yönetimi, sahtekârlık tespiti, güvenlik, istihbarat, eğitim, sağlık ve biyomedikal olarak belirtilmiştir.

3.3. Veri Madenciliği Yöntemleri

Veri madenciliğinde ihtiyaç duyulan teknikler ön görülebilen (tahmin edici) ve tanımlayıcı olarak ikiye ayrılmaktadır. Öngörülebilen modelde, daha önceden analiz edilen, metotlar vasıtasıyla değerlendirilen çıktılardan ileriki dönemler için tahminler ortaya koyulmaktadır. Tanımlayıcı modelde ise; karar verme sürecinde istifade edilecek bilgilerin tanımlanması ifade edilmektedir (Akpınar, 2000).

Sınıflama ve regresyon modelleri tahmin edici (predictive) modeller olarak bilinir. Kümeleme ve birliktelik kuralları modelleri ise tanımlayıcı (descriptive) modeller olarak nitelendirilirler (Özekes ve Çamurcu, 2002).

Veri madenciliği yöntemleri farklı yazarlar tarafından farklı başlıklar altında tanımlanmakta olup çalışmada 3 ana başlık altında toplanmaktadır:

1. Sınıflama (Classification) ve Regresyon (Regression),
2. Kümeleme (Clustering),
3. Birliktelik Kuralları (Association Rules).

3.3.1. Sınıflama ve regresyon

Sınıflama ve regresyon ön görülen model arasında bulunmaktadır. Sınıflamanın amacı, sınıfı belirlenmiş verilerden faydalanarak, sınıfı belli olmayan verilerin, hangi sınıfa dâhil edileceğini tahmin etmektir (Gencer, 2018).

Sınıflama ve regresyon hesaplamalarında kullanılan yaklaşımlar 4 e ayrılır:

1. Karar Ağaçları,
2. Mesafeye Dayalı Yöntemler,
3. İstatistiğe Dayalı Yöntemler,
4. Diğer Yöntemler.

Sınıflama ve regresyon hesaplamalarında kullanılan yöntemler ve algoritmalara yönelik bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Karar ağaçları

Karar düğümleri, dallar ve yapraklardan meydana gelen bağımlı değişken üzerindeki değişimleri maksimize etmeyi amaçlayan, sonuç olarak verileri gruplara ayıran temsili ağaç görünümünde olan bir sınıflandırma yöntemidir. (Argüden ve Erşahin, 2008).

Karar ağaçları, basit ve anlaşılır olması, kolaylıkla analiz edilebilmesi, düşük maliyetli olması, veri tabanları uyumlu çalışabilmesi, iyi neticeler vermeleri sebebiyle yaygın olarak kullanılan tahmin yöntemidir (Chien ve Chen, 2008).

Karar ağaçları genellikle yaprakları ve gövdesi ile ağaç yapısında sunulmaktadır. Gövdeler özelliklerin şartlarını ifade ederken yapraklar sınıflandırma sonuçlarını belirtmektedir. Karar ağaçları mevcut durumda en çok kullanılan tümevarım yöntemidir (Nisber, Elder ve Miner, 2009).

CHAID (Chi-Squared Automatic Interaction Detector), CART (Classification and Regression Tree), C5.0, J48, SLIQ, QUEST (Quick, Unbiased, Efficient, Statitical Tree) algoritmaları, karar ağacı algoritmalarından bazılarıdır.

- CART: Sayısal ve nominal değerlerde, sınıflandırma ve regresyon metotlarını kullanarak tahminler yapabilmektedir. Bu metot, sürekli bölünerek devam eder ve bölünme gerçekleşmediği durumda uçtan köke doğru budama işlemi yapılır (Sezer, Bozkır, Yağız ve Gökçeoğlu, 2010).
- CHAID: Tüm veri türlerinde sürekli ve kategorik uygulama yapabilmesi sebebi ile kullanımı yaygındır. Optimal bölünmelerin tanınması maksadıyla ki-kare istatistiğini kullanır. Dalların sayısı iki ile tahmin edicinin kategori sayısı arasında değişkenlik göstermektedir (F. Ersöz, 2015).
- C5.0: Kategorik ve sürekli veri türleri üzerinde sınıflama işlemi yapabilmektedir. Karar ağacı, düğümlerden çıkan çoklu daldan meydana gelmektedir. Tahmin edicinin kategori sayısı kadar dal olabilmektedir. Birden çok karar ağacını, bir sınıflayıcıda birleştirmekte ve ayırma işlemine yönelik olarak bilgi kazancı kullanılmaktadır. Her yapraktaki hata oranına göre budama işlemi gerçekleştirilmektedir (F. Ersöz, 2015).
- J48: WEKA veri madenciliği programında sınıflandırma işlemi yapabilmek maksadıyla; C4.5 karar ağacı algoritmasının esinlenen bir sınıflandırma algoritmasıdır. WEKA paket programında bulunan sınıflandırma algoritmaları arasında doğruluk oranı en fazla olan sınıflandırma algoritmasıdır (Demirhan, 2015).
- SLIQ: Sürekli ve kategorik verilerin sınıflandırılmasında kullanılmaktadır. Hızlı ölçeklenebilir bir yapıya sahiptir. Budama işlemini de hızlı şekilde gerçekleştirebilmektedir (Emel ve Taşkın, 2005).
- QUEST: İkili karar ağacı yapısı kullanılmaktadır. Ağacın dallanması esnasındaki önyargılı seçimin daha genel hale getirilmesi ve hesaplama maliyetinin azaltılması maksadıyla geliştirilmiştir. Hızlı, tarafsız, etkili istatistiksel ağaç olarak tanımlanmaktadır (Çalış, 2014).

Mesafeye dayalı yöntemler

Mevcut veriler arasında ki mesafe ve benzerliklere göre sınıflandırma işlemi yapan algoritmalar. En çok bilinen mesafeye dayalı sınıflandırma algoritması ise K- en yakın komşu (K- nearest neighbor) algoritmasıdır.

K- en yakın komşu yöntemi, sınıfları belli olan bir örnek kümesindeki gözlem değerlerinden istifade ederek, örneğe katılacak yeni bir gözlemin hangi sınıfa ait olduğunun tespiti amacıyla kullanılır.

K - en yakın komşu yöntemi, belirlenen eşik değerine göre sınıf etiketlerinin oluşturulmasını temel alan, özellikle her bir sınıfın daha önceden özelliklerinin net olarak belirlendiği, bunların ortak ilişkilerini ortak bir k değişkeni olarak belirleyen bir algoritmadır. Bu k değişkeninden sapmalar ya da yakınsamalar hesaplanarak yöntemde sınıflandırmalar yapılır ve gruplar oluşturulur. (Çalışkan ve Soğukpınar, 2008).

İstatistiğe dayalı yöntemler

İstatistik, veri madenciliğinin dayandığı temel disiplinlerden en önemlisidir ve veri madenciliği çalışmalarında, istatistik tekniklerin den yoğun olarak yararlanıldığı görülmektedir. Birçok istatistiğe dayalı teknik veri madenciliği projelerinde çeşitli aşamalarında yaygın olarak kullanılmaktadır (Gencer, 2018). İstatistiğe dayalı veri madenciliği yöntemlerinden olan regresyon ve Bayes\ Naive-Bayes yöntemlerine yönelik bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Regresyon

Bir bağımlı değişkenin, birden fazla bağımsız değişken ile bağlantısının bir fonksiyon olarak tanımlanması ve bu fonksiyon sayesinde bağımlı değişkenin ulaşabileceği değerlerin tahmin edilme çalışmasıdır. Sınıflandırma ve regresyon modelleri arasındaki temel fark; tahmin edilen bağımlı değişkenin süreklilik gösteren ya da kategorik olan bir değerinin olmasıdır. Regresyon problemlerinde tahmin edilen alan sürekli değişken iken, sınıflandırma

probleminde kategoriktir. Sınıflama ve regresyonda kullanılan yöntemler benzer olduğu için birbirlerine yakındırlar (Orhunbilge, 1996; Fayyad and Stolorz, 1997; Thuarisingham, 2003).

Regresyon analizindeki amaç; bir veya daha fazla bağımsız değişkeni, bağımlı değişken ile ilişkili regresyon modeli veya tahmin denklemi olarak kurmaktır. Model, ilgili değişkeni bağımsız değişken temelinde tanımlamak, tahmin ve kontrol amacıyla kullanılabilir (F. Ersöz, 2015).

Lojistik regresyon modelleri; bağımlı değişkeninin ikili kategoride olduğu ikili (binary) lojistik regresyon modelleri ve bağımlı değişkeninin ikiden fazla kategori olarak olduğu çoklu lojistik regresyon modelleri olarak iki gruba ayrılmaktadır. (Ulupınar, 2007).

Lojistik regresyon modeli, üstünlük oranını esas alır ve bir olayın gerçekleşip gerçekleşmeme olasılığını kıyaslar. Lojistik regresyon modeli, üstünlük oranının doğal logaritmasının alınmasıyla elde edilir. Elde edilen lojistik regresyon modelinde en yüksek olabilirlik yöntemi kullanılarak parametreleri tahmin edilir (Akgül ve Çevik, 2003).

Lojistik regresyonun maksatlarından birisi sınıflandırma iken, diğeri ise bağımlı değişkenler ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Burada bağımlı değişken kategorik verilerden oluşmakta ve kesikli değerler almakta, bağımsız değişkenlerde ise tümünün veya bir kısmının sürekli veya kategorik değişkenler olmasına ilişkin bir zorunluluk bulunmamaktadır. (Işığışık, 2003).

Lojistik regresyonda, parametre değerlerini tahmin ederken doğrusal bir model elde etmek için logit fonksiyonu kullanılır. İncelen bir olasılığın (P) logit değeri Eş.3.1’de olduğu gibi;

$$\ln \frac{P(Y)}{Q(Y)} = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p \quad (3.1)$$

doğrusal modele eşittir (Ayhan, 2006).

Lojistik regresyon modelinde incelenen modelin gerçekleşmesi 1, gerçekleşmemesi 0 ile ifade edilir. Verilerin yapılarına göre oluşturulan lojistik regresyon modelleri aşağıdaki

şekilde belirlenir. Biri açıklanan (Y) diğeri açıklayıcı (X) değişken olmak üzere iki değişkene sahip olan lojistik regresyon modeli,

$$P(Y) = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 X}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 X}} \quad (3.2)$$

Eş.3.2’de olduğu gibi formüle edilebilir.

Açıklayıcı değişkeni birden fazla olan yani çok değişkenli lojistik regresyon modeli ise,

$$\frac{e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p}} = \frac{e^z}{1 + e^z} \quad (3.3)$$

Eş.3.3’de olduğu gibi yazılabilir.

Burada $Z = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p$ bağımsız değişkenlerin doğrusal kombinasyonudur. $\beta_0, \beta_1, \dots, \beta_p$ regresyon katsayılarıdır. Modeldeki regresyon katsayıları,

$$\ln \frac{P(Y)}{Q(Y)} = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p \quad (3.4)$$

$$\frac{P(Y)}{Q(Y)} = e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p} \quad (3.5)$$

Eş.3.4 ve Eş.3.5’de belirtilen şekilde hesaplanır ve $Q(Y) = 1 - P(Y)$ olarak alınır. Odds oranı bir durumun meydana gelme ihtimalinin meydana gelmeme ihtimaline oranı olarak tanımlanmakta olup,

$$OR = \frac{P(Y)}{Q(Y)} \quad (3.6)$$

Eş.3.6’da belirtilen eşitlik ile hesaplanır. Bu da her bir parametrenin $Exp(\beta)$ değerlerinin OR değerleri olarak ele alındığını gösterir. Burada $Exp(\beta_p)$, Y değişkeninin X_p değişkeninin etkisi ile yüzde kaç oranda fazla gözlenme olasılığına sahip olduğunu ifade eder (Çevik, 2004).

Bayes\ Naive – Bayes algoritması

Bayes teoremi, sınıflama problemlerini çözmede kullanılan istatistiğe dayalı bir tekniklerden birisidir. Bayes teoreminden faydalanan Bayes sınıflayıcıları, verilen bir üyeliğin belli bir sınıfa ait olup olmaması gibi sınıf üyelik olasılıklarını tahmin eder. Bayes sınıflayıcılar, büyük veri tabanlarında etkin sonuçlar göstermektedir (Gencer, 2018).

Naive - Bayes yöntemi, kategorik verilerin sınıflandırılması işlemi için kolay ve hızlı bir yöntemdir. Naive - Bayes algoritmasında, bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişkenler üzerindeki etkileri birleştirilmekte ve yeni bir durum sınıflandırması yapılmaktadır. Sınıflandırma işlemi, Naive - Bayes algoritması ile iki safhada yapılmaktadır. Birinci safhada, tahmin için kullanılacak bir model oluşturulmakta; ikinci safhada ise oluşturulan model sınıfı belli olmayan veriler üzerinde uygulanarak sınıflar tahmin edilmektedir (Atak, 2014).

Naive - Bayes algoritması; modelin öğrenilmesi sırasında, her sonucun öğrenme kümesinde kaç defa oluştuğunu matematiksel olarak belirlemektedir. Belirlenen çıktı, öncelikli olasılık olarak tanımlanır. Naive - Bayes algoritması, ayrıca her bağımsız değişken veya bağımlı değişken kombinasyonunun ortaya çıkma sıklığını bulmaktadır. İlgili sıklıklar; öncelikli olasılıklar ile bütünleştirilmekte ve tahmin için kullanılmaktadır (Altıntaş, 2006).

Diğer yöntemler

Literatürde karar ağaçları, istatistiğe dayalı ve mesafeye dayalı yöntemler haricinde farklı sınıflandırma yöntemleri de bulunmaktadır. Bu yöntemlerin başlıcaları; yapay sinir ağları, genetik algoritmalar, kaba kümeler ve deste vektör makineleri olarak sıralanabilir.

Yapay sinir ağları

Makine öğrenme yapabilen algoritmalar ve yazılımlar vasıtasıyla öğrenen sistemlerin tahminler yapmasına imkân sağlayan bir algoritmadır. Karmaşık ilişkiler içerisindeki veri yığınlarından anlamlı bilgiler üretme yeteneği vardır (Çetinyokuş, 2008).

Hesaplama mantığını insan beyninden esinlenen (yapay) sinir ağları, yeni nesil yöntemlerden biridir. İnsan beynindeki sinir hücrelerinin fonksiyonlarını modelleyen yapay sinir ağları, birbiri ile ilişkili seviyelerden oluşur (Argüden ve Erşahin, 2008:22-23).

Genetik algoritmalar

Biyolojik işlemlerden ilham alarak sınıflama işlemlerini gerçekleştiren genetik algoritmalar, çok değişkenli fonksiyonların optimizasyonunu amaçlayan bir makine öğrenimi yöntemidir. Yapay sinir ağları ile birlikte kullanıldığı uygulamalarda daha etkin neticeler üretmektedir. Ancak karışık yapıdaki problemlerin genetik kodlaması zordur ve bunun birlikte elde edilen sonuç optimal olmayabilir (Tantuğ, 2002).

Genetik algoritmaların kullanıldığı veri madenciliği uygulamalarında; çözüm uzayının hepsi incelenmesi yerine sadece belirli bir kısmının incelenmesi sebebiyle; bu uygulamalarda, genetik algoritmalar diğer algoritmalarla göre daha hızlı çalışmaktadır (Emel ve Taşkın, 2002).

Kaba kümeler

Kaba küme teorisi, 1970'li yıllarda Pawlak tarafından geliştirilmiştir. Kaba küme teorisinde bir yaklaştırma uzayı ve bir kümenin alt ve üst yaklaşımları vardır. Yaklaştırma uzayı, ilgilenilen alanı ayrı kategorilerde sınıflandırır (Gencer, 2018).

Alt yakınlaştırma belirli bir alt kümeye ait olduğu mutlak olarak bilinen nesnelerin tanımıdır. Üst yakınlaştırma ise alt kümeye ait olması muhtemel nesnelerin tanımıdır. Alt ve üst sınırlar arasında tanımlanan herhangi bir nesne ise “kaba küme” olarak adlandırılır (Gencer, 2018).

Vektör destek makineleri

İstatistiksel öğrenme kuramını esas alır. Kurama göre belirli bir öğrenme işlemi için az sayıda veri verildiğinde en iyi genelleştirme, sınıflandırma işlevinin kapasitesinin eğitim kümesinin boyutu ile uyumlu olduğu durumda elde edilir. Bu yöntemin temel maksadı, iki sınıf arasında en uygun ayrımı yapabilen hiper-düzlemi tanımlamaktır. Bu yöntemde, iki sınıf arasındaki en uzak düzlem en iyi sınır olarak kabul edilir. Sınır iki sınıf arasındaki orta noktadan geçer (Gencer, 2018).

3.3.2. Kümeleme

Kümeleme, veri tabanından ilginç örüntülerin tespit edildiği bir madencilik yöntemidir. Kümelemenin genel amacı, verileri çok sayıda kümelere bölmek ve aynı kümede bulunan verilerin benzer ilişkide olmalarının sağlanmasıdır (Hsu, 2006). Sınıflama ve kümeleme arasındaki en önemli fark; kümeleme işleminin, sınıflama işleminde olduğu gibi önceden belirlenmiş sınıflar doğrultusunda ayırma işlemi yapmaması olarak belirtilebilir. Sınıflamada her bir veri; önceden bilinen gruplara göre denetimli olarak öğrenim gerçekleştirmektedir. Buna rağmen, kümeleme işleminde belirlenmiş sınıflar bulunmamaktadır (Dolgun, 2006).

Kümeleme işlemi neticesinde; benzer özellikli veriler aynı şartlardaki kümelerde sınıflandırılırken, ortak yönleri bulunmayan veriler farklı kümelerde yer alır. İşlem başarı ile yapıldı ise; aynı kümedeki veriler birbirleri ile uyumlu ve bağdaşıklık içerir, diğerleri ayrışıklık gösterir (Suner ve Çelikoğlu, 2010).

Kümeleme analizi; nesnelerin tanımlanması, model ve hipotez oluşturma, sorgulama ve tahmin etme, doğruluk testi, veri yorumlama amaçları ile gerçekleştirilmektedir (Çakmak, Uzgören ve Keçek, 2005).

3.3.3. Birliktelik kuralları

Hareketli veri tabanlarında bulunan veri setlerindeki yaygın örüntüleri, birliktelikleri, korelasyonları ve tesadüfi yapıları bulmak için kullanılan tekniklerdir. İlk olarak 1993 yılında uygulanmaya başlanmış olan birliktelik kuralları çok geniş bir araştırma sahasına ulaşmıştır (Chen, Thang, Shen ve Hu 2005). Sepet analizi olarak da tanımlanan bu yöntem, müşterilerin satın aldığı ürün bilgilerini toplayarak analiz etmeyi amaçlamaktadır. (Alpaydın, 2004).

Birliktelik kurallarının kullanıldığı en yaygın ve en bilinen örnek uygulaması olarak market sepeti bilinmektedir. Müşterilerin yaptıkları alışverişlerde satın alınan ürünlerin birbirleri ile olan birliktelik durumlarını belirleyerek satın alma temayüllerinin gösterilmesidir. Birliktelik durumlarının belirlenmesiyle; müşterilerin hangi ürünleri, hangi ürünler ile birlikte satın

aldıkları tespit edilir ve işletmelerce elde edilen bilgi esas alınarak etkili pazarlama yöntemleri geliştirilebilir (Özekes, 2001).

Birliktelik kuralları için Apriori, AIS, SETM, HPA, FP-Growth gibi algoritmalar kullanılmaktadır ancak en çok tercih edilen algoritma Apriori algoritmasıdır.

3.4. Veri Madenciliğinde Karşılaşılan Problemler

Veri madenciliği uygulamalarında karşılaşılabilecek problemler: artık veri, belirsizlik, dinamik veri, eksik veri, boş veri, farklı tipteki verileri ele alma, gürültülü ve kayıp değerler, sınırlı bilgi ve veri tabanı boyutu olarak tanımlanmıştır, ilgili problemlere yönelik bilgiler aşağıda sunulmuştur (Savaş, Topaloğlu, Yılmaz, 2012);

1. Artık veri: Belirtilen amaç doğrultusunda veri kümesindeki ihtiyaç olmayan sütunlar olarak bilinmektedir.
2. Belirsizlik: Yanlış olan durumların şiddeti ve veride yer alan gürültünün derecesi ile bağlantılıdır.
3. Boş veri: Veri kümesinde; kapsamı içerisine gireceği hiçbir değere eşit olmayan ve yer almayan birimdir.
4. Eksik veri: Veri kümesinin büyük hacimli olması sebebiyle oluşmaktadır. Eksik verilerin bulunması durumunda;
 - Eksik verinin bulunduğu satırlar silinebilmektedir.
 - Tüm satırlardaki ortalama değer, eksik olan verinin yerine kullanılabilir.
 - Mevcut verilere göre uygun değer kullanılabilir.
5. Farklı tipteki verileri ele alma: Gerçek hayatta, sembolik ve kategorik veri tipleri ile birlikte tamsayı, kesirli sayı, coğrafi bilgi içeren farklı niteliğe sahip verilerin de kullanılma ihtiyacının bulunması.
6. Gürültülü ve kayıp değerler: Verinin girişinde veya verinin toplanmasında meydana gelen sistem dışında olan hatalar gürültülü değer olarak tanımlanmaktadır. Verinin toplanmasında meydana gelen hatalar; ölçüm hatalarını da içerebilmektedir. Hatalar yüzünden niteliklerin değeri yanlış olabilir ve bu yanlışlarda veri madenciliğinin amacına ve problemin çözümüne ulaşmasına engel olabilmektedir.

7. Sınırlı bilgi: Günlük işlemler için kullanılan veri tabanlarındaki mevcut veri deseni ve yapısı veri madenciliği için yeterli olmayabilir.
8. Veri tabanı boyutu: Gün geçtikçe artan bilgi birikimi ile orantılı olan veri tabanlarının hacimleri de hızla artış göstermektedir. Veri tabanı algoritmaları birçok küçük örnekleme uygulanacak şekilde geliştirilirken aynı algoritmaların çok daha büyük kullanılabilmesi için çok dikkat gerekmektedir.
9. Dinamik veri: OLTP veri tabanları değişken bir yapıya sahiptir ve içeriği sürekli olarak değişir. Bu durum, bilgi keşfi metotları için tehditler içermektedir.

3.5. Veri Madenciliği Uygulama Araçları

Veri madenciliğinde kullanılan veri miktarının fazla olması sebebiyle, veri madenciliği işlemlerinde bilgisayarlardan faydalanılmakta ve bilgisayarlarda da veri madenciliği için geliştirilen hazır programlar veya programlama dilleri kullanılmaktadır.

Veri madenciliği programı seçerken; kolay kullanıma sahip olmasına, doğruluğu uygun sağlamasına, yaygın görevlerin tümünü uygulayabilmesine dikkat edilmektedir (Özyirmidokuz, 2009). Veri madenciliğine yönelik çeşitli programlar bulunmakla beraber en çok tercih edilen programlar; IBM SPSS Modeler/Statistica ve WEKA'dır.

3.5.1. IBM SPSS Modeler/Statistica

1980'li yıllardaki çeşitli bilimsel programlama araçları tarafından kullanılan grafik programlama yaklaşımını kullanan ilk veri madenciliği aracıdır ve çeşitli bilimsel programlama araçları tarafından 1980'li yıllarda kullanılmaya başlanmıştır (Hark, 2013). Karar ağaçları, faktör, regresyon analizi gibi işlemleri gerçekleştirebilmektedir (Özyirmidokuz, 2009). Ara yüz görselleri diğer veri madenciliği araçlarına göre daha iyi seviyededir ve kullanım kolaylığına sahiptir (T. Ersöz, 2015).

IBM SPSS Modeler, programının 4 farklı versiyonu bulunmakta, bu versiyonlar arasında kullanılan platform, teknik, yetenek, kazanım özellikleri bakımından farklılıklar

bulunmaktadır. Ancak temel olarak, sınıflandırma, kümeleme ve birliktelik kuralı işlemlerini gerçekleştirebilmektedir (Wendler ve Gröttrüp, 2010:2-4).

Güçlü istatistik motoru sayesinde, kısıtlı donanımsal kaynağa sahip bilgisayarlarda bile çok büyük veri setlerini işleyebilmekte ve analiz edebilmektedir. R istatistik programı ile entegre çalışabilmekte, IBM firması tarafından sürekli destek sağlanarak güncellenmesi sağlanmaktadır (Wendler ve Gröttrüp, 2010:2-4).

3.5.2. WEKA

WEKA (Waikato Environment for Knowledge Analysis), Yeni Zelanda'daki Waikato Üniversitesi tarafından 1999 yılında Java programlama dili kullanılarak geliştirilmiştir. Java programlama dili ile geliştirilmiş olan projelerle uyum kolaylığı ve ücretsiz olarak kullanıma sunulmuş olması sebebiyle yaygın hale gelmiştir. Windows, Mac, Unix/Linux işletim sistemlerinde çalışabilmektedir.

WEKA, veri madenciliği ve makine öğrenimi algoritmalarını içermektedir. Veri ön işleme, sınıflandırma, kümeleme, birliktelik kuralları, öznitelik değer seçimi işlemlerini gerçekleştirmektedir. Arff, csv, c45 uzantılı veri dosyalarını desteklemektedir.

WEKA, ham verilerin işlenmesi, öğrenme yöntemlerinin istatistiksel bir şekilde yorumlanması, ham veriden oluşturulan modelin görsel olarak izlenmesi gibi veri madenciliğine ilişkin tüm faaliyetleri yerine getirmektedir (Hark, 2013).

3.5.3. Diğer araçlar/programlama dilleri

Veri madenciliği çalışmalarında IBM SPSS Statistics ve WEKA sık kullanılan araçlar olmakla birlikte; yapay zekâ, derin öğrenme alanındaki çalışmalar ile daha bütünleşik olarak kullanılabilmesi sebebiyle; R, Python, Julia, Java programlama dilleri de veri madenciliği çalışmaları için kullanılabilir.

4. MATERYAL VE METOT

Bu bölümde veri madenciliği çalışmasında kullanılan veri setine ve kullanılan veri madenciliği yöntemine yönelik bilgiler sunulmuştur.

4.1. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Çalışmada TÜİK'in 2014 yılında Türkiye genelinde gerçekleştirdiği "Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması" verileri kullanılmıştır. İlgili araştırma verilerinin, bu çalışma kapsamında kullanılabilmesi için TÜİK'e talepte bulunulmuş ve kullanım izni alınmıştır. İlgili veri kullanım izin belgesi EK-1'de yer almaktadır.

TÜİK tarafından yapılan Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması, Türkiye sınırları içerisindeki 15-59 yaş arası kadınların yaşadığı aile içi şiddetin büyüklüğü, içeriği, neden ve sonuçları ile risk faktörlerinin anlaşılması amacıyla ülke çapında gerçekleştirilmiş bir araştırmadır. Bahse konu araştırma verileri oluşturulurken, kurumsal nüfus olarak tanımlanan okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane ve hapisanede bulunanlar ile kışla ve ordu evlerinde ikamet edenler kapsamamıştır.

TÜİK tarafından yapılan araştırma kapsamında Türkiye, ülke geneli, kent/kır, 12 bölge ve 5 bölge düzeyinde tahmin vermeyi sağlayacak şekilde 30 tabakaya ayrılmıştır. 12 bölgeden biri olan İstanbul bölgesi hariç, diğer bölgelerde yaklaşık yüzde 75'e yüzde 25 oranında kent ve kır tabakalarına dağılım yapılmıştır. İstanbul'da ise hanelerin yaklaşık yüzde 5'i kırdan seçilmiştir. İlgili araştırmada nüfusu 10 000 ve üzeri yerleşim yerleri kent, 10 000'den az nüfuslu yerleşim yerleri ise kır tabakalarını oluşturmaktadır. 10 560 hanehalkı kent tabakalarından, 4 512 hanehalkı ise kır tabakalarından seçilmiştir. Söz konusu araştırmada %83,3'lük bir cevaplama oranıyla da 7 462 kadın görüşmesi yapılmıştır.

4.2. Veriyi Anlama

TÜİK tarafından yapılan araştırma verilerinde Çizelge-4.1’de belirtilen 12 konu başlığına yönelik veriler bulunmaktadır. İlgili konu başlıklarına yönelik alt konular EK-2’de yer almaktadır.

Çizelge 4.1. Konu başlıkları

Kadın değişkenleri	Yaralanmalar
Evlilik	Yasalara, kurumlara ve tedbir kararlarına ilişkin bilgi ve tedbir kararlarının uygulanması
Genel sağlık	Eş dışındaki kişiler ile ilişkiler
Üreme sağlığı	Israrlı takip
Eş temel özellikler	Etki ve mücadele
Eşi ile ilişkisi	Görüşmenin sonlandırılması

4.3. Tanımlayıcı İstatistik

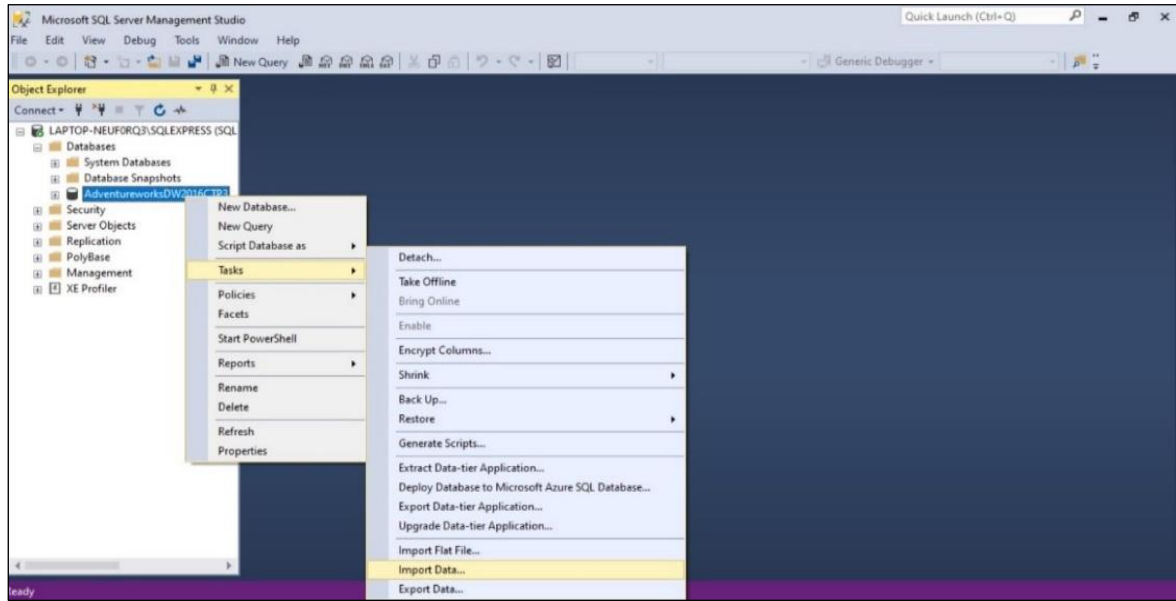
TÜİK tarafından yapılan araştırmaya katılan kadınlara ait istatistiki bilgileri Çizelge 4.2’de yer almaktadır.

Çizelge 4.2. Tanımlayıcı istatistik

Bölge			Eğitim Seviyesi		
Bölge Adı	Miktar	Yüzde Oranı	Eğitim Seviyesi	Miktar	Yüzde Oranı
Batı	2353	31,53	İlkokul	3301	44,24
Güney	604	8,09	Ortaokul	855	11,46
Orta	1581	21,19	Lise	1456	19,51
Kuzey	1045	14,00	Üniversite	833	11,16
Doğu	1879	25,18	Y. Lisans	44	0,59
			Doktora	8	0,11
			Cevapsız	965	12,93
Kır/Kent			Okuryazarlık		
Yaşam Alanı	Miktar	Yüzde Oranı	Yaşam Alanı	Miktar	Yüzde Oranı
Kent	5073	67,98	Evet	6589	88,30
Kır	2389	32,02	Hayır	871	11,67
			Cevapsız	2	0,03

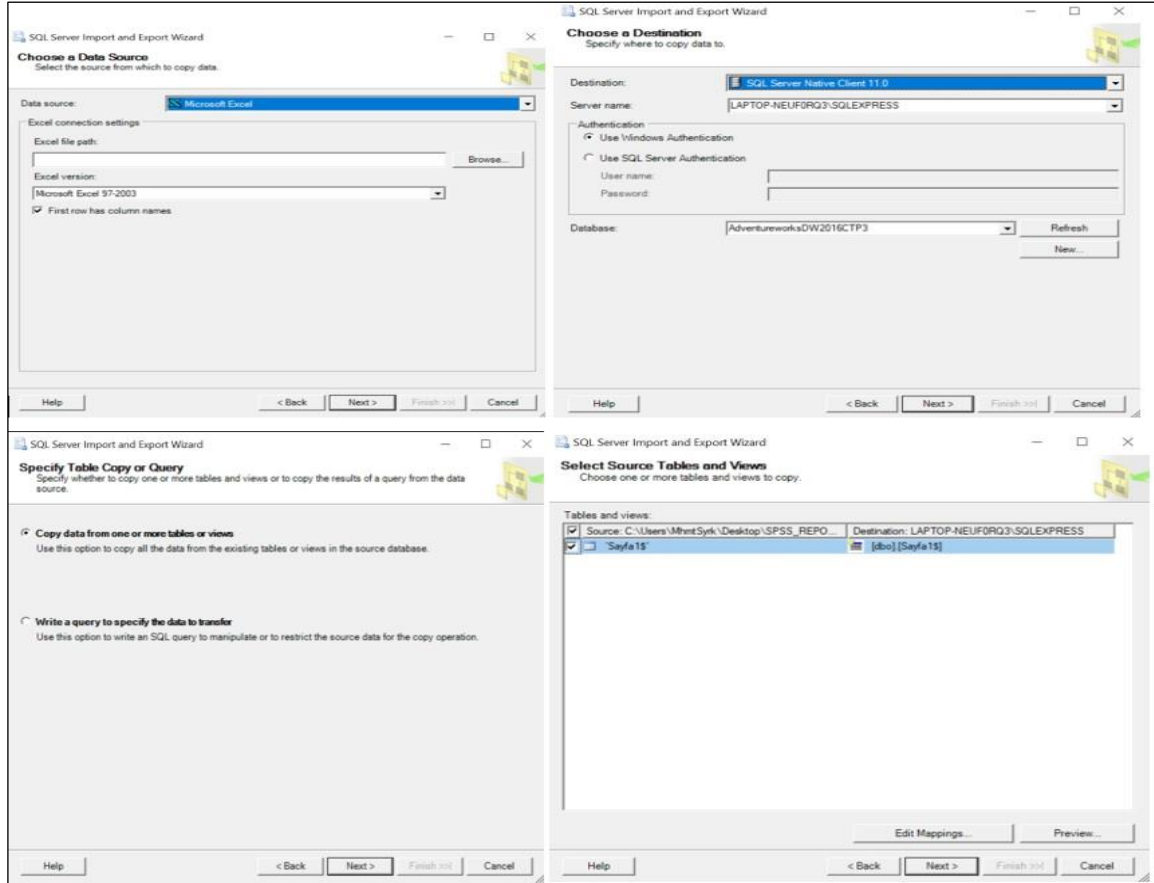
4.4. Veriyi Hazırlama

Araştırma verileri, TÜİK'ten excel ve csv formatında alınmıştır. Alınan veriler, önleme yapılabilmesi maksadıyla excel ortamından Microsoft SQL Server'da bulunan veri tabanına aktarılmıştır. İlgili işlem için SQL Server Management Studio (SSMS) aracı ile veri tabanına bağlantı sağlanır ve "Tasks->Import Data" sekmesi seçilir. Belirtilen işleme ait ekran görüntüsü Resim 4.1'de yer almaktadır.

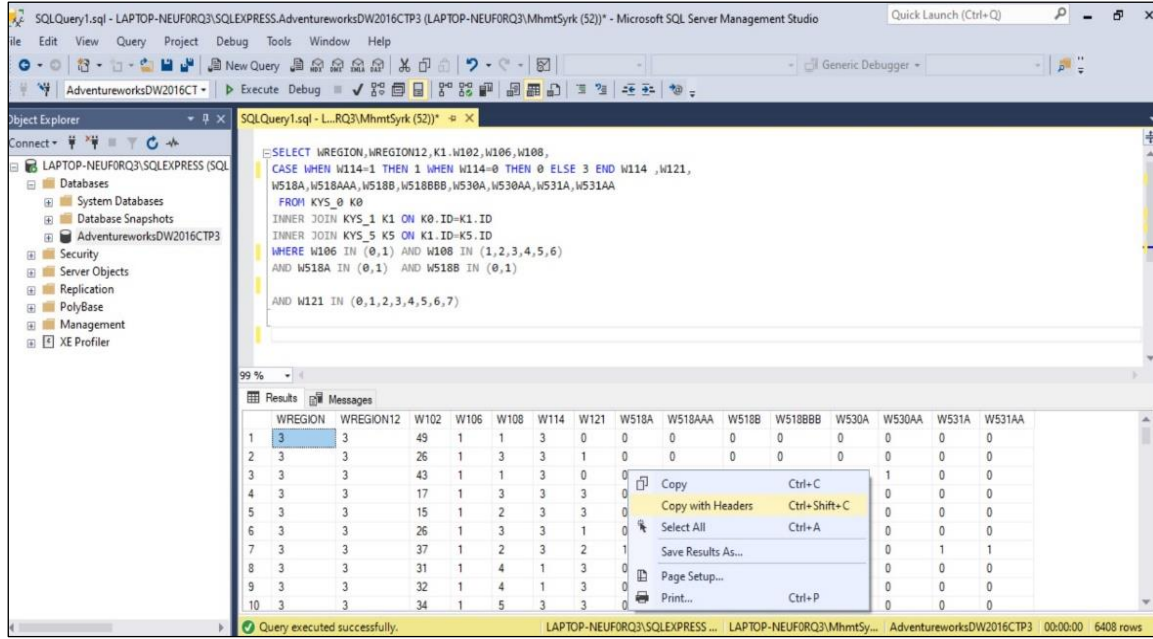
Resim 4.1. Veri tabanına veri aktarma (adım -1)

Sonrasında gelen ekranlarda sırasıyla verinin bulunduğu excel dosyası ve verinin veri tabanında aktarılacağı tabloların seçimi yapılmıştır. Belirtilen işlemlere ait ekran görüntüsü Resim 4.2'de yer almaktadır. Araştırmada bulunan soru sayısının fazla olması ve veri ön işlemeye yönelik sorguların daha kolay yapılabilmesi maksadıyla, araştırmanın her bölümüne ait veriler veri tabanında ayrı tablolara aktarılmıştır.

Resim 4.2. Veri tabanına veri aktarma (adım -2)

Araştırmada kullanılan lojistik regresyon yönteminde, araştırmalara ait verilerin eksiksiz olması gerekmektedir. İlgili alanlardan herhangi birinin değer içermemesi (NULL olması) durumunda, ilgili satır modele dâhil edilmemektedir. Ayrıca, ilgili alanlarda hatalı işlemler sebebiyle oluşmuş, referans değerlerin dışında kirli veriler de bulunmaktadır. Bu sebeple, ilgili veriler veri tabanı yönetim sistemlerinin sağladığı esneklik ile ön işleme safhasından geçirilmiştir. Ön işleme safhasında; analiz için kullanılacak veriler, SSMS vasıtasıyla yazılan kodlar ile veri tabanından sorgulanmış ve analiz için hazır hale getirilmiştir. İlgili işleme ait örnek bir ekran görüntüsü Resim 4.3’de sunulmaktadır.

Resim 4.3. Veri ön işleme safhası

TÜİK tarafından yapılan araştırmada, çeşitli sorular verilen cevaplara göre bireyin fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalma durumu belirtilmektedir. Ancak, ekonomik ve psikolojik şiddete maruz kalmasına yönelik hazır veri bulunmamaktadır. Bu sebeple, bireyin aşağıdaki sorulara verdiği cevaplara göre, psikolojik ve ekonomik şiddete maruz kalma durumu belirlenmiş ve bu veri yeni alanlarda veri setine eklenmiştir.

Çizelge 4.3. Ekonomik-psikolojik şiddet tanım soruları

Ekonomik Şiddet Tanım Soruları (Birliktelik Süresince / Son 1 Yıl içerisinde)	Psikolojik Şiddet Tanım Soruları (Birliktelik Süresince / Son 1 Yıl içerisinde)
Eşiniz çalışmanıza engel oldu mu?	Eşiniz size hakaret veya küfür etti mi?
Eşiniz, harcamalar için parası olduğu halde, evin ihtiyaçları için size para vermeyi reddetti mi?	Eşiniz, sizi başkalarının yanında aşağıladı veya küçük düşürdü mü?
Eşiniz, siz istemediğiniz halde gelirinizi elinizden aldı mı?	Eşiniz sizi korkuttu ya da sizi sindirecek kadar tehditkâr davrandı mı?
-	Eşiniz sizi, size ya da yakınlarınıza zarar vermekle tehdit etti mi?

Veri tabanı yönetimi için SQL Server Management Studio (SSMS) programı kullanılmıştır. Microsoft SQL Server 2016 ve SSMS programlarının temel sürümleri ilgili firmanın internet sayfasında ücretsiz olarak kullanıma sunulmaktadır.

4.5. Kullanılan Veri Madenciliği Yöntemi

Çalışmada elimizdeki verilere dayanarak çıkarsamalar yapılması amaçlanmıştır. Çalışmada kullanılan verilerde, genel olarak bağımsız değişkenlerin sürekli veya kategorik, bağımlı değişkenin ise ikili kategorik yapıda olması sebebiyle ikili lojistik regresyon yöntemi tercih edilmiştir.

Kullanım yaygınlığının olması, kullanım kolaylığı sağlaması, çok sayıda dosya formatını desteklemesi, analiz raporlarının daha okunabilir olması, deneme sürümünün belirli bir süre ücretsiz olarak kullanılabilmesi sebebiyle, veri analizi için SPSS Statistica programı kullanılmıştır.

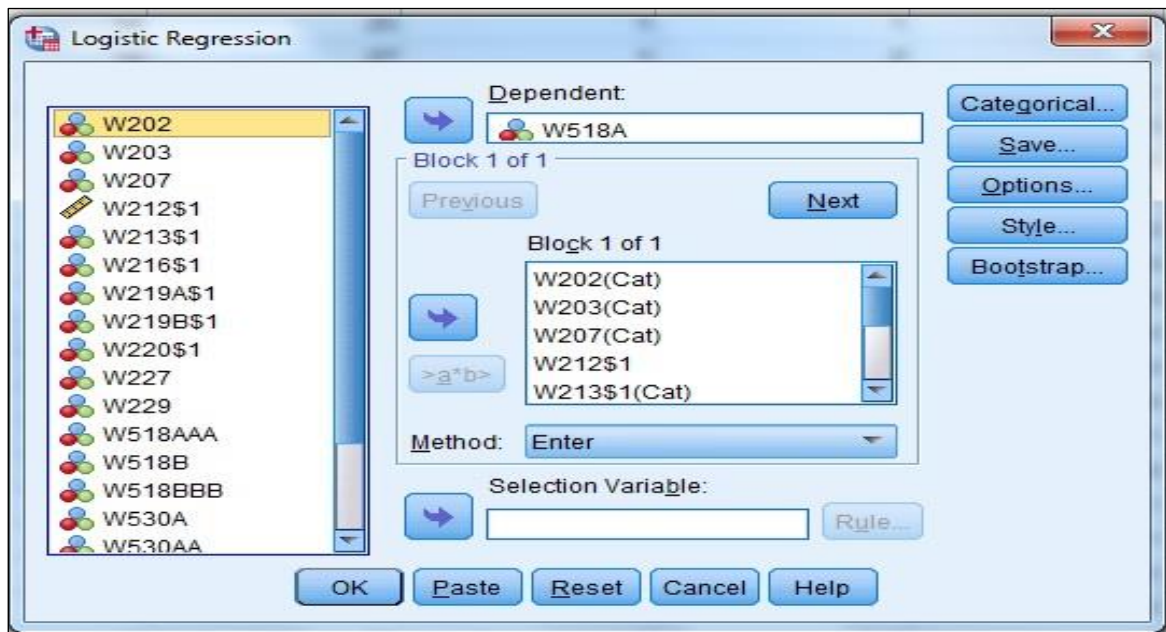
IBM SPSS Statistica programında analiz işlemi gerçekleştirebilmek için öncelikle veri setinin programa yüklenmesi gerekmektedir. Bu çalışma kapsamındaki veri büyüklüğünün fazla olması sebebiyle; her bir analiz işlemi için ilgili analiz için hazırlanmış yeni veri seti kullanılmış ve her bir veri seti için ayrı ayrı analiz işlemleri gerçekleştirilmiştir. İlgili işlem için üst menüden “File->Open Data” sekmesi seçilmeli sonrasında eklenmek istediğiniz dosya seçilerek işlem tamamlanmalıdır.

Veri ekleme işlemi tamamlandıktan sonra alt menüden “Variable View” ekranı seçilerek, verilerin özellikleri görüntülenerek, gerekli olan değişiklikler yapılmalıdır. İlgili işleme ait ekran görüntüsü Resim 4.4’de yer almaktadır.

	Name	Type	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure	Role
1	W202	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
2	W203	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
3	W207	Numeric	2	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
4	W212\$1	Numeric	2	0		None	None	12	Right	Scale	Input
5	W213\$1	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
6	W216\$1	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
7	W219A\$1	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
8	W219B\$1	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
9	W220\$1	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
10	W227	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
11	W229	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
12	W518A	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
13	W518AAA	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
14	W518B	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
15	W518BBB	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
16	W530A	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
17	W530AA	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
18	W531A	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
19	W531AA	Numeric	1	0		None	None	12	Right	Nominal	Input
20	PRE_1	Numeric	11	5	Predicted proba...	None	None	13	Right	Scale	Input
21	PGR_1	Numeric	1	0	Predicted group	None	None	12	Right	Nominal	Input
22											
23											
24											
25											
26											

Resim 4.4. IBM SPSS Statistica veri tipi, ölçeği belirleme

Veri özellikleri girildikten sonra, çalışmada kullanılan ikili lojistik regresyon yöntemini seçmek için üst menüden “Analyze-> Regression->Binary Logistic” seçilmelidir. Yöntem seçildikten sonra, kategorik verilerin belirtilmesi ve raporlama ve analiz işlemlerine yönelik detayların belirlenmesi yapılmış ve analiz işlemi gerçekleştirilmiştir. İlgili işlemlerin yapıldığı ekran görüntüsü Resim 4.5’te yer almaktadır.

Resim 4.5. IBM SPSS Statistica yöntem özellikleri seçimi

5. BULGULAR

Bu bölümde, IBM SPSS Statistics programı kullanılarak ikili lojistik regresyonu yöntemi ile analiz edilen verilere ait bulgular yer almaktadır. Bulgu sonuçları, TÜİK araştırmasında yer alan bölümler esas alınarak ayrı konu başlıkları altında belirtilmiştir.

5.1. Temel Özellikler

Temel özelliklere yönelik verilerde iki farklı madencilik çalışması gerçekleştirilmiştir. Birincisinde; yaşanılan bölge, yaş, eğitim seviyesi, düzenli iş sahipliği, sağlık güvencesi bağımsız değişkenleri ile fiziksel şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi amacıyla bu bağımlı değişkenlerin her biri için ayrı ayrı olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.1 ve Çizelge 5.2’de sunulmuştur. İkincisinde ise; arazi sahipliği, ev sahipliği, işyeri sahipliği, araç sahipliği, banka hesabında para sahipliği, acil durumlarda para bulma, yakında ailesi yaşama, ihtiyaç duyduğunda ailesinden destek görmeye yönelik inanç durumu bağımsız değişkenleri ile fiziksel şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi amacıyla bu bağımlı değişkenlerin her biri için ayrı ayrı olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.3 ve Çizelge 5.4’de sunulmuştur.

Çizelge 5.1 ve Çizelge 5.2’de yer alan analiz sonuçlarına göre; fiziksel, cinsel ve ekonomik şiddetin en çok Orta bölgede, ekonomik şiddetin ise Güney bölgesinde gerçekleşme olasılığının olduğu, tüm şiddet olaylarının en az Kuzey bölgesinde gerçekleşme olasılığının olduğu, yaş arttıkça şiddete maruz kalma ihtimalinin arttığı tespit edilmiştir.

Ayrıca, kadınların eğitim seviyesi arttıkça; şiddete maruz kalma olasılıklarının düştüğü belirlenmiştir. Lise ve üstü mezunu olan kadınların şiddete maruz kalma olasılıkları, ilkokul mezunlarına göre kıyaslandığında; fiziksel şiddette %56’sı, cinsel şiddete %66’sı, ekonomik şiddete %85’i ve psikolojik şiddete %86’sı kadardır. Başka bir ifadeyle; ilkokul mezunu olan kadınların, lise ve üstü mezun olan kadınlara göre fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalma

olasılıklarının yaklaşık olarak 2 kat olduğu bulunmuştur. Düzenli iş sahipliği ve sağlık güvencesi konularında anlamlı sonuçlar elde edilmemiştir.

Çizelge 5.1. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (Temel özellikler-1)

	Fiziksel Şiddet			Cinsel Şiddet		
	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Fiziksel-Cinsel Şiddet Belirleyicileri (Yaşanılan Bölge, Yaş, Eğitim Seviyesi, Düzenli İş Sahipliği Durumu, Sağlık Güvencesi)	Bölge					
	Batı		0,000		0,110	
	Güney	0,240	0,027	1,271	0,032	1,033
	Orta	0,394	0,000	1,482	0,082	1,085
	Kuzey	-0,396	0,000	0,673	-0,335	0,715
	Doğu	-0,153	0,079	0,858	-0,058	0,944
	Yaş					
	Yaş	0,032	0,000	1,032	0,026	1,026
	Eğitim Seviyesi					
	İlkokul		0,000		0,000	
	Ortaokul	0,074	0,399	1,077	0,042	1,043
	Lise	-0,585	0,000	0,557	-0,421	0,657
	Üniversite	-0,925	0,000	0,396	-0,883	0,414
	Yüksek Lisans	-0,952	0,024	0,386	-0,799	0,450
	Doktora	-20,270	0,999	0,000	0,504	1,655
	Düzenli İş Sahipliği					
	Hayır	0,072	0,729	1,075	-0,395	0,153
	Sağlık Güvencesi					
	Yok		0,007		0,003	
	SGK	-0,242	0,112	0,785	-0,260	0,257
	SSK	-0,188	0,049	0,829	-0,278	0,757
	Emekli Sandığı	-0,406	0,002	0,666	-0,614	0,003
	Bağ-Kur	-0,306	0,010	0,737	-0,322	0,066
	Özel Sağ.Sig.	-0,136	0,705	0,873	0,097	0,845
	Genel Sağlık Sigortası	0,217	0,251	1,243	0,301	1,352
	Diğer	-0,001	0,994	0,999	0,154	1,166

Çizelge 5.2. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (Temel özellikler-1)

	Ekonomik Şiddet			Psikolojik Şiddet		
	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Ekonomik-Psikolojik Şiddet Belirleyicileri (Yaşanılan Bölge, Yaş, Eğitim Seviyesi, Düzenli İş Sahipliği Durumu, Sağlık Güvencesi)	Bölge					
	Batı	0,000			0,000	
	Güney	0,171	1,186	0,048	0,636	1,049
	Orta	0,080	1,083	0,322	0,000	1,380
	Kuzey	-0,278	0,758	-0,403	0,000	0,668
	Doğu	-0,235	0,791	-0,259	0,001	0,772
	Yaş					
	Yaş	0,013	1,013	0,024	0,000	1,025
	Eğitim Seviyesi					
	İlkokul	0,000			0,000	
	Ortaokul	0,052	1,053	0,158	0,060	1,171
	Lise	-0,168	0,845	-0,152	0,044	0,859
	Üniversite	-0,688	0,502	-0,316	0,001	0,729
	Yüksek Lisans	-1,030	0,357	-0,921	0,016	0,398
	Doktora	-0,692	0,500	-0,456	0,579	0,634
	Düzenli İş Sahipliği					
	Hayır	0,072	0,210	0,021	0,909	1,021
	Sağlık Güvencesi					
	Yok	0,000			0,002	
	SGK	-0,378	0,685	-0,231	0,095	0,794
	SSK	0,041	1,042	-0,151	0,091	0,860
	Emekli Sandığı	-0,379	0,685	-0,454	0,000	0,635
	Bağ-Kur	-0,224	0,799	-0,271	0,015	0,763
	Özel Sağ.Sig.	0,262	1,299	-0,305	0,360	0,737
	Genel Sağlık Sigortası	0,166	1,181	0,231	0,193	1,259
	Diğer	0,066	1,068	-0,143	0,270	0,867

Çizelge 5.3 ve Çizelge 5.4’de yer alan analiz sonuçlarına göre; arazi sahibi olan kadınların, arazi sahibi olmayan kadınlara göre fiziksel şiddete maruz kalma olasılıklarının %24 daha fazla, acil durumda para bulamayacağını söyleyen kadınların, acil durumlarda para bulabileceğini belirten kadınlara göre fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddete maruz kalma olasılıklarının daha fazla, ihtiyaç duyduğunda ailesinden destek göreceğine inanan kadınların, inanmayan kadınlara göre fiziksel, cinsel, ekonomik ve psikolojik şiddete maruz kalma olasılıklarının daha az olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 5.4. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (Temel özellikler-2)

Ekonomik-Psikolojik Şiddet Belirleyicileri (Mal Sahipliği, Gelir Durumu, Acil Durum Durumu, Ailesinden Destek Görme Durumu)	Ekonomik Şiddet			Psikolojik Şiddet		
	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Arazi Sahipliği*						
Evet	-0,172	0,079	0,842	0,034	0,691	1,034
Ev Sahipliği*						
Evet	-0,098	0,203	0,907	-0,040	0,554	0,961
İşyeri Sahipliği*						
Evet	0,146	0,479	1,157	0,180	0,325	1,198
Araç Sahipliği*						
Evet	-0,169	0,129	0,844	-0,169	0,081	0,845
Bankada Para Sahipliği*						
Evet	-0,266	0,077	0,766	-0,050	0,689	0,951
Diğer Sahiplikler*						
Evet	0,142	0,405	1,153	0,418	0,006	1,519
Kendine Ait Geliri						
Hayır	-0,059	0,385	0,942	-0,225	0,000	0,799
Acil Durumlarda Para Bulma*						
Evet		0,791			0,133	
Hayır	0,016	0,802	1,016	0,110	0,046	1,117
Bilmiyor	-0,091	0,572	0,913	0,093	0,507	1,097
Yakında Ailesi Yaşama						
Evet		0,000			0,000	
Hayır	0,143	0,019	1,154	0,028	0,617	1,028
Ailesi ile Beraber Yaşıyor	-0,910	0,000	0,402	-0,881	0,000	0,414
İhtiyaç Duyduğunda Aileden Destek Görme İnancı						
Evet		0,000			0,000	
Hayır	0,273	0,000	1,313	0,373	0,000	1,453
Bilmiyor	0,321	0,024	1,379	0,493	0,000	1,638

* Diğer cevap ile karşılaştırılmıştır.

5.2. Evlilik

Evlilik bilgilerine yönelik verilerde; evlilik sayısı, medeni durum, evlilik\birliktelik durumu, ilk eşin birliktelik başlangıç yaşı, evlilik tipi, ilk evlilik karar sahibi, evde başka kişilerin yaşama durumu, eş ile akrabalık, kumalık durumu bağımsız değişkenleri ile fiziksel şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi amacıyla bu bağımlı değişkenlerin her biri için ayrı ayrı olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.5 ve Çizelge 5.6’da sunulmuştur.

Çizelge 5.6. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (Evlilik)

	Ekonomik Şiddet			Psikolojik Şiddet		
	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Evlilik Sayısı						
1		0,000			0,000	
2	0,574	0,000	1,776	1,091	0,000	2,976
3	1,974	0,016	7,197	1,360	0,099	3,896
4+	20,694	1,000	###	20,469	1,000	###
Medeni Durum						
Evli		0,000			0,000	
Eşi Ölmüş	20,640	0,999	###	19,693	0,999	###
Boşanmış	22,198	0,999	###	21,275	0,999	###
Ayrı Yaşıyor	22,014	0,999	###	21,576	0,999	###
Evlilik\Birliktelik Durumu						
Evli		0,742			0,628	
Birlikteliği Var	-20,567	0,999	0,000	-20,150	0,999	0,000
Biten Birlikteliği Var	-19,965	0,999	0,000	-19,203	0,999	0,000
Birlikteliği Olmamış	-20,518	0,999	0,000	-19,649	0,999	0,000
İlk Eşin Birliktelik Başlangıç Yaşı						
Yaş	-0,002	0,745	0,998	-0,015	0,008	0,985
Evlilik Tipi						
Resmi ve Dini		0,444			0,561	
Sadece Dini	-0,042	0,843	0,959	-0,077	0,714	0,926
Sadece Resmi	0,274	0,150	1,316	0,227	0,214	1,255
Nikah Yok	0,474	0,455	1,607	-0,395	0,559	0,673
İlk Evlilik Kararı Sahibi						
Aille		0,000			0,000	
Kendileri	-0,249	0,000	0,779	-0,428	0,000	0,652
Kaçtı	0,144	0,262	1,155	0,206	0,093	1,229
Kaçırıldı	0,386	0,296	1,471	0,548	0,160	1,730
Evde Başka Kimse: Eşin Ailesi						
Hayır	0,123	0,060	1,131	0,080	0,179	1,084
Evde Başka Kimse: Kendi Ailesi						
Hayır	0,202	0,479	1,224	0,295	0,261	1,343
Eş ile Akrabalık						
Hayır		0,200			0,002	
Amca Oğlu	-0,410	0,013	0,664	-0,412	0,004	0,662
Hala Oğlu	-0,186	0,284	0,830	-0,472	0,003	0,624
Teyze Oğlu	0,013	0,938	1,013	-0,223	0,163	0,800
Dayı Oğlu	-0,027	0,884	0,973	-0,280	0,109	0,756
Diğer	0,005	0,960	1,005	-0,105	0,231	0,901
Kuması Var Mı						
Hayır	-0,410	0,096	0,663	-1,128	0,000	0,324
Birinin Kuması Oldu Mu						
Hayır	0,026	0,941	1,026	-0,299	0,402	0,742

AÇIKLAMA: ### anlamsız değerleri ifade etmektedir.

Çizelge 5.5 ve Çizelge 5.6’da yer alan sonuçlara göre; 2 defa evlenen kadınların, 1 defa evlenen kadınlara göre fiziksel şiddete maruz kalma olasılıklarının 2,2 kat; cinsel şiddete maruz kalma olasılıklarının 3,4 kat; ekonomik şiddete maruz kalma olasılıklarının 1,8 kat; psikolojik şiddete maruz kalma olasılıklarının 3 kat fazla olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, kadının eşinin ilişki başlangıcındaki yaşı arttıkça, kadınların şiddete maruz kalma olasılıklarının azaldığı görülmüştür.

Evlilik kararının kimin tarafından verildiği üzerine yapılan analizlerde, eşi ile birlikte evlilik kararı alan kadınların, evlilik kararının ailesinin aldığı kadınlara göre; fiziksel şiddete maruz kalma olasılıklarının %37, cinsel şiddete maruz kalma olasılıklarının %45, ekonomik şiddete maruz kalma olasılıklarının %22, psikolojik şiddete maruz kalma olasılıklarının %35 daha az olduğu bulunmuştur. Ayrıca eşinin ailesi ile aynı evde yaşayan kadınların, fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalma olasılıklarının daha düşük, kuması olan kadınların fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddete maruz kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan analizlerde; medeni durum, evlilik\birliktelik durumu, evlilik tipi, eş ile akrabalık durumu ile ilgili anlamlı sonuçlar elde edilememiştir.

5.3. Genel Sağlık, Üreme Sağlığı ve Çocuklar

Genel sağlık, üreme sağlığı ve çocuklara yönelik verilerde, 3 farklı madencilik çalışması yapılmıştır. Birincisinde; gebe kalma durumu, çocuk sayısı, doğum kontrol yöntemi kullanım durumu, eşinin doğum kontrol yöntemi kullanımı engelleme durumu bağımsız değişkenleri ile fiziksel şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi maksadıyla bu bağımlı değişkenlerin her biri için ayrı ayrı olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.7 ve Çizelge 5.8’de sunulmuştur. İkincisinde; fiziksel, cinsel, ekonomik, psikolojik şiddete maruz kalma durumu bağımsız değişkenleri ile çocuklarda sık sık kâbus görme, sık sık yatak ıslatma, çekingenlik, saldırganlık, hırçınlaşarak ağlama bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi maksadıyla bu bağımlı değişkenlerin her biri için ayrı ayrı olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.9’da sunulmuştur. Üçüncüsünde ise; fiziksel, cinsel, ekonomik, psikolojik şiddete maruz kalma durumu bağımsız değişkenleri ile

kadınlarda uyku sorunu, gergin\endişeli hissetme, sık sık ağlama, işe yaramadığını düşünme, kendini değersiz hissetme, hayatına son vermeyi düşünme bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi maksadıyla bu bağımlı değişkenlerin her biri için ayrı ayrı olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.10'da sunulmuştur.

Çizelge 5.7. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (Üreme sağlığı, çocuk sayısı)

Fiziksel-Cinsel Şiddet Belirleyicileri (Gebelik Durumu, Çocuk Sayısı, Doğum Kontrol Yöntemi Kullanma Durumu)		Fiziksel Şiddet			Cinsel Şiddet		
		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Hiç Gebe Kalmış Mı?						
	Hayır	-0,065	0,769	0,937	-0,058	0,849	0,943
	Çocuk Sayısı						
	0		0,000			0,000	
	1	0,060	0,753	1,062	-0,297	0,271	0,743
	2	0,367	0,048	1,443	-0,144	0,576	0,866
	3	0,615	0,001	1,850	0,109	0,676	1,115
	4	0,935	0,000	2,546	0,193	0,485	1,212
	4+	0,789	0,000	2,201	0,470	0,083	1,600
	Hiç Doğum Kontrolü Yöntemi Kullanmış Mı?						
	Hayır	-0,272	0,000	0,762	-0,230	0,023	0,794
	Eşi Doğum Kontrol Yöntemini Engellemiş Mi?						
	Hayır	-0,775	0,000	0,461	-1,017	0,000	0,362

Çizelge 5.8. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (Üreme sağlığı, çocuk sayısı)

Ekonomik-Psikolojik Şiddet Belirleyicileri (Gebelik Durumu, Çocuk Sayısı, Doğum Kontrol Yöntemi Kullanma Durumu)		Ekonomik Şiddet			Psikolojik Şiddet		
		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Hiç Gebe Kalmış Mı?						
	Hayır	-0,126	0,564	0,881	-0,006	0,973	0,994
	Çocuk Sayısı						
	0		0,015			0,028	
	1	0,059	0,756	1,061	0,007	0,969	1,007
	2	0,229	0,210	1,258	0,031	0,848	1,032
	3	0,219	0,242	1,244	0,210	0,210	1,234
	4	0,077	0,700	1,080	0,159	0,373	1,173
	4+	-0,120	0,554	0,887	0,248	0,168	1,281
	Hiç Doğum Kontrolü Yöntemi Kullanmış Mı?						
	Hayır	-0,153	0,029	0,858	-0,349	0,000	0,706
	Eşi Doğum Kontrol Yöntemini Engellemiş Mi?						
	Hayır	-0,860	0,000	0,423	-0,814	0,000	0,443

Çizelge 5.7 ve Çizelge 5.8'de yer alan analiz sonuçlarına göre şiddet olayları ile gebe kalınma ile çocuk sayısı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Ancak doğum kontrol yöntemi

kullanmayan kadınların, doğum kontrolü yöntemi kullanan kadınlara oranla daha az şiddete uğradığı; eşi doğum kontrolü yöntemini kullanmasını engelleyen kadınların da daha fazla şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Eşi tarafından doğum kontrol yöntemi kullanmasını engellenen bir kadının, doğum kontrol yöntemi kullanması engellenmeyen bir kadına göre; fiziksel şiddet görme olasılığı yaklaşık 2 kat, cinsel şiddet görme olasılığı yaklaşık 3 kat, ekonomik şiddet görme olasılığı yaklaşık 2 kat, psikolojik şiddet görme olasılığı yaklaşık 2 kattır.

Çizelge 5.9’da yer alan analiz sonuçlarına göre; annesi şiddet maruz kalan çocukların, annesi şiddete maruz kalmayan çocuklara göre, “sık sık kâbus görme”, “sık sık yatak ıslatma”, “çekingenlik”, “saldırganlık” ve “hırçınlaşarak ağlama” problemlerini yaşama olasılıklarının ortalama %37 daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 5.9. Çocuk etkilenme belirleyicileri

		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Çocuk Etkilenme Belirleyicileri	Sık Sık Kâbus Görme			
	Fiziksel Şiddet	0,312	0,003	1,366
	Cinsel Şiddet	0,508	0,000	1,663
	Ekonomik Şiddet	0,219	0,022	1,245
	Psikolojik Şiddet	0,289	0,005	1,336
	Sık Sık Yatak Islatma			
	Fiziksel Şiddet	0,078	0,470	1,081
	Cinsel Şiddet	-0,065	0,649	0,937
	Ekonomik Şiddet	0,228	0,020	1,256
	Psikolojik Şiddet	0,234	0,025	1,264
	Çekingenlik			
	Fiziksel Şiddet	0,094	0,312	1,098
	Cinsel Şiddet	0,357	0,005	1,430
	Ekonomik Şiddet	0,423	0,000	1,526
	Psikolojik Şiddet	0,146	0,103	1,157
	Saldırganlık			
	Fiziksel Şiddet	0,351	0,001	1,420
	Cinsel Şiddet	0,311	0,020	1,365
	Ekonomik Şiddet	0,192	0,054	1,211
	Psikolojik Şiddet	0,421	0,000	1,523
	Hırçınlaşarak Ağlama			
	Fiziksel Şiddet	0,245	0,009	1,278
	Cinsel Şiddet	0,272	0,031	1,313
	Ekonomik Şiddet	0,276	0,001	1,318
	Psikolojik Şiddet	0,454	0,000	1,575

Çizelge 5.10'da yer alan analiz sonuçlarına göre; son 12 ay içerisinde şiddete maruz kalan kadınların, şiddet maruz kalmayan kadınlara göre, “uyku sorunu”, “gergin/endişeli hissetme”, “sık sık ağlama”, “işe yaramadığını düşünme”, “kendini değersiz hissetme”, “hayatına son vermeyi düşünme” problemlerini yaşam olasılıklarının ortalama %68 daha fazla olduğu bulunmuştur. Psikolojik şiddete maruz kalanların, psikolojik şiddete maruz kalmayanlara göre; kendini değersiz hissetme olasılığının 2 kat, hayatına son vermeyi düşünme olasılığının 2,4 kat olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 5.10. Rahatsızlık belirleyicileri (Son 12 ay)

Rahatsızlık Belirleyicileri (Son 12 Ay)		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Uyku Sorunu			
	Fiziksel Şiddet	0,163	0,127	1,178
	Cinsel Şiddet	0,487	0,000	1,627
	Ekonomik Şiddet	0,297	0,000	1,346
	Psikolojik Şiddet	0,335	0,000	1,398
	Gergin/Endişeli Hissetme			
	Fiziksel Şiddet	0,498	0,000	1,646
	Cinsel Şiddet	0,057	0,720	1,059
	Ekonomik Şiddet	0,535	0,000	1,707
	Psikolojik Şiddet	0,586	0,000	1,797
	Sık Sık Ağlama			
	Fiziksel Şiddet	0,641	0,000	1,898
	Cinsel Şiddet	0,482	0,000	1,620
	Ekonomik Şiddet	0,305	0,000	1,357
	Psikolojik Şiddet	0,484	0,000	1,623
	İşe Yaramadığını Düşünme			
	Fiziksel Şiddet	0,438	0,000	1,549
	Cinsel Şiddet	0,411	0,001	1,508
	Ekonomik Şiddet	0,462	0,000	1,587
	Psikolojik Şiddet	0,347	0,000	1,415
	Kendini Değersiz Hissetme			
	Fiziksel Şiddet	0,637	0,000	1,891
	Cinsel Şiddet	0,425	0,001	1,529
	Ekonomik Şiddet	0,541	0,000	1,718
	Psikolojik Şiddet	0,694	0,000	2,001
	Hayatına Son Vermeyi Düşünme			
	Fiziksel Şiddet	0,673	0,000	1,960
Cinsel Şiddet	0,518	0,002	1,679	
Ekonomik Şiddet	0,504	0,000	1,656	
Psikolojik Şiddet	0,873	0,000	2,394	

5.4. Eş Temel Özellikler

Eş temel özelliklerine yönelik verilerde; eş okuryazarlık durumu, eğitim seviyesi, düzenli iş sahipliği, eş alkol kullanımı, eş kumar oynama, eş uyuşturucu kullanımı, eşin başka bir erkekle şiddet içeren kavga durumu, eşin başka bir kadına ilişki durumu bağımsız değişkenleri ile fiziksel şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi amacıyla bu bağımlı değişkenlerin her biri için ayrı ayrı olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.11 ve Çizelge 5.12’de sunulmuştur.

Çizelge 5.11 ve Çizelge 5.12’de yer alan analiz sonuçlarına göre; eşleri okuryazar olmayanların psikolojik şiddete maruz kalma olasılıkları 2,4 kat daha fazladır. Ayrıca, eşlerin eğitim seviyesi arttıkça, kadınların şiddete maruz kalma olasılıkları da azalmaktadır. Eşi alkol, uyuşturucu kullanan, eşinin kumar alışkanlığı olan kadınların da şiddete maruz kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Eşi her gün alkol kullanan bir kadının, eşi alkol kullanmayan bir kadına göre fiziksel şiddet görme olasılığı 3 kat; cinsel şiddet, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet görme olasılığı 3,4 kat daha fazladır. Eşi her gün kumar oynayan bir kadının, eşi kumar oynamayan bir kadına göre; fiziksel şiddet görme olasılığı 2,8 kat, ekonomik şiddet görme olasılığı 2,8 kat, psikolojik şiddet görme olasılığı 4,2 kat daha fazladır. Eşi başka bir erkekle şiddet içeren kavga eden kadınların, şiddete maruz kalma olasılıklarının yaklaşık olarak 3 kat olduğu; eşinin başka bir kadınla ilişkisi olan kadınların şiddete maruz kalma olasılıklarının yaklaşık olarak 4 kat olduğu bulunmuştur. Eşi son bir hafta içerisinde düzenli iş sahibi olmayan kadınların ekonomik ve psikolojik şiddete maruz kalma olasılıklarının daha az olduğu görülmüştür.

Çizelge 5.11. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (Eş temel özellikler)

Fiziksel-Cinsel Şiddet Belirleyicileri (Eş Okuryazarlık, Eş Eğitim Seviyesi, Eş Alkol-Kumar-Uyuşturucu Kullanım Durumu, Eş Şiddet Durumu, Eş Başka Kadına İlişki Durumu)	Fiziksel Şiddet			Cinsel Şiddet		
	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Eş Okur Yazarlık						
Hayır	0,588	0,171	1,800	0,631	0,264	1,879
Eş Eğitim Seviyesi						
İlkokul		0,000			0,000	
Ortaokul	-0,329	0,000	0,720	-0,299	0,011	0,742
Lise	-0,655	0,000	0,519	-0,702	0,000	0,495
Üniversite	-1,127	0,000	0,324	-1,177	0,000	0,308
Yüksek Lisans ve Üstü	-1,088	0,004	0,337	-1,369	0,068	0,254
Eş Düzenli Çalışma (Son 1 hafta)						
Hayır	0,023	0,732	1,023	-0,091	0,364	0,913
Eş Alkol Kullanımı						
İçmiyor		0,000			0,000	
Her Gün	1,078	0,000	2,939	1,210	0,000	3,353
Haftada 1-2 Gün	0,365	0,009	1,440	0,434	0,017	1,544
Ayda Birkaç Kez	0,152	0,240	1,165	0,204	0,254	1,226
Ayda Birden Az	0,226	0,033	1,253	-0,176	0,312	0,839
Eş Kumar Oynama						
Oynamıyor		0,001			0,248	
Her Gün	1,022	0,010	2,780	-0,003	0,995	0,997
Haftada 1-2 Gün	0,713	0,088	2,041	0,441	0,281	1,554
Ayda Birkaç Kez	1,164	0,038	3,202	0,548	0,323	1,729
Ayda Birden Az	1,289	0,014	3,630	1,030	0,066	2,802
Eş Uyuşturucu Kullanımı						
Kullanmıyor		0,183			0,161	
Her Gün	1,569	0,025	4,804	0,700	0,260	2,013
Haftada 1-2 Gün	0,350	0,652	1,419	0,441	0,543	1,554
Ayda Birkaç Kez	0,990	0,456	2,691	2,628	0,045	13,841
Ayda Birden Az	-0,692	0,527	0,501	-1,219	0,330	0,296
Eşin Bir Erkek Şiddet İçeren Şekilde Kavga Durumu						
Hayır	-0,994	0,000	0,370	-1,026	0,000	0,358
Eşin Başka Bir Kadınla İlişki Durumu						
Evet		0,000			0,000	
Hayır	-1,573	0,000	0,207	-1,322	0,000	0,267
Olabilir	-0,360	0,049	0,697	-0,184	0,341	0,832

Çizelge 5.12. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (Eş temel özellikler)

Ekonomik-Psikolojik Şiddet Belirleyicileri (Eş Okur Yazarlık, Eş Eğitim Seviyesi, Eş Alkol-Kumar-Uyuşturucu Kullanım Durumu, Eş Şiddet Durumu, Eş Başka Kadına İlişki Durumu)		Ekonomik Şiddet			Psikolojik Şiddet		
		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Eş Okur Yazarlık						
	Hayır	-0,198	0,700	0,821	0,884	0,043	2,420
	Eş Eğitim Seviyesi						
	İlkokul		0,000			0,000	
	Ortaokul	-0,014	0,864	0,986	-0,071	0,365	0,932
	Lise	-0,084	0,248	0,920	-0,186	0,006	0,830
	Üniversite	-0,624	0,000	0,536	-0,518	0,000	0,596
	Yüksek Lisans ve Üstü	-1,219	0,007	0,295	-1,053	0,003	0,349
	Eş Düzenli Çalışma (Son 1 hafta)						
	Hayır	-0,273	0,000	0,761	-0,136	0,032	0,873
	Eş Alkol Kullanımı						
	İçmiyor		0,000			0,000	
	Her Gün	1,216	0,000	3,375	1,214	0,000	3,368
	Haftada 1-2 Gün	0,314	0,022	1,369	0,690	0,000	1,994
	Ayda Birkaç Kez	-0,060	0,650	0,942	0,263	0,033	1,301
	Ayda Birden Az	-0,049	0,655	0,952	0,305	0,002	1,356
	Eş Kumar Oynama						
	Oynamıyor		0,000			0,000	
	Her Gün	1,012	0,003	2,752	1,436	0,002	4,205
	Haftada 1-2 Gün	0,788	0,034	2,199	0,563	0,190	1,757
	Ayda Birkaç Kez	1,446	0,006	4,246	1,156	0,055	3,178
	Ayda Birden Az	0,718	0,148	2,050	1,721	0,008	5,587
	Eş Uyuşturucu Kullanımı						
	Kullanmıyor		0,617			0,321	
	Her Gün	0,454	0,417	1,574	1,458	0,073	4,298
	Haftada 1-2 Gün	-0,694	0,331	0,499	-0,162	0,835	0,850
	Ayda Birkaç Kez	0,233	0,824	1,262	-1,260	0,236	0,284
	Ayda Birden Az	-1,041	0,321	0,353	0,048	0,969	1,050
	Eşin Bir Erkekle Şiddet İçeren Şekilde Kavga Durumu						
	Hayır	-0,781	0,000	0,458	-1,206	0,000	0,299
	Eşin Başka Bir Kadınlı İlişki Durumu						
	Evet		0,000			0,000	
Hayır	-0,931	0,000	0,394	-1,506	0,000	0,222	
Olabilir	-0,247	0,151	0,781	-0,187	0,349	0,830	

5.5. Eşi ile İlişkisi

Kadının eşi ile ilişkisine yönelik verilerde; kadının eşe fiziksel şiddet uygulama durumu, eşten korkma, eş çocuklara şiddet uygulama, kadın çocuklara şiddet uygulama bağımsız değişkenleri ile fiziksel şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi maksadıyla bu bağımlı değişkenlerin her biri için ayrı ayrı

olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.13 ve Çizelge 5.14’de sunulmuştur.

Çizelge 5.13. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (Eş ile ilişki durumu)

		Fiziksel Şiddet			Cinsel Şiddet		
		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Fiziksel-Cinsel Şiddet Belirleyicileri (Eşe Fiziksel Şiddet, Eşten Korkma, Eş Çocuklara Şiddet, Kadın Çocuklara Şiddet)	Eşe Fiziksel Şiddet *						
	Hayır		0,000			0,000	
	Bir Kez	0,754	0,000	2,126	0,553	0,042	1,738
	İki Kez	0,839	0,004	2,313	0,909	0,005	2,482
	Birkaç Kez	1,613	0,000	5,017	1,105	0,000	3,020
	Çok Kez	0,846	0,022	2,330	0,774	0,062	2,169
	Eşten Korkma						
	Hayır		0,000			0,000	
	Ara Sıra	1,039	0,000	2,826	1,079	0,000	2,943
	Çoğu Zaman	1,583	0,000	4,869	1,781	0,000	5,939
	Eş Çocuklara Şiddet Uygulama						
	Hayır		0,000			0,000	
	Bir Kez	0,655	0,000	1,925	0,625	0,003	1,869
	İki Kez	0,700	0,001	2,014	0,652	0,025	1,919
	Birkaç Kez	0,958	0,000	2,607	0,959	0,000	2,609
	Çok Kez	1,878	0,000	6,538	1,701	0,000	5,477
	Kadın Çocuklara Şiddet Uygulama						
	Hayır		0,000			0,493	
	Her Gün	0,448	0,010	1,565	-0,071	0,798	0,932
	Haftada 1-2 Gün	0,431	0,006	1,538	0,081	0,729	1,085
	Ayda Birkaç Kez	0,450	0,000	1,568	0,053	0,621	1,054
	Ayda Birden Az	0,553	0,000	1,738	0,243	0,077	1,275
* Kadının eşi, kadına fiziksel şiddet uygulamadığı halde; kadının eşine şiddet uygulaması (kadın ile eşi arasındaki karşılıklı olarak şiddet uygulama durumları hariç)							

Çizelge 5.13 ve Çizelge 5.14’de yer alan analiz sonuçlarına göre; eşine birkaç kez şiddet uygulayan kadınların, eşine şiddet uygulamayanlara göre, 5 kat daha fazla fiziksel şiddete maruz kalma, 3 kat daha fazla cinsel şiddete maruz kalma, 1,8 kat daha fazla ekonomik şiddete maruz kalma ve 5 kat daha fazla psikolojik şiddete maruz kalma olasılığına sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca, eşi tarafından çocuklarına şiddet uygulayan ve kendisi çocuklarına şiddet uygulayan kadınların daha fazla şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir.

Çizelge 5.14. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (Eş ile ilişki durumu)

Ekonomik-Psikolojik Şiddet Belirleyicileri (Eş Fiziksel Şiddet, Eşten Korkma, Eş Çocuklara Şiddet, Kadın Çocuklara Şiddet)	Ekonomik Şiddet			Psikolojik Şiddet		
	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Eş Fiziksel Şiddet *						
Hayır		0,001			0,000	
Bir Kez	0,434	0,033	1,543	0,872	0,000	2,391
İki Kez	0,610	0,025	1,840	1,192	0,000	3,292
Birkaç Kez	0,616	0,001	1,851	1,625	0,000	5,077
Çok Kez	0,276	0,432	1,318	2,296	0,000	9,930
Eşten Korkma						
Hayır		0,000			0,000	
Ara Sıra	0,464	0,000	1,590	1,044	0,000	2,841
Çoğu Zaman	1,067	0,000	2,906	1,349	0,000	3,855
Eş Çocuklara Şiddet Uygulama						
Hayır		0,000			0,000	
Bir Kez	0,498	0,001	1,645	0,727	0,000	2,069
İki Kez	0,445	0,033	1,560	0,758	0,000	2,134
Birkaç Kez	0,423	0,000	1,527	0,992	0,000	2,697
Çok Kez	1,016	0,000	2,762	2,146	0,000	8,553
Kadın Çocuklara Şiddet Uygulama						
Hayır		0,000			0,000	
Her Gün	0,407	0,019	1,502	0,407	0,017	1,503
Haftada 1-2 Gün	0,233	0,145	1,262	0,289	0,061	1,336
Ayda Birkaç Kez	0,315	0,000	1,370	0,310	0,000	1,364
Ayda Birden Az	0,322	0,002	1,379	0,526	0,000	1,693

* Eşi, kadına fiziksel şiddet uygulamadığı halde

5.6. Etki ve Mücadele

Etki ve mücadeleye yönelik verilerde; kadın yaşadığı bölge, yaşam alanı tipi, okuryazarlık durumu, eğitim seviyesi, yaş bağımsız değişkenleri ile şiddete yönelik hizmet veren kurumlardan haberdar olunması bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi maksadıyla bu kurumların her biri için ayrı ayrı olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.15, Çizelge 5.16 ve Çizelge 5.17’de sunulmuştur.

Çizelge 5.15, Çizelge 5.16 ve Çizelge 5.17’de yer alan analiz sonuçlarına göre; kadına yönelik şiddete yönelik kurumların verdiği hizmetlerin diğer bölgelere oranla doğu bölgesinde, kentlere oranla kırsal yerleşim birimlerinde, okuryazar olanlara oranla okuryazar olmayanlarda daha az bilindiği anlaşılmıştır. Ayrıca eğitim seviyesi arttıkça (özellikle lise ve üstü), ilgili kurum hizmetlerine yönelik farkındalığın da arttığı tespit edilmiştir.

Çizelge 5.15. Şiddet maruz kalan kadınlara verilen kurum hizmetlerinden haberdar olma (Polis-Jandarma)

Şiddet Maruz Kalan Kadınlara Verilen Kurum Hizmetlerinden Haberdar Olma (Polis)		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Bölge			
	Batı		0,000	
	Güney	-0,282	0,075	0,754
	Orta	-0,657	0,000	0,518
	Kuzey	-0,147	0,268	0,863
	Doğu	-0,882	0,000	0,414
	Kır / Kent			
	Kır	-0,458	0,000	0,632
	Okur Yazarlık			
	Hayır	-1,190	0,000	0,304
	Eğitim Seviyesi			
	İlkokul		0,000	
	Ortaokul	0,240	0,041	1,271
	Lise	0,599	0,000	1,820
	Üniversite	1,192	0,000	3,294
	Lisansüstü	0,984	0,102	2,675
	Yaş			
	Yaş	0,007	0,090	1,007

Şiddet Maruz Kalan Kadınlara Verilen Kurum Hizmetlerinden Haberdar Olma (Jandarma)		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Bölge			
	Batı		0,000	
	Güney	-0,088	0,447	0,915
	Orta	-0,351	0,000	0,704
	Kuzey	0,119	0,238	1,126
	Doğu	-0,559	0,000	0,572
	Kır / Kent			
	Kır	0,064	0,335	1,066
	Okur Yazarlık			
	Hayır	-0,951	0,000	0,386
	Eğitim Seviyesi			
	İlkokul		0,000	
	Ortaokul	0,178	0,054	1,195
	Lise	0,336	0,000	1,400
	Üniversite	0,674	0,000	1,961
	Lisansüstü	1,308	0,006	3,699
	Yaş			
		0,003	0,382	1,003

Çizelge 5.16. Şiddet maruz kalan kadınlara verilen kurum hizmetlerinden haberdar olma (ALO 183-KOZA\ŞÖNİM)

Şiddet Maruz Kalan Kadınlara Verilen Kurum Hizmetlerinden Haberdar Olma (ALO 183 Kadın, Çocuk ve Sosyal Hizmet Danışma Hattı)

	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Bölge			
Batı		0,000	
Güney	-0,311	0,002	0,733
Orta	-0,496	0,000	0,609
Kuzey	0,118	0,163	1,125
Doğu	-0,343	0,000	0,710
Kır / Kent			
Kır	-0,282	0,000	0,754
Okur Yazarlık			
Hayır	-0,670	0,009	0,512
Eğitim Seviyesi			
İlkokul		0,000	
Ortaokul	0,218	0,007	1,244
Lise	0,629	0,000	1,876
Üniversite	1,017	0,000	2,765
Lisansüstü	0,459	0,115	1,583
Yaş			
Yaş	-0,001	0,674	0,999

Şiddet Maruz Kalan Kadınlara Verilen Kurum Hizmetlerinden Haberdar Olma (KOZA-ŞÖNİM)

	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Bölge			
Batı		0,000	
Güney	0,205	0,144	1,227
Orta	-0,146	0,178	0,864
Kuzey	0,269	0,022	1,309
Doğu	0,336	0,001	1,400
Kır / Kent			
Kır	-0,084	0,341	0,920
Okur Yazarlık			
Hayır	-0,063	0,861	0,939
Eğitim Seviyesi			
İlkokul		0,001	
Ortaokul	0,001	0,993	1,001
Lise	0,140	0,190	1,151
Üniversite	0,479	0,000	1,614
Lisansüstü	0,446	0,255	1,562
Yaş			
Yaş	0,013	0,000	1,013

Çizelge 5.17. Şiddet maruz kalan kadınlara verilen kurum hizmetlerinden haberdar olma (Aile Mahkemesi-Kadın Konukevi)

Şiddet Maruz Kalan Kadınlara Verilen Kurum Hizmetlerinden Haberdar Olma (Aile Mahkemesi)		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Şiddet Maruz Kalan Kadınlara Verilen Kurum Hizmetlerinden Haberdar Olma (Kadın Konukevi)		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Bölge					Bölge			
	Batı		0,000			Batı		0,000	
	Güney	-0,379	0,001	0,684		Güney	-0,360	0,016	0,698
	Orta	-0,578	0,000	0,561		Orta	-0,596	0,000	0,551
	Kuzey	-0,125	0,181	0,883		Kuzey	0,066	0,620	1,068
	Doğu	-0,596	0,000	0,551		Doğu	-0,378	0,001	0,685
	Kır / Kent					Kır / Kent			
	Kır	-0,305	0,000	0,737		Kır	-0,493	0,000	0,611
	Okur Yazarlık					Okur Yazarlık			
	Hayır	-0,585	0,014	0,557		Hayır	-1,344	0,000	0,261
	Eğitim Seviyesi					Eğitim Seviyesi			
	İlkokul		0,000			İlkokul		0,000	
	Ortaokul	0,243	0,006	1,275		Ortaokul	0,378	0,001	1,459
	Lise	0,715	0,000	2,045		Lise	0,992	0,000	2,698
	Üniversite	1,220	0,000	3,386		Üniversite	1,891	0,000	6,623
	Lisansüstü	1,409	0,001	4,092		Lisansüstü	2,329	0,021	10,272
	Yaş					Yaş			
	Yaş	-0,003	0,361	0,997		Yaş	0,007	0,061	1,007

5.7. Yasalara, Kurumlara ve Tedbir Kararlarına İlişkin Bilgi

Yasalara, kurumlara ve tedbir kararlarına ilişkin bilgi durumu verilerinde; ilgili hususa yönelik yasa, kurum ve tedbir kararları örnekleri olan bağımsız değişkenler ile son 12 ayda maruz kalınan fiziksel şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi maksadıyla bu bağımlı değişkenlerin her biri için ayrı ayrı olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.18-Çizelge 5-21’de sunulmuştur.

Yapılan analizlerde genel olarak; hukuk kurullarından haberdar olmak ile şiddete maruz kalmak arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.

Çizelge 5.18. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (Hukuk kurallarından haberdar olma-1)

Hukuk Kurallarından Haberdar Olma		Fiziksel Şiddet (Son 12 Ay)			Cinsel Şiddet (Son 12 Ay)		
		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Evlilik için 17 Yaşını Doldurmak Gerekir						
	Hayır	0,247	0,054	1,281	0,227	0,147	1,255
	Ailelerin Çocuklarını 15 Yaşından Önce Evlendirmeleri Suçtur						
	Hayır	-0,431	0,026	0,650	-0,285	0,193	0,752
	Resmi Nikâh Olmadan Dini Nikâh Yapılması Suçtur						
	Hayır	0,162	0,206	1,176	0,170	0,270	1,186
	Erkeğin Birden Fazla Kadınla Evlenmesi Suçtur						
	Hayır	-0,030	0,825	0,970	0,254	0,104	1,289
	Eşinin Kadını Cinsel İlişkiye Zorlaması Suçtur						
	Hayır	0,058	0,608	1,059	0,256	0,062	1,292
	Kadın Ev Dışında Çalışmak için Eşinden İzin Almak Zorunda Değildir						
	Hayır	0,158	0,128	1,171	0,104	0,433	1,109
	Boşanma Sonrasında Evlilik Süresince Elde Edilen Mallar Paylaşılır						
	Hayır	0,205	0,149	1,228	0,145	0,395	1,156

Çizelge 5.19. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (Hukuk kurallarından haberdar olma-1)

Hukuk Kurallarından Haberdar Olma		Ekonomik Şiddet (Son 12 Ay)			Psikolojik Şiddet (Son 12 Ay)		
		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Evlilik için 17 Yaşını Doldurmak Gerekir						
	Hayır	0,111	0,283	1,118	0,139	0,095	1,150
	Ailelerin Çocuklarını 15 Yaşından Önce Evlendirmeleri Suçtur						
	Hayır	-0,138	0,341	0,871	-0,231	0,048	0,793
	Resmi Nikah Olmadan Dini Nikah Yapılması Suçtur						
	Hayır	-0,023	0,827	0,978	0,021	0,804	1,021
	Erkeğin Birden Fazla Kadınla Evlenmesi Suçtur						
	Hayır	0,130	0,220	1,138	0,027	0,753	1,027
	Eşinin Kadını Cinsel İlişkiye Zorlaması Suçtur						
	Hayır	-0,225	0,012	0,799	0,071	0,315	1,073
	Kadın Ev Dışında Çalışmak için Eşinden İzin Almak Zorunda Değildir						
	Hayır	0,328	0,000	1,389	0,193	0,003	1,212
	Boşanma Sonrasında Evlilik Süresince Elde Edilen Mallar Paylaşılır						
	Hayır	0,094	0,415	1,099	-0,002	0,983	0,998

Çizelge 5.20. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (Hukuk kurallarından haberdar olma-2)

Hukuk Kurallarından Haberdar Olma-2		Fiziksel Şiddet (Son 12 Ay)			Cinsel Şiddet (Son 12 Ay)		
		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Şiddet Uygulayan Kişi Beraber Yaşan Evden Uzaklaştırılır						
	Hayır	-0,464	0,005	0,629	-0,266	0,176	0,767
	Şiddete Maruz Klan Kişilere ve Çocuklara Barınma Olanakları Sağlanır						
	Hayır	0,185	0,195	1,204	0,129	0,468	1,137
	Şiddete Maruz Kalmış Kişiye Hayati Tehlikesi Varsa Geçici Koruma Hizmeti Sağlanır						
	Hayır	-0,028	0,848	0,972	-0,002	0,990	0,998
	Şiddet Mağdurlarına Geçici Maddi Yardım Sağlanır						
	Hayır	0,268	0,017	1,307	0,249	0,073	1,283
	Şiddete Mağduru Kişinin Çocuklarına Kreş İmkânı Sağlanır						
	Hayır	0,120	0,305	1,127	0,162	0,267	1,176
	Şiddet Uygulayan Eşin Müsterek Evi Satması Engellenir						
	Hayır	0,228	0,033	1,256	0,222	0,096	1,248
	Şiddet Uygulayan Kişinin Koruma Altındakilere Yaklaşması ve İletişim Kurması Yasaktır						
	Hayır	0,126	0,304	1,134	0,150	0,323	1,161
	Şiddet Uygulayan Kişinin Alkol/Uyuşturucu Bağımlılığı Varsa Muayene ve Tedavi Olanakları Sağlanır						
	Hayır	-0,045	0,671	0,956	-0,075	0,569	0,928

Çizelge 5.21. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (Hukuk kurallarından haberdar olma-2)

Hukuk Kurallarından Haberdar Olma-2		Ekonomik Şiddet (Son 12 Ay)			Psikolojik Şiddet (Son 12 Ay)		
		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
	Şiddet Uygulayan Kişi Beraber Yaşan Evden Uzaklaştırılır						
	Hayır	-0,283	0,026	0,754	-0,460	0,000	0,631
	Şiddete Maruz Klan Kişilere ve Çocuklara Barınma Olanakları Sağlanır						
	Hayır	0,066	0,571	1,068	0,066	0,481	1,068
	Şiddete Maruz Kalmış Kişiye Hayati Tehlikesi Varsa Geçici Koruma Hizmeti Sağlanır						
	Hayır	-0,043	0,715	0,958	-0,023	0,809	0,978
	Şiddet Mağdurlarına Geçici Maddi Yardım Sağlanır						
	Hayır	-0,033	0,699	0,967	0,247	0,000	1,281
	Şiddete Mağduru Kişinin Çocuklarına Kreş İmkânı Sağlanır						
	Hayır	0,256	0,004	1,292	0,212	0,003	1,236
	Şiddet Uygulayan Eşin Müsterek Evi Satması Engellenir						
	Hayır	0,134	0,102	1,143	0,028	0,672	1,028
	Şiddet Uygulayan Kişinin Koruma Altındakilere Yaklaşması ve İletişim Kurması Yasaktır						
	Hayır	0,111	0,252	1,118	0,005	0,951	1,005
	Şiddet Uygulayan Kişinin Alkol/Uyuşturucu Bağımlılığı Varsa Muayene ve Tedavi Olanakları Sağlanır						
	Hayır	-0,024	0,769	0,976	0,017	0,800	1,017

5.8. Eş Dışındaki Kişiler ile İlişkiler

Kadının eş dışındaki kişiler ile ilişkisine yönelik verilerde; eş dışındaki başka kişilerden fiziksel, cinsel, ekonomik şiddet görme durumu, eş dışındaki başka kişilerce hakaret/küfür edilerek küçük düşürülme durumu, okula gitmesinin engellenmesi bağımsız değişkenleri ile fiziksel şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet bağımlı değişkenlerinin tahmin edilmesi amacıyla bu bağımlı değişkenlerin her biri için ayrı ayrı olacak şekilde veri madenciliği işlemleri gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Çizelge 5.22 ve Çizelge 5.23’de sunulmuştur.

Çizelge 5.22 ve Çizelge 5.23’de yer alan analiz sonuçlarına göre; eş dışında başka birisinden fiziksel şiddet gören kadınların, eş haricindeki kişilerden fiziksel şiddet görmeyen kadınlara göre; fiziksel, cinsel, psikolojik şiddete maruz kalma olasılıkları 2 kat, ekonomik şiddete maruz kalma olasılıkları %30 daha fazladır. Eş dışında başka birisinden cinsel şiddet gören kadınların, eş haricindeki kişilerden cinsel şiddet görmeyen kadınlara göre; cinsel şiddete maruz kalma olasılıkları %80, ekonomik şiddete maruz kalma olasılıkları %57, psikolojik şiddete maruz kalmaları %29 daha fazladır.

Çizelge 5.22. Fiziksel-cinsel şiddet belirleyicileri (Eş haricindeki diğer bireylerle ilişkiler)

		Fiziksel Şiddet			Cinsel Şiddet		
		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Eş Haricindeki Diğer Bireylerle İlişkiler (Fiziksel-Cinsel Şiddet)	Eş Dışında Başka Birisi Fiziksel Şiddet Uygulamış Mı?						
	Evet	0,697	0,000	2,007	0,694	0,000	2,002
	Eş Dışında Başka Birisi Cinsel Şiddet Uygulamış Mı?						
	Evet	-0,027	0,867	0,973	0,608	0,001	1,838
	Eş Dışında Başka Birisi Ekonomik Şiddet Uygulamış Mı?						
	Evet	0,281	0,001	1,324	0,532	0,000	1,702
	Eş Dışında Başka Birisi Hakaret veya Küfür Ederek Küçük Düşürmüş, Aşağılamış Mı?						
	Evet	0,578	0,000	1,782	0,625	0,000	1,867
	Okumak İsteddiği Halde Okula Gitmesi Engellenmiş Mi?						
	Evet	0,702	0,000	2,018	0,691	0,000	1,995

Eş dışında başka birisinden ekonomik şiddet gören kadınların, eş haricindeki kişilerden ekonomik şiddet görmeyen kadınlara göre; eşinden ekonomik şiddet görme olasılığı 2,8 kat daha fazla olduğu bulunmuştur. Eş dışında başka birisinin hakaret veya küfür ederek küçük

düşürdüğü kadınların, bu durumda olmayan kadınlara göre, eşinden psikolojik şiddet görme olasılığı 2,3 kat daha fazladır. Ayrıca, okula gitmesi engellenen kadınların, şiddete maruz kalma olasılıklarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 5.23. Ekonomik-psikolojik şiddet belirleyicileri (Eş haricindeki diğer bireylerle ilişkiler)

		Ekonomik Şiddet			Psikolojik Şiddet		
		Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)	Katsayı (β)	Anlam Değeri (p)	Fark Oranı (Odds Ratio)
Eş Haricindeki Diğer Bireylerle İlişkiler (Ekonomik-Psikolojik Şiddet)	Eşi Dışında Başka Birisi Fiziksel Şiddet Uygulamış Mı?						
	Evet	0,282	0,001	1,325	0,707	0,000	2,028
	Eşi Dışında Başka Birisi Cinsel Şiddet Uygulamış Mı?						
	Evet	0,447	0,005	1,563	0,252	0,114	1,287
	Eşi Dışında Başka Birisi Ekonomik Şiddet Uygulamış Mı?						
	Evet	1,018	0,000	2,767	0,341	0,000	1,407
	Eşi Dışında Başka Birisi Hakaret veya Küfür Ederek Küçük Düşürmüş, Aşağılamış Mı?						
	Evet	0,412	0,000	1,509	0,830	0,000	2,294
	Okumak İsteddiği Halde Okula Gitmesi Engellenmiş Mi?						
	Evet	0,512	0,000	1,669	0,482	0,000	1,619

6. SONUÇ

Çalışmada; TÜİK tarafından 2014 yılında ülke genelinde gerçekleştirilen ve toplam 7462 kadın ile yapılan görüşmeleri kapsayan araştırmalara ait veriler, IBM SPSS Statistics programı aracılığıyla ikili lojistik regresyon yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir.

Analiz işlemleri öncesinde, verinin TÜİK'ten talep edilmesi ve alınması faaliyetleri gerçekleştirilmiş, verinin SQL Server Management Studio aracı vasıtasıyla Microsoft SQL Server ile ön işleme gerçekleştirilmiştir. Veri ön işleme sonrasında, IBM SPSS Statistica aracı ile veri madenciliği işlemleri yapılmış ve elde edilen bulguların analizi gerçekleştirilmiştir.

Kadına yönelik şiddete ilişkin literatürde hem ulusal hem uluslararası düzeyde birçok çalışma bulunmaktadır. Ancak; gerçekleştirilen çalışmaların büyük bir kısmı, sadece belirli bir bölgede (bir veya birkaç il) yaşayan kadınları kapsamaktadır. Türkiye seviyesinde gerçekleştirilen çalışmalarda ise; genel olarak TÜİK'in 2008 yılında gerçekleştirmiş olduğu çalışmaya ait veriler kullanılmıştır. Literatür incelemesinde; TÜİK'in kadına yönelik şiddete ilişkin son araştırması olan 2014 yılında gerçekleştirdiği araştırmaya ait veriler kullanılarak yapılan çalışma tespit edilememiştir. Bu sebeple, çalışmada kullanılan verilerin ulusal düzeyde olan en güncel veriler olduğu değerlendirilmektedir.

Elde edilen bulgularda genel olarak;

- Fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddete maruz kalma olasılığının en çok yurdun orta kesiminde yaşayan kadınlarda olduğu, ekonomik şiddete maruz kalma olasılığının en çok yurdun güney kesiminde yaşayan kadınlarda olduğu; tüm şiddet türlerinin en az yaşanma olasılığının yurdun kuzey bölgesinde yaşayan kadınlarda olduğu,
- Kadınların eğitim seviyesi arttıkça, şiddete maruz kalma olasılıklarının düştüğü,
- Acil durumda para bulabileceğini belirten ve ihtiyaç duyduğunda ailesinden destek göreceğine inanan kadınların şiddete maruz kalma olasılıklarının daha düşük olduğu,
- Kendisine ait geliri olan kadınların, beklentinin tersine fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddete uğrama olasılıklarının daha yüksek olduğu,

- İki kez evlenen kadınların, şiddet maruz kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu,
- Kadının eşinin ilişki başlangıç yaşı arttıkça, kadının şiddete maruz kalma olasılığının düştüğü,
- Eşi ile evlilik kararını kendisi alan kadınların, evlilik kararını başkalarının aldığı kadınlara göre; şiddete maruz kalma olasılıklarının daha düşük olduğu,
- Eşinin ailesi ile birlikte yaşayan kadınların, şiddete maruz kalma olasılıklarının daha düşük olduğu,
- Kuması olan kadınların şiddete maruz kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu,
- Doğum kontrol yöntemi kullanan ve eşi doğum kontrol yöntemini kullanmasını engelleyen kadınların, şiddete maruz kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu,
- Annesi şiddet maruz kalan çocukların, annesi şiddete maruz kalmayan çocuklara göre, “sık sık kâbus görme”, “sık sık yatak ıslatma”, “çekingenlik”, “saldırganlık” ve “hırçınlaşarak ağlama” problemlerini yaşama olasılıklarının daha yüksek olduğu,
- Şiddete maruz kalan kadınların, “uyku sorunu”, “gergin/endişeli hissetme”, “sık sık ağlama”, “işe yaramadığını düşünme”, “kendini değersiz hissetme”, “hayatına son vermeyi düşünme” problemlerini yaşama olasılıklarının daha yüksek olduğu,
- Kadınların eşlerinin eğitim seviyesi arttıkça, kadınların şiddete maruz kalma olasılıklarının daha düşük olduğu,
- Eşi alkol/uyuşturucu kullanan kadınlar ve eşinin kumar alışkanlığı olan kadınların, şiddete maruz kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu,
- Aile içindeki diğer bireyler arasında da şiddet olayları yaşanan ailelerdeki kadınların, şiddete maruz kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu,
- Eşi haricindeki başka bireylerin şiddetine uğrayan kadınların, eşleri tarafından da şiddete maruz kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu,
- Kadına yönelik şiddete yönelik kurumların verdiği hizmetlerin diğer bölgelere oranla doğu bölgesinde, kentlere oranla kırsal yerleşim birimlerinde, okuryazar olanlara oranla okuryazar olmayanlarda daha az bilindiği, ayrıca eğitim seviyesi arttıkça ilgili kurum hizmetlerine yönelik farkındalığın arttığı tespit edilmiştir.

Bu çalışmada elde edilen bulgular ile, TÜİK tarafından 2008 yılında yapılan “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet” araştırması verilerini esas alan diğer çalışmaların bulguları kıyaslandığında;

- Kadına yönelik sadece fiziksel ve hem fiziksel hem de cinsel şiddet üzerinde; kadının yaşının, eğitiminin, eşinin çalışıyor olmasının, eşinin eğitiminin, eşinin alkol kullanmasının, yaşadığı yerin (kır/kent) ve coğrafi bölgenin önemli bir etkiye sahip olduğu hususlarının, Büyükyılmaz ve Demir (2016) tarafından yapılan çalışma ile benzer olduğu,
- Ancak Büyükyılmaz ve Demir (2016) tarafından kadının çalışıyor olmasının anlamlı bir etkiye sahip olmadığı belirtilmekte iken, bu çalışmada kadının çalışıyor olmasının şiddete maruz kalma olasılığını arttırdığı; ayrıca Büyükyılmaz ve Demir (2016) tarafından fiziksel şiddetin en çok doğu ve güneydoğu bölgesinde yaşandığı belirtilmekte iken, bu çalışmada fiziksel şiddetin en çok yurdun orta kesiminde yaşandığı,
- Kadına yönelik fiziksel şiddet ve hem fiziksel hem de cinsel şiddet üzerinde; kadının yaşı, kadının eğitim seviyesi, eşin eğitim seviyesi, eşin alkol/kumar alışkanlığının önemli bir etkiye sahip olduğu hususlarının, Ari ve Aydın (2016) tarafından yapılan çalışma ile de benzer olduğu,
- Kadına yönelik ekonomik şiddet üzerinde, evlilik kararını kimin verdiği, eşin eğitiminin ve kumar alışkanlığının, sosyal sigortasının olmasının; cinsel şiddet üzerinde, kadının kendi geliri olmasının; fiziksel şiddet üzerinde, çocuk sayısı, evlilik kararını kimin aldığı, eşi haricindeki kişilerin şiddetine maruz kalma durumu, eşinin alkol kullanma durumunun, Çalışkan ve Çevik (2017) tarafından yapılan çalışma ile benzer olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca, Büyükyılmaz ve Demir (2016) ve Ari ve Aydın (2016) tarafından yapılan çalışmalarda; kadına yönelik şiddet türlerinden fiziksel ve cinsel şiddete yönelik belirleyicilerle ilgili çalışmalar gerçekleştirilmiş olması sebebiyle ekonomik ve psikolojik şiddet belirleyicilerinin mukayesesi yapılamamıştır. Çalışkan ve Çevik (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmada belirlenen bağımlı-bağımsız değişkenlerin birçoğunun, bu tez çalışmasında belirlenen değişkenlerden farklı olması sebebiyle, elde edilen bulguların hepsinin kıyaslaması yapılamamıştır.

Bu çalışma kapsamında literatürdeki benzer çalışmalara ilave olarak; TÜİK'in gerçekleştirmiş olduğu "Kadına Yönelik Şiddet" araştırmasının, "Genel Sağlık, Üreme Sağlığı", "Kadının Eşi İlişkisi", "Etki ve Mücadele", "Yasalara, Kurumlara ve Tedbir Kararlarına İlişkin Bilgi", "Eş Dışındaki Kişiler ile İlişkiler" bölümlerine ait verilere de detaylı veri madenciliği işlemleri uygulanmıştır.

Çalışma kapsamında hem ortak veriler açısından daha önceki çalışmalarla yapılan kıyaslamaların hem de yeni verilerle elde edilen çıkarımların, karar vericilere hali hazırdaki politika ve programların hangi konu/alanlarda, yeterliliği, eksikliği ve geliştirilmesi hususlarında ya da yeni politika ve programlar oluşturulması gerektiği hususunda yardımcı olması amacıyla destek ve ışık tutması beklenmektedir.

Konuya ilişkin gerçekleştirilecek müteakip çalışmalarda;

- TÜİK'in 2014 yılında yapmış olduğu "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet" araştırma verilerinin farklı veri madenciliği yöntemleri ile de analiz edilmesinin,
- TÜİK'in ilerleyen dönemlerde gerçekleştireceği "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet" araştırma verilerinin lojistik regresyon yöntemi ile analiz edilerek, elde edilen sonuçların bu çalışmanın sonuçları ile karşılaştırılmasının,
- Veri kümesinin, yaşanan bölge, yaş, eğitim seviyesi vb. kriterlere göre daraltılarak belirlenen veri setinde daha detaylı veri madenciliği çalışmaları gerçekleştirilmesinin,
- Lojistik regresyon yönteminden faydalanılarak, bu çalışmada kullanılan bağımsız değişkenlerden farklı bağımsız değişkenler ile bağımlı değişkenlere yönelik çıkarsamalarda bulunulmasının,
- "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet" araştırma verileri kullanılarak gerçekleştirilen veri madenciliği çalışmalarının iş zekâsı çözümleri ile uyumlu hale getirilerek, sonuçların görsel olarak daha okunabilir hale getirilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda Kadına yönelik şiddetin önüne geçilebilmesi maksadıyla;

- Hem erkek hem kadınların eğitim seviyesinin arttırılmasının, eğitim/öğretim kurumlarında şiddet konusunda gerekli eğitimlerin verilmesinin,

- Kadınların evlendikten sonra bile anne-babası ile sağlıklı irtibatının sağlanmasının ve kadının ailesinin desteğinin önemi hakkında tanıtım, bilgilendirme vb. faaliyetlerin gerçekleştirilmesinin,
- Kadına yönelik hizmet veren kurumlara yönelik farkındalık eğitimi, tanıtım vb. faaliyetlerin arttırılmasının,
- Erken yaşta ve zorla evliliklerin önüne geçilebilmesine yönelik tedbirler alınmasının,
- Doğum kontrol yöntemi konularına yönelik farkındalık eğitim, tanıtım vb. faaliyetlerin arttırılmasının,
- Şiddete maruz kalan kadınların çocuklarına da gerekli psikolojik vb. destek sağlanmasının,
- Şiddete maruz kalan kadınların eşlerinin alkol/uyuşturucu/kumar problemleri varsa; kadınların eşlerine ilgili problemleri çözmesine yönelik destek sağlanmasının,
- Şiddetin bulaşıcı olduğu değerlendirilerek, gerçekleşen şiddet olayların daha geniş açı ile derinlemesine incelenmesinin daha etkin olacağı değerlendirilmiştir.

KAYNAKLAR

- AbdelAzim, A., Khalid and Y., Rawia, O. (2014). Domestic violence against women in Eastern Sudan. *BMC Public Health*, 14, 1136-1140.
- Açıkgöz, H.O. (2014). *Zonguldak il merkezinde kadına yönelik aile içi şiddetin yaygınlığı, şiddet türleri, şiddet algısı ve kadınların şiddete yönelik tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Zonguldak, 65-79.
- Adjah, E.S.O., Agbemaflle, I. (2016). Determinants of domestic violence against women in Ghana. *BMC Public Health*, 16, 368-377.
- Akar, T., Aksakal, F.N., Demirel, B., Durukan, E. ve Özkan, S. (2010). The prevalence of domestic violence against women among a group woman: Ankara, Turkey. *J Fam Viol*, 25, 449-460.
- Akçer, Z. (2006). *Aile içi şiddete maruz kalan kadınlar; Diyarbakır örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır, 81-83.
- Akgül A., Çevik O. (2003). *İstatistiksel analiz teknikleri*. Ankara: Emek Ofset Ltd. Şti, 45-57.
- Akgün, A. E, Keskin H. (2003). Sosyal bir etkileşim süreci olarak bilgi yönetimi ve bilgi yönetimi süreci. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5(1), 1-17.
- Akkuş, S., Yıldırım, Ş. (2018). Erkeklerin kadına yönelik fiziksel şiddet uygulamasına etki eden faktörlerin incelenmesi. *GAUN JSS*, 17 (4): 1368-1388.
- Alpaydin, E., (2004). *Introduction to machine learning*. England: The MIT Press Cambridge, 433.
- Al-Badayneh, D.M. (2012). Violence against women in Jordan. *J Fam Viol*, 27, 369-379.
- Akpınar H. (2000). Veritabanlarında bilgi keşfi ve veri madenciliği. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 29, 1-22.
- Alataş, B., Akın, E. (2004). *Veri madenciliğinde yeni yaklaşımlar*. Ya/Em-2004-Yöneylem Araştırması/Endüstri Mühendisliği XXIV Ulusal Kongresi, Gaziantep.
- Altıntaş, T. (2006). *Veri madenciliği metotlarından olan kümeleme algoritmalarının uygulamalı etkinlik analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Sakarya, 13-14.
- Altun, M. (2007). *Veri madenciliği ve uygulamama alanları*. Doktora Semineri Raporu, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Antalya.
- Argüden, Y. ve Erşahin, B. (2008). *Veri madenciliği veriden bilgiye, masraftan değere*. İstanbul: ARGE Danışmanlık A.Ş, 22-23.

- Ari, E., Aydin, N. (2016). Examination by multinomial logistic regression model of the factors affecting the types of domestic violence against women : a case of Turkey. *International Journal of Scientific & Technology Research*, 5 (11), 67-74.
- Atak, F. (2014). *Gerçek ağ verisi üzerinde veri madenciliği uygulamalarının karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü, Ankara, 9-21.
- Aydın, M. (2000). *Kurumlar sosyolojisi*. Ankara: Vadi Yayınları, 125-142.
- Ayhan S. (2006). *Sıralı lojistik regresyon analiziyle Türkiye'deki hemşirelerin iş bırakma niyetini etkileyen faktörlerin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir, 5-19.
- Aytaç, M. B. (2013). *Doğrudan pazarlama aracı olarak tele pazarlama için veri madenciliği çözümleri: banka müşterileri üzerine bir uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü, Ankara, 20-28.
- Bakırcıoğlu, R. (2002). *Ansiklopedik eğitim psikoloji sözlüğü*. Ankara: Anı Yayıncılık, 504.
- Başar, F., Demirci, N. (2018). Domestic violence against women in Turkey. *Pak J Med Sci*, 34 (3), 1-6.
- Belen, Ö. (2019). *Türkiye'de aile içi şiddet konusunda yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Konya, 75-78.
- Brakensiek, F. C. (2002). *Knowledge management for ehs professionals, occupational health-safety*. January, ss. 72-74.
- Büyükyılmaz, A., Demir, Ç. (2016). Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddetin belirleyicileri: multinomial logit model yaklaşımı. *Ege Akademik Bakış*, 16 (3), 443-450.
- Cabena, P., Hadjinian, P., Stadler, R., Verhees, J., and Zanasi, A. (1998). *Discovering data mining: from concept to implementation*, Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ, 517.
- Camuz, F. (2007). *Hatay-Samandağ ilçesinde farklı etnik gruplarda kadına yönelik aile içi şiddet*. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır, 56.
- Canel, A.N. (2012). *Evlilik ve aile hayatı* (ikinci baskı). Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Yayınları, 20.
- Chen, Y. L., Tang, K., Shen, R. J., and Hu, Y. H. (2005). Market basket analysis in a multiple store environment. *Decision Support Systems*, 40(2), 339-354.
- Chien, C.F., Chen, L.F. (2008). Data mining to improve personnel selection and enhance human capital: a case study in high-technology industry. *Expert Systems with Applications*, vol. 34, pp.280-290.

- Costa, D., Soares, J., Lindert, J., Hatzidimitriadou, E., Sundin, O., Toth, O., Ioannidi-Kapolo, E. and Barros, H. (2015). Intimate partner violence: a study in men and women from six European countries. *Int J Public Health*, 1-12.
- Çakmak Z., Uzgören, N. ve Keçek, G. (2005). Kümeleme analizi teknikleri ile illerin kültürel yapılarına göre sınıflandırılması ve değişimlerinin incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12, 15-36.
- Çalış, A. (2014). Veri madenciliğinde karar ağacı algoritmaları ile bilgisayar ve internet güvenliği üzerine bir uygulama. *Endüstri Mühendisliği Dergisi*, 25 (3-4), 2-19.
- Çalışkan, H. (2017). *Kadına yönelik şiddetin belirleyicileri: Türkiye örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tekirdağ, 75-84.
- Çalışkan S. K., Soğukpınar, İ. (2008). *K-means ve k en yakın komşu yöntemleri ile ağlarda nüfuz tespiti*. 2. Ağ ve Bilgi Güvenliği Sempozyumu, Girne, KKTC.
- Çetinyokuş T. (2008). *Veri küplerinin bütünleşik kullanımına yönelik yeni bir OLAP mimarisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 25-62.
- Çevik O. (2004). Lojistik regresyon analizi ile tokat sanayi sitesi işletmelerinde bir uygulama. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 18 (3-4), 386-388.
- Çifçi, F. (2011). *Mardin ilinde 15-49 yaş arası kadınlarda aile içi şiddete maruz kalma sıklığı ve etkileyen faktörler*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ, 75-106.
- Davenport, T. H., Prusak, L. (2001). *İş dünyasında bilgi yönetimi*. (çev.: G. Günay). Rota Yayınları, 256.
- Demirhan, T. (2015). *Makine öğrenmesi ve algoritmalarının karmaşıklık ve doygunluk analizinin bir veri kümesi üzerinde gerçekleştirilmesi*. Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Edirne, 56-74.
- Dickstein, L.J. (1988). *Spouse abuse and other domestic violence*. Psychiatric Clinic of North America 11(4), 611-628.
- Dinçer, G. (2019). *Kadına yönelik aile içi şiddet (Düzce örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, 97-100.
- Dolgun, M. Ö. (2006). *Büyük alışveriş merkezleri için veri madenciliği uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 23-27.
- Emel Gökay, G., Taşkın, Ç. (2002). Genetik algoritmalar ve uygulama alanları. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, XXI(1), 129-152.

- Emel Gökay, G., Taşkın, Ç. (2005). Veri madenciliğinde karar ağaçları ve bir satış analizi uygulaması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (2), 221-239.
- Ersöz, F. (2015). *Veri madenciliği teknikleri ve uygulamaları*. Ankara: Dijital Basımevi, Ankara, 44-52.
- Ersöz, T. (2015). *Veri madenciliği yöntemi ile memnuniyet algısının araştırılması*. 3rd International Symposium on Innovative Technologies in Engineering and Science, Spain 1786-1795.
- Fayyad, U., Stolorz, P. (1997). *Data mining and KDD: promise and challenges*. Future Generation Computer Systems, USA, 224-233.
- Gencer, C. (2018). *Veri madenciliği ders notları*. Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü.
- Gencer, M.Z., Ağırman ve E., Arica, S. (2019). *İstanbul ilinde kadına yönelik şiddet sıklığı ve kadınların şiddet algısı*. Ahi Evran Medical Journal, 3 (1), 18-25.
- Giudici, P. (2003). *Applied data mining: statistical methods for business and industry*. 1st ed., England: John Wiley and Sons , 1-15, 85-110.
- Gorunescu, F. (2011). *Data mining concepts, models, methods and algorithms*. US: Springer, 361.
- Gracia, E., Herrero, J. (2006). Acceptability of domestic violence against women in the European Union: a multilevel analysis. *J Epidemiol Community Health*, 60, 123-129.
- Günay, C. (2004). *Mor bakışlar-kadının sırtından sopa eksik olmuyor*. İstanbul: Truva Yayınları, 22-29.
- Günsen, T., Öğün, A. ve Özcan, N. (1995). *Ailede kadına yönelik şiddet ve kadın suçluluğu*. Ankara: T.C. Devlet Bakanlığı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü.
- Hand, D. J. (1998). *Data mining: statistics and more?*. The American Statistician, 52,112-118.
- Hariharan, M. R., Khaneja M. (2003). E-knowledge management framework for government organizations . *Information Systems Management*, Spring, 38-48.
- Hark, C. (2013). *Öğrencilerin akıllı tahtaya ilişkin tutumlarının incelenmesine yönelik bir veri madenciliği uygulaması*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ, 8-15.
- Hellmann, D.F., Kinninger and M., Kliem, S. (2018). Sexual violence against women in Germany: prevalence and risk markers. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15.

- Hsu, M. H. (2008). A personalized english learning recommender system for esl students. *Expert Systems With Applications*, 34, 683-688.
- Hui, S. C., Jha, G. (2000). Data mining for customer service support. *Information and Management*, 38, 1-13.
- Işığışok E. (2003). *Bebeklerin doğum ağırlıklarını ve boylarını etkileyen faktörlerin lojistik regresyon analizi ile araştırılması*. VI. Ulusal Ekonometri ve İstatistik Sempozyumu, 29-30 Mayıs 2003, Ankara.
- İzmirli, G.O. (2013). *Isparta ili gönen ilçesinde yaşayan 15-49 yaş grubu evli kadınların aile içi şiddete maruz kalma sıklığı ve aile içi şiddet görmeye sebep olan faktörler*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta, 151-154.
- Kadın Dayanışma Vakfı. (2008). *Kadına yönelik şiddet el kitabı*. Ankara: Kadın Dayanışma Vakfı Yayınları, 30-32.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. *Aile içi şiddetle mücadele el kitabı*. Ankara, 1- 35.
- Kaptanoğlu, İ.Y., Yücesahin, M.M. (2016). Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddetin cinsiyet temelli mekanlardaki karakteristikleri. *Kadın 2000*, 17 (2), 65-82.
- Kocacık, F., Kutlar and A., Erselcan, F. (2007). Domestic violence against women: A field study in Turkey. *The Social Science Journal*, 44, 698-720.
- Kocacık, F., Çağlayandereli, M. (2009). Ailede kadına yönelik şiddet: Denizli ili örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6-1: 24-43.
- Korkmaz, M., Yücel, A.S., Kahta, N., Şahbudak, E., Germir , H.N., Şen, E., Gürkan, A. ve Sevil, Ü. (2015). Domestic violence against women and opinions of individuals about domestic violence against women in Turkey. *UHPPD*, 58-72.
- Korkmaz, M., Demiray, E. and Hablemitoğlu, Ş. (2016). Investigation of domestic violence against women in Turkey. *Kamla-Raj*, 23 (3), 559-578.
- Kuş, D. (2018). *Sosyo-ekonomik düzey ve kadına yönelik şiddet: Gaziantep ili örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 126-132.
- Mahmoud, Y., Behzad, H. and Hadis, E. (2018). The impact of the power distribution structure in the family and domestic violence against women. *Medical Journal of Clinical Trials & Case Studies*, 2 (4), 1-7.
- Mavrikioua, P.M., Apostolidoub and M., Parlalisc, S.K. (2014). Risk factors for the prevalence of domestic violence against women in Cyprus. *The Social Science Journal*, 51, 295-301.

- Montero, I., Ruiz-Perez, I., In-Baena, D.M., Talavera, M., Escriba-Aguir, V. and Vives-Cases, C. (2011). Violence against women from different relationship contexts and health care utilization in Spain. *Women's Health Issues*, 21 (5), 400-406.
- Naçar, M., Baykan, Z. ve Poyrazoğlu, S. (2008). Kayseri ilinde iki sağlık ocağı bölgesinde kadına yönelik aile içi şiddet. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 8(2), 131-138.
- Nisbet, R., Elder, J. and Miner, G. (2009). *Handbook of statistical analysis and data mining applications*. Burlington: Elsevier Inc, 174-188.
- Oluk, F. (2019). *Denizli'de kadına yönelik şiddet konusunda evli çiftlerle niteliksel bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli, 375-385.
- Orhunbilge, N. (1996). *Uygulamalı regresyon ve korelasyon analizi*. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınları, İstanbul, 134-145.
- Ozankaya, Ö. (2006). *Toplumbilim* (Genişletilmiş 8. Baskı). İstanbul: Cem Kültür Yayınları, 357-361.
- Özekes, S., Çamurcu, A. Y. (2002). Veri madenciliğinde sınıflama ve kestirim uygulaması. *Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 18, 1-17, 159-174.
- Özekes, S. (2001). Veri madenciliği modelleri ve uygulama alanları. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Dergisi*, 2003, 65-82.
- Özkalp, E. (2005). *Sosyolojiye Giriş*. Bursa: Ekin Kitabevi, 86-92.
- Özyirmidokuz K. E. (2009). *Veri madenciliği tekniklerini kullanarak imalat verilerinin modellenmesi ve analizi*. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri, 39-60
- Rashad, A.S., Sharaf, M.F. and Mansour, E.H. (2018). Does income inequality increase violence against women? An instrumental variable approach. *Eur J Dev Res*, 1-30.
- Sarıbıyık, M. (2012). *Malatya merkez sağlık ocaklarında çalışan hekim, hemşire ve ebelerin şiddet deneyimleri ve kadına yönelik şiddetle ilgili tutum ve davranış düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya, 108-112.
- Savaş, S., Topaloğlu, N. ve Yılmaz, M. (2012). *Veri madenciliği ve Türkiye'deki Uygulama Örnekleri*, 74-79.
- Sayın, Ö. (1990). *Ailenin tolumdaki yeri*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları, 51-58.
- Sevil, Ü., Yanıkkerem, E. (2006). *Kadına yönelik aile içi şiddet*. İzmir: Güven Kitabevi, 14-21.

- Sezer E. A., Bozkır A. S., Yağız S. ve Gökçeoğlu C. (2010). *Karar ağacı derinliğinin CART algoritmasında kestirim kapasitesine etkisi: bir tünel açma makinesinin ilerleme hızı üzerinde uygulama*. Akıllı Sistemlerde Yenilikler ve Uygulamaları Sempozyumu, Kayseri.
- Sezgin, G. (2019). *Kadına yönelik aile içi şiddete ilişkin tutumlar, şiddeti meşrulaştırma, dindarlık ve dini başa çıkma üzerine bir araştırma (Malatya ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale, 116-121.
- Silahtaroglu, G. (2008). *Kavram ve algoritmalarıyla temel veri madenciliği* (Birinci Baskı), İstanbul: Papatya Yayınevi, 34-45.
- Sonkaya, G. (2016). *Kadına yönelik aile içi şiddet (Aksaray örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale, 129-134.
- Subaşı N, Akın A (2003). *Kadına yönelik şiddet; nedenleri ve sonuçları, toplumsal cinsiyet, sağlık ve kadın*. Ankara: Hacettepe Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 231 -249.
- Şamiloğlu, F. (2002). *Entelektüel sermaye*. Ankara: Gazi Kitabevi, Ankara, 326.
- Şeker, Ş.E. (2013). *İş zekası ve veri madenciliği*, (Birinci Baskı). Türkiye: CİNİUS Yayınları, 25.
- Şen, H., Yazıcı, K. (2017). Türkiye'deki illerin cinsel suçlar açısından incelenmesi. *Alphanumeric Journal, The Journal of Operations Research, Statistics, Econometrics and Management Information Systems*, Volume 5, Issue 2, 294- 308.
- Tantuğ, A. (2002). *Veri madenciliği ve demetleme*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 24-25.
- Telciler, Ç. (2013). *Veritabanı kavramı ve MS-SQL uygulamaları*. Türkiye: Pusula Yayıncılık, 7-13.
- Thomsen C. (2001). *Database programming with visual basic.net*. Berkeley-US: Apress, 29-31.
- Thuarisingham, B. M. (2003). *Web data mining and applications in business intelligence and counter terrorism*. FL, USA: Auerbach Publishers, Incorporated, 105-107.
- Türkleş, S., Yılmaz, M., Özcan A., Öncü, E. ve Karataş, B. (2013). Kadınlarda Ruh sağlığını ve aile işlevlerini etkileyen etmenler. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, C. 16, S. 3, 154-161.
- Ulupınar, S.D. (2007). 2001 kriz dönemi ve sonrasında Türk ticari bankalarının karlılıklarının lojistik regresyon ile incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 37-42.

- Vahip, I. (2002). Evdeki şiddet ve gelişimsel boyutu: farklı bir açıdan bir açıdan bakış. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 13(49), 312-319.
- Vatandaş, C. (2003). *Aile ve şiddet, Türkiye’de eşler arası şiddet*. Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayınları, 32-35.
- Wendler, H., Görüttrüp, S. (2010). *Data mining with SPSS modeler*. Springer, Switzerland, 2-4.
- World Health Organization. (2005). *WHO Multicountry Study on Women’s Health and Domestic Violence Against Women Initial Reports on Prevalence, Health Outcomes and Women’s Responses*. Geneva.
- World Health Organization. (2012). *Understanding and addressing violence against women*.
- Yazar, G.N. (2018). *Aile içi kadına yönelik şiddeti etkileyen faktörlerin lojistik regresyon ile analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, 128-132.
- Yetim D., Şahin E. (2009). Aile hekimliğinde kadına yönelik şiddete yaklaşım. *Aile Hekimliği Dergisi*, C.2., S. 2., 48-53.
- Yıldırım, A. (1998). *Sıradan şiddet- Türkiye’ye özgü olmayan bir sorun: kadına ve çocuğa yönelik şiddetin toplumsal kaynakları*. İstanbul: Boyut Kitapları, 46-51.
- Yiğitcan, G. (2013). *Kadına yönelik şiddet – Kırıkkale örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale, 232-238.
- 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun. 17.01.1998 Tarih ve 23233 Sayılı Resmi Gazete, 1998.

EKLER

EK-1. TÜİK B Grubu Mikro Veri Kullanımı İzni Formu

T.C.
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Bilgi Dağıtım Ve İletişim Daire Başkanlığı

Sayı : 27964695-622.03-E.137

02.01.2020

Konu : Toplumsal Yapı ve Cinsiyet
İstatistikleri

Sayın Mehmet SEYREK

İlgi : Mehmet SEYREK'in 24.12.2019 tarihli başvurusu.

Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü adına "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Veri Madenciliği ile Analizi: Türkiye Uygulaması" konulu araştırma projesi için talep ettiğiniz "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması 2014" yılı mikro verileri Değerlendirme Kurulunca uygun bulunmuştur. Mikro verileri alabilmeniz için ekte verilen 'Dağıtımında Kısıtlama Olmayan Mikro Veri Kullanım Taahhünamesi'nin imzalanması gerekmektedir. İmzalı taahhüname Kuruma ulaştığında bilgiler elektronik ortamda iletilecektir.

Mikro Veri kullanılarak yapılan tüm araştırmalara, Kurum web sitesi ana sayfası kütüphane linki aracılığıyla veya <http://kutuphane.tuik.gov.tr/yordambt/yordam.php> linkinde arama bölümünde "TÜİK Mikro Verileri ile Hazırlanan Çalışmalar" seçilerek erişim sağlayabilirsiniz.

Bilgilerinizi rica ederim.

 e-imzalıdır
Abdullah ÖZDEMİR
Başkan a.
Daire Başkanı V.

Ek : Taahhüname (1 sayfa)

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanununun 5.maddesi gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Devlet Mahallesi Necatibey Caddesi No:114 Çankaya/Ankara
(312) 454 72 51 (312) 417 04 32
KEP: tuikbilgidaagitimveiletisimdairesbaskanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Dilara AKBOĞA
Memur
Telefon No:(312) 454 72 63

EK-2. TÜİK araştırma verileri konu başlıkları ve alt konuları

Konu Başlığı	Alt Konular
Kadın Değişkenleri	Doğum tarihi Bitirilen yaş Çocuklukta yaşanan yer Anadil Eğitim durumu Çalışma durumu Çalışılan sektör (kamu ya da özel) Sosyal güvenlik Çalışmama nedeni Sağlık güvencesi Mülk sahipliği Maddi durum
Evlilik	Medeni durum Evlilik tarihçesi Evlilik özellikleri: nikâh türü, evlilik kararı, başlık parası, boşanma kararı Kumalık
Genel Sağlık	Genel sağlık değerlendirmesi Son 4 hafta içinde yaşanan rahatsızlıklar İntihar düşüncesi

EK-2. (Devam) TÜİK araştırma verileri konu başlıkları ve alt konuları

Konu Başlığı	Alt Konular
Üreme Sağlığı	Canlı doğum sayısı Araştırma tarihi için gebelik Gebeliği önleyici yöntem kullanımı 6-14 yaş arası çocuk sayısı 6-14 yaş arası çocuklar için psikolojik sorunlar
(Son) eş/ birlikte olduğu kişinin temel özellikleri	Son eşin/ birlikte olduğu kişinin eğitim durumu Son eşin/ birlikte olduğu kişinin anadili Son eşin/ birlikte olduğu kişinin çalışma durumu Son eşin/ birlikte olduğu kişinin çalıştığı sektör Sosyal güvenlik Son eşin/ birlikte olduğu kişinin çalışmama nedeni Son eşin/ birlikte olduğu kişinin alkol/ uyuşturucu/ kumar alışkanlığı Son eşin/ birlikte olduğu kişinin erkeğe fiziksel şiddet meyili Son eşin/ birlikte olduğu kişinin başka bir kadınla ilişkisi Kadının toplumsal cinsiyete ilişkin yönergelere katılma düzeyi

EK-2. (Devam) TÜİK araştırma verileri konu başlıkları ve alt konuları

Konu Başlığı	Alt Konular
Kadının eşi/ birlikte olduğu kişi ile ilişkisi	Eşin/ birlikte olunan kişinin kadına karşı davranışları Ekonomik istismar ve sıklığı (son 12 ayda ve yaşam boyu) Duygusal istismar ve sıklığı (son 12 ayda ve yaşam boyu) Fiziksel istismar ve sıklığı (son 12 ayda ve yaşam boyu) Cinsel istismar ve sıklığı (son 12 ayda ve yaşam boyu) Gebelikte fiziksel şiddet Eşin/ birlikte olunan kişinin veya kadının çocuğa fiziksel şiddeti
Yaralanmalar	Şiddet sonucu yaralanma durumu Yaralanma çeşidi ve zamanı (son 12 ayda ve yaşam boyu) Yaralanmaya ilişkin tedavi
Yasalara, Kurumlara ve Tedbir Kararlarına İlişkin Bilgi ve Tedbir Kararlarının Uygulanması	Hukuk kurallarına ilişkin bilgi Koruyucu ve önleyici tedbir kararlarına ilişkin bilgi Kurumlara yapılan başvurular sonucu alınan kararlar, uygulanması ve memnuniyet Sığınma evine ilişkin bilgiler ve hizmetler Sığınma evinde eş/ birlikte olunan kişi ve çocuklar ile iletişim ve memnuniyet Sığınma evinde kalmanın şiddete olan etkisi

EK-2. (Devam) TÜİK araştırma verileri konu başlıkları ve alt konuları

Konu Başlığı	Alt Konular
Eş/Birlikte Olunan Kişi Dışındakiler ile İlişkiler	15 yaştan bu yana eş/ birlikte olunan kişi dışındakiler tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet ve sıklığı 15 yaştan bu yana eş/ birlikte olunan kişi dışındakiler tarafından uygulanan cinsel şiddet ve sıklığı 15 yaştan sonra eş/ birlikte olunan kişi dışındakiler tarafından duygusal istismar/ şiddet ve sıklığı 15 yaştan sonra eş/ birlikte olunan kişi dışındakiler tarafından çalışmanın engellenmesi Eş/ birlikte olunan kişi dışındakiler tarafından eğitimin engellenmesi 15 yaştan önce cinsel istismara uğrama durumu Annenin eş/ birlikte olduğu kişi tarafından fiziksel şiddete uğrama durumu ve kadının tanıklığı Eşin/ birlikte olunan kişinin annesinin eş/ birlikte olduğu kişi tarafından fiziksel şiddete uğrama durumu ve eşin/birlikte olunan kişinin tanıklığı İlk cinsel ilişki yaşı ve deneyimi
İsrarlı Takip	Eş/ birlikte olunan kişi/ eski eş/ arkadaş/ tanımadığı bir kişi tarafından ısrarlı takip İsrarlı takip sonrası kurumlara/ kişilere başvuru ve sonuçları

EK-2. (Devam) TÜİK araştırma verileri konu başlıkları ve alt konuları

Konu Başlığı	Alt Konular
Etki ve Mücadele	Şiddet nedenine ilişkin algı Çocukların şiddete tanıklık etme durumu Fiziksel şiddet sonrası cinsel ilişkiye zorlanma durumu Şiddete karşılık verme Şiddete karşılık verme sonucu ilişki ve şiddetteki değişim Şiddete maruz kalmanın başkalarına anlatılması Şiddet nedeniyle evi terk etme ve eve geri dönme nedenleri Şiddet nedeniyle evi terk etmeme nedenleri Şiddete maruz kalan kişiler için hizmet veren kurumlara ilişkin bilgi Şiddet sonrası kurumlara/ kuruluşlara başvuru koşulları Şiddet sonrası kurumlara/ kuruluşlara başvuru sayısı Şiddet sonrası kurumlara/ kuruluşlara başvuru tarihi Şiddet sonrası kurumlara/ kuruluşlara başvuru sonuçları ve şiddete etkileri Şiddet sonrası kurumlara/ kuruluşlara başvuru sırasında verilen hizmetten memnuniyet Şiddet sonrası kurumlara/ kuruluşlara başvurma nedeni Şiddet sonrası kurumlara/ kuruluşlara başvurmama nedeni

EK-2. (Devam) TÜİK araştırma verileri konu başlıkları ve alt konuları

Konu Başlığı	Alt Konular
Görüşmenin Sonlandırılması	15 yaştan önce cinsel istismara uğrama durumu (kart yardımıyla) Görüşme sonrası yorumlar Görüşme sonrası hissedilenler Görüşme güvenilirliğinin görüşmeci tarafından değerlendirilmesi Görüşme dili Tercüman yardımı Görüşmeci yorumları

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : SEYREK, Mehmet
 Uyruğu : T.C.
 Doğum tarihi ve yeri : 1985, Niğde
 Medeni hali : Evli
 Telefon : -
 Faks : -
 e-mail : mehmet.seyrek@gazi.edu.tr

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi / Yönetim Bilişim Sistemleri	Devam Ediyor
Lisans	Kara Harp Okulu / Sistem Mühendisliği	2007
Lise	Maltepe Askeri Lisesi	2003

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2007-2012	Kara Kuvvetleri Komutanlığı	Muhabere Tk.\Bl. Komutanı
2012-2016	Genelkurmay Başkanlığı	Bilgi Sistem Pl. ve Koor. Personeli
2016-2017	Kara Kuvvetleri Komutanlığı	Bilgi Sistem Ağ Yöneticisi
2017-Halen	Kara Kuvvetleri Komutanlığı	Veri Tabanı Yöneticisi

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

Seyrek, M., Gencer, C. (2020). *Kadına yönelik şiddetin veri madenciliği ile analizi: Türkiye uygulaması*. Ege 1'inci Uluslararası Uygulamalı Bilimler Kongresi, İzmir.

Hobiler

Tenis, doğa yürüyüşü, kitap okuma

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...